

Revista ECONOMICA

LIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

un amplu
program de
dezvoltare
a agriculturii
românești

CONGRESUL CONSILIILOR DE CONDUCERE ALE UNITĂȚILOR AGRICOLE SOCIALISTE, AL ÎNTREGII ȚĂRĂNIMI

„Realitatea arată în modul cel mai convingător ce uriașe transformări a determinat socialismul în satul românesc, în condițiile de muncă și viață ale țărănimii, ce drum luminos a deschis el tuturor celor ce muncesc pe ogoarele patriei, întregii noastre agriculturi.

Alături de muncitorime — clasa conducătoare în societatea noastră — de intelectualitate, de toate celelalte categorii de oameni ai muncii, țărănimea a devenit o clasă nouă, de bază, a națiunii noastre, un factor important al progresului material și spiritual al țării. Înfăptuind cu hotărâre politica partidului, țărănimea aduce o contribuție esențială la creșterea venitului național, la satisfacerea cerințelor populației și ale industriei, la îndeplinirea cu succes a mărețului Program stabilit de Congresul al XI-lea al partidului, la întreaga operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism“.

NICOLAE CEAUȘESCU

PROGRAM AMPLU, CONCRET PENTRU DEZVOLTAREA UNEI AGRICULTURI INTENSIVE, DE MARE PRODUCTIVITATE

S-AU DESFĂȘURAT, la începutul acestei săptămîni, lucrările celui mai larg și mai reprezentativ forum al oamenilor muncii din agricultură — Congresul consilier de conducere ale unităților agricole socialiste, al înfrîngii țărănimii. Instituționalizarea acestui Congres ca forum permanent al agriculturii, constituirea și funcționarea, ca organ permanent, a Consiliului Național al Agriculturii se înscriu în politica generală a partidului de perfecționare continuă, în forme originale, a sistemului democrației noastre socialiste, reflectă, în același timp, importanța deosebită pe care partidul o acordă agriculturii, ca unul din sectoarele de bază ale economiei naționale. Aceste noi organe democratice ale oamenilor muncii din agricultură asigură participarea, în mod organizat, a țărănimii la elaborarea politicii agrare, la asumarea conștientă a propriului său viitor. Ele constituie o formă superioară de organizare a democrației noastre socialiste, bazată pe participarea directă a maselor la conducerea statului, demonstrează elocvent că socialismul este singura cale de înduire capabilă să asigure o democrație reală, în care poporul să-și hotărască el însuși destinele.

Ampla expunere prezentată de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la acest prim Congres al țărănimii noastre, constituie ca un document de excepțională însemnătate teoretică și practică. Depășind cu mult problematica imediată a îndeplinirii sarcinilor actualului plan cincinal în agricultură, expunerea secretarului general al partidului, caracterizată printr-o profundă analiză a experienței dobîndite, a tendințelor și a cerințelor viitorului, printr-o deosebită putere de sinteză, conturează o adevărată strategie a dezvoltării intensive, a modernizării continue a agriculturii noastre, a ridicării ei la nivelul realizărilor obținute de țările avansate ale lumii în acest domeniu. Pentru noi, în economia noastră, în care, ca urmare a politicii de industrializare promovată de partid, industria a devenit ramura conducătoare, agricultura este, la rîndul său, o ramură de bază, chemată să asigure necesitățile de consum ale populației și importante materii prime pentru industrie, iar țărănimii o importantă forță economico-socială.

Dînd o înaltă apreciere țărănimii, care vreme îndelungată, de-a lungul frământărilor noastre istorice, a fost clasa care a dus pe umerii ei greul bătăliilor pentru păstrarea și afirmarea ființei poporului român, a fost vajnica apărătoare a gîlilor strămoșești împotriva dominației străine, a expansiunii marilor imperii, secretarul general al partidului sublinia că „**reprezentînd cea mai mare parte a poporului, țărănimii au fost aceia care, de-a lungul secolelor, au asigurat integritatea și libertatea patriei**”. Țărănimii a înscris, de asemenea, pagini de impresionant eroism în lupta pentru dreptate socială și națională, împotriva exploatării, pentru o viață mai bună și demnă. Marile răscoale țărănești rămîn de nesters în memoria de luptă a poporului nostru pentru o viață liberă de orice asuprire și împilare. I-a revenit însă clasei muncitoare, sub conducerea partidului său revoluționar, misiunea de a organiza și conduce lupta țărănimii, cea mai numeroasă forță socială, împotriva orînduirii burghezo-moșierești, luptă ridi-

cată pe un plan superior odată cu crearea Partidului Comunist Român, care a înscris în programul său soluționarea pe cale revoluționară a problemei agrare. În focul acestor mari bătălii de clasă, soldate, după victoria insurecției armate naționale antifasciste și antiimperialiste, cu îndeplinirea reformei agrare s-a încheiat și s-a întărit alianța muncitorească-țărănească, principala forță motrice care a hotărît dezvoltarea revoluției populare, democratice, îndeplinirea revoluției socialiste. „**Prin trecerea pe calea socialismului, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa, țărănimii și-a îndeplinit cele mai înalte și mai arzătoare aspirații pentru care a luptat și a dat jertfe grele timp de secole — acelea de a trăi cu adevărat liberă, de a fi deplin stăpînă pe soarta sa, pe roadele muncii ei, de a-și făuri o viață îmbelșugată și fericită**”.

Astăzi, alături de muncitorime, clasa conducătoare a societății, de intelectualitate, de toți ceilalți oameni ai muncii, țărănimii a devenit o clasă nouă, de bază, a națiunii noastre, un factor important al progresului material și spiritual al țării noastre.

CONCOMITENT cu întreaga dezvoltare a economiei noastre naționale — și în mod hotărît pe baza îndeplinirii politicii de industrializare promovată cu consecvență de partid — în anii socialismului agricultura a înregistrat, cu deosebire după încheierea procesului de cooperativizare, ceea ce a însemnat trecerea la marea producție socialistă, succese considerabile în dezvoltarea sa multilaterală, ceea ce a confirmat pe deplin justetea și realismul politicii agrare a partidului nostru.

Dezvoltarea industriei noastre socialiste a creat condițiile pentru întărirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. În cursul anului trecut agricultura a beneficiat de 128 000 tractoare fizice, de peste 1,7 milioane ha amenajate pentru irigații și a primit peste 1,14 milioane tone îngrășăminte chimice (substanță activă), ceea ce a asigurat mijloacele pentru practicarea unei agriculturi intensive, de mare randament. Sînt, desigur, de necomparat aceste mijloace cu cele existente în anul 1950, atunci cînd ne aflam la începutul procesului de cooperativizare și cînd agricultura românească dispunea de numai 13 700 tractoare, 6 000 t îngrășămintă, 42,5 mii ha irigate. Justetea politicii agrare a politicii partidului nostru este demonstrată de faptul că producțiile agricole au înregistrat creșteri de la an la an, iar superioritatea agriculturii socialiste de faptul că cele mai însemnate sporuri de producție s-au înregistrat după încheierea procesului de cooperativizare. Un singur exemplu este, credem, concludent: dacă într-o perioadă de 12 ani (în anul 1962 față de 1950), producția de cereale a crescut cu circa 4,5 milioane tone, în anul 1976 ea a înregistrat o creștere de 10,1 milioane tone față de 1962. Această deosebit de importantă creștere a producției agricole, realizată cu deosebire în ultimul deceniu, este și rezultatul faptului că partidul nostru a sesizat la timp unele manifestări negative, de subestimare gravă a importanței agriculturii în ansamblul economiei noastre naționale, luînd, încă de la Congresul al IX-lea, măsuri pentru așezarea agriculturii pe baze moderne, știin-

tifice, pentru asigurarea dotării tehnico-materiale corespunzător cerințelor dezvoltării în ritm rapid a producției agricole în toate ramurile.

În prezent, însă, nivelul de dezvoltare și de dotare al agriculturii noastre impune ca și în această ramură să se înregistreze considerabile progrese de natură calitativă, care, așa cum sînt sintetizate în expunerea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, înseamnă modernizare continuă, crearea unei agriculturi intensive, de mare randament și mare productivitate, acestea fiind principalele rezerve pentru creșterea continuă a producției agricole, pentru sporirea neîncetată a aportului acestei ramuri la creșterea venitului național, la progresul economico-social general, la ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

Desigur, pentru realizarea programului de dezvoltare și modernizare a agriculturii, statul nostru face în continuare însemnate eforturi, în acest cincinal fiind alocată în acest scop o sumă de 120 miliarde lei, de 1,6 ori mai mult decît în perioada 1971—1975. Dar, odată cu aceasta, așa cum sublinia secretarul general al partidului, este necesar să se treacă neîntîrziat, cu toată hotărîrea, la valorificarea deplină a condițiilor și a posibilităților de care dispunem, la folosirea rațională și la înlăturarea oricărei forme de risipă a pămîntului, la realizarea integrală a programului de irigații și la folosirea judicioasă a terenurilor irigate, la utilizarea integrală a mijloacelor tehnico-materiale cu care este înzestrată agricultura, la evitarea oricăror pierderi de producție, la reducerea pe toate căile a cheltuielilor materiale de producție, care sînt încă foarte ridicate. **„Una din problemele fundamentale ale progresului agriculturii noastre, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, o constituie creșterea eficienței economice... Se impune să fie luate acum toate măsurile pentru ca în fiecare întreprindere agricolă de stat, în fiecare cooperativă agricolă orice cheltuială să aducă un spor de producție, asigurîndu-se astfel rentabilitatea corespunzătoare la toate produsele. Nu trebuie să se mai efectueze nici o cheltuială care să nu fie recuperată prin sporuri de producție și de venituri”.** În aceeași ordine de idei se înscrie și necesitatea accentuării preocupărilor pentru creșterea productivității muncii, care în multe sectoare se menține încă foarte scăzută, pentru folosirea cît mai rațională a forței de muncă. În acest sens arăta, printre altele, secretarul general al partidului, este necesară și lărgirea orizontului de cunoștințe agro-zootehnice ale tuturor lucrătorilor din agricultură, trecînd la organizarea pe baze noi a învățămîntului profesional agricol pentru întreaga țărănie, cerință vitală pentru a crea o agricultură nouă, de înaltă productivitate. Agricultura, se subliniază în expunere, devine o înaltă specialitate — care cere cunoștințe deosebite — și trebuie să asigurăm tuturor celor care lucrează în acest domeniu cunoștințele profesionale necesare.

În același scop, în acest cincinal al afirmării revoluției tehnico-științifice, cercetarea trebuie să își sporească simțitor contribuția la modernizarea și intensificarea agriculturii, la sporirea randamentelor și a productivității muncii, manifestînd mai multă îndrăzneală, mai mult spirit revoluționar, o angajare mai fermă în soluționarea problemelor esențiale ale dezvoltării agriculturii noastre, ale creșterii producției agricole în toate domeniile. Cercetarea științifică este chemată nu numai să se orienteze spre rezolvarea cerințelor fundamentale ale producției, ci și să acționeze ferm, să devină un factor decisiv pentru introducerea largă în practică a rezultatelor cercetării.

DEZVOLTAREA în continuare a agriculturii, realizarea obiectivelor propuse, implică îmbunătățirea radicală a muncii în toate sectoarele acesteia — în întreprinderile agricole de stat, în stațiunile de mecanizare a agriculturii, în cooperativele agricole de producție, creșterea contribuției țărănimii din zonele necooperativizate la dezvoltarea producției agricole, perfecționarea în continuare a întregului sistem de organizare și conducere a agriculturii, dezvoltarea democrației cooperatiste, intensificarea participării țărănimii la conducerea agriculturii, creșterea rolului conducător al partidului în viața satelor. În acest sens, secretarul general al partidului a prezentat un amplu program de măsuri, în cadrul căruia, de altfel, se înscriu și instituționalizarea Congresului întregii țărănime ca și înființarea Consiliului Na-

țional al Agriculturii. Esențial este, însă, sublinia secretarul general al partidului și cu acest prilej, să fie lichidate hotărîre practicile birocratice și să fie deplasată între activitate a cadrelor de conducere, a tuturor specialiștilor acolo unde se decide soarta producțiilor agricole, sprijin efectiv unitățile prin soluționarea operativă a tuturor problemelor pe care le ridică practica agricolă.

Dezvoltarea continuă a agriculturii noastre, realizarea dușilor considerabil sporite pe care ne propunem să le ținem la sfîrșitul cincinalului prin intensificarea producției prin creșterea randamentelor și a productivității muncii, vor găsi un corespondent firesc în creșterea continuă a nivelului de trai al țărănimii noastre, așa cum de altfel constată și pînă în prezent, dovedindu-se și prin acest umanismul societății noastre, faptul că telul fundamental al întregii politici a partidului este ridicarea nivelului de viață și civilizație al tuturor celor ce muncesc. Pînă în anul 1980 veniturile nete ale lucrătorilor din I.A.S. vor crește peste 30% iar cele ale lucrătorilor din S.M.A. cu circa 30% după cum și veniturile reale ale cooperatorilor pe venituri din munca în C.A.P. și în gospodăria proprie vor crește față de 1975 cu circa 30%, ajungînd în medie, luate pe o persoană activă, la 1 290 lei. Vor fi aduse îmbunătățiri sistemului de garantare a venitului minim lunar în cooperativele agricole și, pe baza măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., adoptate de Congresul țărănimii, se va institui practic un nou sistem de pensionare țărănimii cooperatiste. Pe lîngă majorarea actualelor pensii ale țărănilor cooperatori cu circa 20%, în viitor mărirea pensiei va fi legată atît de vechimea în muncă, cît și de mărimea venitului realizat în unitatea cooperatistă. De asemenea, expresie a grijii constante a partidului pentru ridicarea nivelului de trai al întregii țărănime, a umanismului politicii sale pentru prima dată în istoria țării se va institui un sistem de pensionare și pentru agricultorii din zonele necooperativizate. Concîmîtent cu această măsură are loc procesul de transformare revoluționară a satului românesc, continuarea fermă, cu tot mai multă forță, a politicii partidului nostru de ridicare a nivelului de civilizație a vieții în localitățile rurale, se accelerează procesul de apropiere treptată a condițiilor de viață de la sate de cele de la orașe, obiectiv important al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, ca procesul de dispariție a deosebirilor esențiale dintre muncă din agricultură și munca din industrie și celelalte sectoare de activitate. **„Se va întări astfel și mai mult, arăta secretarul general al partidului, unitatea muncitorilor, țărănilor intelectualității noastre, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebiri de naționalitate, a întregului nostru popor, se va asigura pe deplin și se va întări tot mai fermă pe calea făuririi unui popor unic muncitor — popor constructor al comunismului în România”.**

Ampla expunere a secretarului general al partidului la Congresul întregii țărănime constituie un minunat program de continuare a dezvoltării și modernizării noastre pe direcții cele mai moderne înregistrate pe plan mondial. În acest sens, realizarea sarcinilor sporite care revin agriculturii noastre în perioada următoare impune ca Ministerul Agriculturii să organizeze departamentele sale, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Academia de științe agricole, comitetele executive ale consiliilor populare să acționeze cu tot mai multă energie, operativitate și spirit de răspundere pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, pentru transformarea tuturor unităților agricole în puternice centre de producție organizate pe baze moderne, pentru creșterea rapidă a producției agricole vegetale și animale. Adezioanele unarîmă a celor 11 000 participanți la Congres, la prețioasele idei cuprinse în expunere exprimă hotărîrea fermă a întregii noastre țărănime, a tuturor oamenilor muncii de la sate, fără deosebire de naționalitate, de a trece cu toate forțele în transpunerea lor în realitate, de a-și aduce întreaga contribuție la înflorirea patriei noastre socialiste, la înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului, la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul străbun al României.

Marin CONSTANTIN

CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE

A PRODUCȚIEI AGRICOLE —

SENȚA HOTĂRÎRILOR PRIMULUI CONGRES AL ȚĂRĂNIMII

P RIMUL Congres al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărârimi, a marcat un moment de mare însemnătate în viața social-politică a țării, pe calea desăvârșirii construcției socialiste și a înfăptuirii comunismului în patria noastră, în dezvoltarea intensivă a agriculturii. Constituit ca cel mai larg și mai reprezentativ forum al țărânimii, Congresul a fost precedat de adunările generale din cooperativele agricole de producție, de conferințele uniunilor județene, de adunări ale oamenilor muncii din celelalte unități agricole, în care s-au spus cuvintele sute de mii de luptători ai ogoarelor. Sub acest aspect, și prin modul de pregătire și desfășurare, Congresul a evidențiat preocuparea constantă a partidului și statului de a perfecționa continuu democrașismul orînduirii noastre, acest forum fiind, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea prezentată în fața reprezentanților țărânimii, „o formă superioară de participare directă și efectivă a masei largi de oameni ai muncii de la sate la elaborarea și înfăptuirea politicii agrare a partidului și statului nostru, la conducerea agriculturii, a întregii vieți economice și sociale a patriei noastre socialiste“.

La toate nivelurile, dezbaterile au pus în evidență superioritatea agriculturii socialiste. Obținerea, în condițiile de producție nu dintre cele mai favorabile din 1976, a unor recolte medii la hectar de 2 800 kg grîu și de peste 3 400 kg porumb pe ansamblul agriculturii demonstrează convingător justetea politicii agrare a partidului nostru de socializare a agriculturii, ca singura cale de ridicare a activității acestei ramuri la nivelul cerințelor întregii economii.

Caracteristica dezbaterilor care au avut loc în adunările premergătoare Congresului și în timpul desfășurării lucrărilor acestuia a fost **exigența, spiritul analitic cu care au fost privite re-**

zultatele obținute, fapt ce demonstrează nivelul de conștiință ridicat pe care țărâtimea l-a dobîndit în anii construcției socialismului la sate, în anii făuririi noii agriculturi. Evidențiind rezultatele bune obținute de colectivele pe care le-au reprezentat participanții la dezbateri au arătat în același timp, că și la locul lor de muncă condițiile de producție sînt valorificate încă insuficient, că se puteau obține producții și mai mari, în condiții superioare de eficiență. Propunerile formulate sînt de mare importanță pentru dezvoltarea agriculturii în ansamblu; ele vizează laturile importante ale procesului de muncă și producție în agricultură — și nu de puține ori depășesc cadrul unității de producție, al județului și chiar al ramurii. **Programul unitar privind dezvoltarea agriculturii în cincinalul 1976—1980, concretizat în programe pe sectoare, subramuri, grupe de culturi și specii de animale program dezbătut și aprobat de Congres include multe din aceste propuneri, care i-au îmbunătățit în mod esențial conținutul sub aspectul condițiilor de eficiență care trebuie să stea la baza întregii producții agricole.**

C REȘTEREA eficienței producției agricole în acest an și în etapa următoare devine o preocupare de bază a tuturor lucrătorilor din agricultură, în condițiile înfăptuirii programului de dezvoltare și modernizare a agriculturii. Investițiile succesive făcute în agricultură al căror ritm s-a accentuat mai ales după anul 1965 ca urmare a hotărîrii conducerii partidului de a dezvolta baza tehnico-materială a agriculturii la nivelul importanței pe care aceasta o are în ansamblul economiei au făcut ca la sfîrșitul anului 1976, valoarea fondurilor fixe la 100 ha să fie de peste 1,9 milioane de lei în întreprinderile agricole de stat și de aproape 270 mii de lei în cooperativele agricole de producție. La nivelul actual de dotare, de dezvoltare a bazei tehnico-materiale, în perspectiva înzestrării accelerate a unităților agricole socialiste cu noi mijloace de producție de mare randament, problema eficien-

ței cu care se obține producția devine o problemă primordială.

Folosirea mai deplină a pămîntului, prin cultivarea fiecărei palme de teren, prin luarea în cultură a noi terenuri, prin trecerea de la categorii de folosință inferioară în clase superioare de utilizare constituie în prezent ca și în viitor, pentru fiecare unitate agricolă, o cale importantă de sporire a producției — o cale care nu solicită întotdeauna și în mod obligatoriu cheltuieli suplimentare. **Extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și, în primul rînd, a amenajărilor pentru irigații,** fie în sisteme mari, fie în amenajări locale a demonstrat — în condițiile unui număr mare de unități agricole — că reprezintă o condiție de folosire superioară, mai intensivă a pămîntului. În ce privește sistemele de irigații, înlăturarea deficiențelor care mai persistă fie prin neutilizarea la întreaga capacitate a suprafețelor amenajate, fie prin neaplicarea tehnologiilor corespunzătoare de exploatare, a normelor de udare, a densității plantelor ar permite creșterea considerabilă a producției, atît la culturile de bază, cît și la cultura a doua, și implicit, a eficienței investițiilor deosebite făcute de economia noastră pentru asemenea lucrări.

Crearea de plantații moderne, intensive de vii și pomi, pentru care s-a alocat un volum mare de investiții, a dus la creșterea producției agricole obținute pe aceeași suprafață de teren.

Pe ansamblul agriculturii, sporirea suprafeței arabile cu cel puțin 125 mii de hectare în actualul cincinal, prin amenajarea și valorificarea unor terenuri neproductive, intensificarea măsurilor de apărare și conservare a solului, înlăturarea oricărei risipe de teren agricol, aplicarea complexului de măsuri privind sporirea potențialului productiv al solului fac pe deplin posibilă **obținerea, în 1980, a unei producții totale de cereale de peste 23 milioane de tone, adică de 1 000—1 200 kg pe locuitor.**

LA MĂSURILE de folosire mai deplină a pământului în scopul creșterii eficienței economice a producției agricole, se adaugă preocuparea constantă de a dota agricultura cu mijloace de producție mai perfecționate, la nivelul tehnicii celei mai avansate. Completarea parcului de tractoare până în 1980 cu încă 70 000 de bucăți, cu zeci de mii de alte mașini agricole de mare randament va ușura efortul, va apropia și mai mult condițiile de lucru din agricultură de cele existente în alte ramuri ale economiei naționale. Sporirea producției agricole, rezultat firesc urmărit prin mecanizarea tuturor lucrărilor în cultura câmpului și în sectorul creșterii animalelor, va contribui în mod hotărâtor la creșterea eficienței economice a producției agricole. În acest cadru de preocupări, folosirea rațională a mașinilor și utilajelor trebuie să se îmbine cu intensificarea eforturilor în cercetarea din industrie și agricultură pentru realizarea de tractoare și mașini cu dispozitive care să permită executarea unui număr mare de lucrări, dintre care o parte concomitent, ceea ce va duce la diminuarea eforturilor de investiții pentru mecanizare, la reducerea cheltuielilor de exploatare, a consumurilor de materiale și piese de schimb, la efectuarea unui număr mai mic de treceri pe aceeași suprafață de teren, cu influențe favorabile asupra producției, productivității muncii și eficienței economice.

În mod deosebit, **acțiuni hotărâte pentru reducerea cheltuielilor de producție trebuie să se întreprindă în zootehnie și horticultură**, unde în cincinalul precedent s-a înregistrat o creștere a acestora. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, acest fapt a adus importante daune agriculturii, unităților respective și chiar economiei naționale. Înfăptuirea programelor privind dezvoltarea zootehniei în acest cincinal se poate realiza în condiții depline de eficiență. Creșterea numărului de bovine la 7,6 milioane, de porcine la 13 milioane, de ovine la aproape 20 de milioane, ca și ridicarea randamentelor la toate aceste specii prin îmbunătățirea potențialului productiv trebuie să se realizeze cu cheltuieli de producție mai mici, unitățile economice trebuind să urmărească atingerea unui echilibru financiar pe fiecare specie, pe fiecare gen de activitate — și nu numai global.

O cale importantă de creștere a eficienței producției agricole în fiecare unitate asupra căreia participă la Congres au insistat aproape fără excepție, este **creșterea productivității muncii**, folosirea cu rezultate mai bune, direct în producție, a tuturor resurselor de muncă, nu numai a celor tehnice și financiare. Sarcina trasată de secretarul general al partidului, de a acționa pentru folosirea mai rațională a forței de muncă, alături de întreprinderile agricole de stat, cât și în cooperative, și în primul rând pentru **reducerea personalului neproductiv** impune din partea conducătorilor întreprinderilor agricole adoptarea de noi măsuri pentru creșterea personalului direct productiv, pe seama reducerii celui auxiliar și administrativ. **În perioada de vîrf a lucrărilor agricole întregul personal, fără excepție, trebuie să desfășoare o activitate nemijlocit productivă.**

INSCRIEREA producției agricole în ritmurile prevăzute, creșterea eficienței economice a acestuia impun **darea în funcțiune a noilor obiective la termen și chiar în devans**. Ca și cu alte prilejuri tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat asupra faptului că trebuie să se acorde o atenție mai mare realizării planului de investiții, intensificării lucrărilor pentru recuperarea întârzierilor și realizarea în întregime a tuturor obiectivelor, care au un rol important în îndeplinirea programului de creștere a producției. Noile obiective trebuie să se realizeze cu investiții specifice cât mai reduse, să ocupe cât mai eficient terenul, iar la elaborarea proiectelor să se folosească soluții constructive cât mai perfecționate — astfel încât ele să constituie din aceste puncte de vedere, prin ele însele, surse de economisire a muncii vii și trecute. Totodată, respectarea acestor cerințe asigură o eficiență economică ridicată în perioada de exploatare, fiind pe deplin posibilă obținerea în noile obiective a unor producții mai mari, cu costuri mai reduse, comparativ cu rezultatele obținute în obiectivele economice existente.

Creșterea eficienței economice a producției agricole este condiționată în tot mai mare măsură de **intensificarea activității de cercetare**, dar mai ales de **generalizare a tot ce a descoperit până acum cercetarea științifică agricolă**. În-sus procesul de dezvoltare și modernizare a agriculturii este condiționat de aportul științei. Participanții la Congres au solicitat sprijinul științei în efortul lor de sporire a producției agricole, au solicitat noi soiuri și hibrizi pentru toate zonele și plantele, noi rase de animale la toate speciile, corespunzătoare condițiilor lor de producție. Experiențele înaintate privind rezultatele de excepție la care se pot ajunge prin integrarea organică a învățămîntului, cercetării și producției, prin participarea personalului științific la introducerea rezultatelor cercetării în practică sînt de natură să dea mari satisfacții profesionale, atît specialiștilor din cercetare, cît și celor din învățămînt sau producție. În anii următori, generalizarea în producție a cercetărilor valoroase, a noilor tehnologii va fi mult înlesnită prin lărgirea orizontului de cunoștințe agro-zootehnice al cooperativilor, mecanizatorilor, al tuturor lucrătorilor din agricultură. **Organizarea pe baze noi, a învățămîntului profesional agricol pentru întreaga țară** este pe deplin compatibilă cu nivelul de dezvoltare la care a ajuns agricultura, cu sarcinile mari pe care le are de îndeplinit în perioada următoare.

CREȘTEREA gradului de dotare a agriculturii, modernizarea structurilor sale, ridicarea gradului de cunoștințe a lucrătorilor din agricultură contribuie la sporirea eficienței economice a producției agricole numai în măsura în care se realizează o **îmbunătățire radicală a organizării muncii** în toate întreprinderile agricole, la fiecare loc de muncă. Din acest punct de vedere, întreprinderile agricole de stat trebuie să constituie un exemplu — așa cum conducerea partidului a cerut acestui sector încă de la înființarea lui. În expunerea sa, tovarășul Nicolae

Ceaușescu arăta: „**Toate întreprinderile agricole de stat trebuie să dea model de organizare socialistă, muncă a producției și o bază tot mai puternică pentru sporirea fondului centralizat al statului. Ele trebuie să asigure servicii din soiurile cele mai bune, precum animale de reproducție din rase superioare, pentru întreaga agricultură**”. La rîndul lor, stațiunile pentru mecanizarea agriculturii au un rol tot mai important în creșterea producției agricole, odată cu constituirea lor ca centre mecanice unice în agricultura cooperatistă. În continuare, unitățile de mecanizare a agriculturii trebuie să îndeplinească sarcina majoră de a se implica **direct în activitatea cooperativelor agricole, răspunzînd nemijlocit de realizarea producției planificate în unitățile deservite**. Între S.M.A. și C.A.P. trebuie să se stabilească, pe bază de contract, o strînsă cooperare în producerea ambelor sectoare purtînd deosebită răspundere pentru realizarea unor producții agricole tot mai mari.

Un accent deosebit pe organizarea mai bună a muncii trebuie să fie pusă pe cooperativele agricole de producție. Preponderența acestora în producția globală agricolă, în constituirea fondului centralizat de produse agricole și ca agricultura cooperatistă să fie una din cele mai importante sectoare ale agriculturii noastre. Ridicarea pe treaptă superioară a nivelului de organizare a muncii, a productivității și eficienței economice în cooperativele agricole implică creșterea rolului consiliilor intercooperatiste — ca formă superioară de organizare și conducere a agriculturii cooperatiste — care trebuie să asigure coordonarea întregii activități de sporire a producției agricole și valorificarea superioară a acesteia.

Pentru prima dată în istoria agriculturii noastre s-au dezbătut și adoptat măsuri pentru dezvoltarea și creșterea rolului micii gospodării necooperativizate din zonele de deal și munte, constituindu-se ca al patrulea sector al agriculturii noastre. Analizînd posibilitățile de creștere a producției de carne și lapte la gospodăriile individuale necooperativizate, Congresul a stabilit ca, în viitor, acest sector să fie ajutat pentru a organiza cît mai bine activitatea de producție, pentru a valorifica superioară producția obținută.

Măsurile adoptate de cel mai înalt forum al țării noastre deschid noi perspective creșterii eficienței economice în această ramură de bază a economiei naționale, creșterii participării tuturor lucrătorilor din agricultură la adoptarea deciziilor și opțiunilor privind dezvoltarea agriculturii. În expunerea prezentată la Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „**Dorim ca aceste patru sectoare importante ale agriculturii noastre să asigure o conlucrare strînsă și să aibă un rol tot mai important, atît în realizarea programului de dezvoltare a agriculturii, cît și în întreaga operă de dezvoltare a patriei noastre socialiste, de ridicare a bunăstării și fericirii întregului nostru popor**”.

Ion STANCIU

adjunct al ministrului agriculturii și industriei alimentare

INVESTIȚII

LIVRAREA RITMICĂ A UTILAJELOR TEHNOLOGICE PE ȘANTIERE

CONECTAREA rapidă a noilor obiective de investiții la circuitul economiei naționale — ca o contribuție însemnată la reconstrucție și la dezvoltarea economică accelerată — reprezintă punctul comun de convergență a eforturilor tuturor actorilor implicați, de la proiectant și pînă la beneficiarul de investiții. Furnizorii de utilaje tehnologice, verigă „cheie” pe filiera parcursă de o nouă investiție la proiect pînă la atingerea parametrilor proiectați, le revine sarcina de mare pondere nu numai de a realiza instalații productive situate la nivelul celor mai bune performanțe obținute pe plan mondial, ci și de a le livra ritmic pe șantier, în conformanță cu prevederile din contracte.

Să analizăm modul în care întreprinderile specializate ale Centralei industriale de utilaj tehnologic chimic, petrolier și minier contribuie la punerea la termen în acțiune a noilor capacități de producție din industria chimică.

De la realizări global-valorice la onorarea prevederilor din contracte

RITMURILE ÎNALTE ale refacerii în întreprinderile care au avut de suferit pe urma seismului, efortul susținut de colectivele din întreprinderile mai puțin afectate de a realiza însemnate cantități de produse peste plan, au reprezentat — în întreprinderile analizate — principalele coordonate ale deplinării integrale și depășirii în luna martie a.c. a prevederilor de plan privind indicatorul producției globale, producție marfă și productivitatea muncii. Mai mult decît atât. Poate fi consemnat faptul că, în condițiile în care în întreg trimestrul I din 1977 s-au înregistrat depășiri de plan la acești indicatori (tabelul nr. 1), în unele întreprinderi „Grivița roșie” — București, „Unio” — Satu Mare, întreprinderea de utilaj chimic din Ploiești) devansările față de prevederile obținute în luna martie au fost mai mari decît cele din primele două luni ale anului. De asemenea, trebuie menționat că la finele trimestrului I din acest an, indicatorul de plan referitor la producția totală de utilaj tehnologic chimic ce trebuia fabricată în această perioadă a fost depășit cu 15 tone.

Și totuși, o detaliere a analizei realizării planului fizic, pune în evidență că, alături de aceste rezultate, în întreprinderile analizate, după primele trei luni din 1977 s-a înregistrat o rezonanță în livrări, față de prevederile din contracte, de 547 tone utilaje tehnologice. Cele mai însemnate restanțe erau localizate la Întreprinderea de utilaj chimic și forjă Rîmnicu-Vîlcea (212 t) și la Întreprinderea de utilaj tehnologic din Buzău (267 t). Este adevărat că în întreprinderile respective s-a muncit cu abnegație, în schimburi prelungite, că restanțele înregistrate la 1 martie a.c., au fost diminuate, numai într-o lună, la jumătate și că s-au livrat în avans față de prevederile din contracte alte zece de tone de utilaje (graficul): dar acest efort nu a ajutat prea mult pe constructori.

Faptul că șantierelor le-au fost livrate în avans utilaje care aveau termene în trimestrele II și III din 1977, în timp ce se resimte acut tocmai lipsa instalațiilor tehnologice cerute de stadiul actual al lucrărilor de construcție-montaj, a acelor care erau prevăzute în graficele de livrări și montaj ale trimestrului I a.c. cu termene și în sortimente bine stabilite, îngreunează punerea la termen în funcțiune a unor obiective cu termene scadente.

Principala resursă a recuperării: mobilizarea întregului potențial productiv

ANALIZA întreprinsă a evidențiat faptul că întârzierile amintite se datoresc unui complex de factori. Fără a încerca să diminuăm cu nimic ponderea însemnată pe care o dețin restanțele generate de activitatea necorespunzătoare a unora dintre colaboratori — asupra cărora vom reveni — ne-am oprit pentru început la analiza activi-

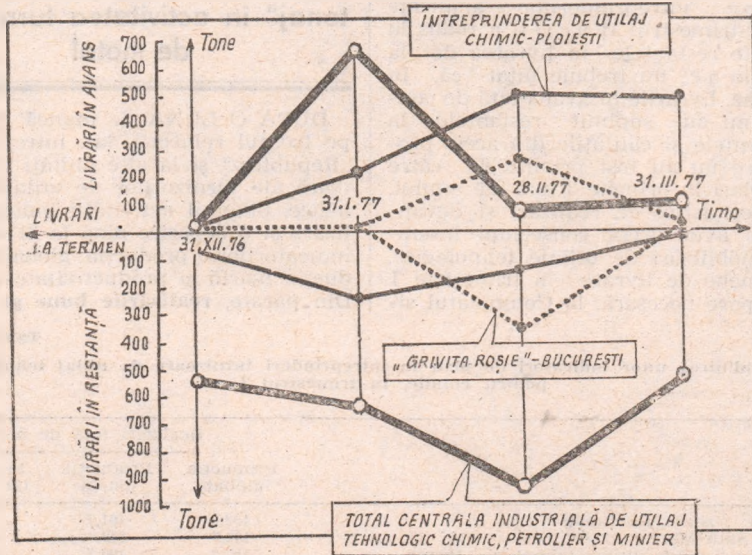
tății proprii a producătorilor de utilaje tehnologice, luînd ca exemplu întreprinderea „Grivița roșie” din București.

Încă de la început, trebuie spus că, prin eforturi susținute, această unitate a reușit să lichideze complet, în luna martie a.c., restanțele în livrarea utilajelor tehnologice (383 t) pe care le-a înregistrat la sfîrșitul primelor două luni din acest an (graficul).

Ca și în alte întreprinderi, pirghia principală utilizată în acțiunea de refacere și de creștere a producției a fost ampla mobilizare a întregului potențial productiv: sporul de producție globală pe trimestrul I a.c. a fost realizat în cea mai mare parte pe seama creșterii productivității muncii, capacitățile de producție au fost utilizate peste media pe ramură, fiind de asemenea menținute în funcțiune utilaje complet amortizate, care realizează încă producții de calitate corespunzătoare de sute de milioane de lei.

Și totuși, în această întreprindere planul fizic privind utilajele destinate noilor obiective chimice nu a fost îndeplinit cu 57 de tone (este vorba de piese, ansamble sau subansamble care urmează să fie incorporate în utilaje cu termene de livrare apropiate). Cu toate că această nerealizare nu a afectat contractele cu termene pe trimestrul I a.c., apare necesară identificarea tuturor cauzelor care au generat asemenea rămîineri în urmă. Este vorba, în principal de:

• supradimensionarea inutilă a unor elemente constructive ale utilajelor, în paralel cu aprovizionarea de materiale de alte dimensiuni și calități față de

Gradul de îndeplinire a prevederilor din contractele de livrare a utilajelor tehnologice către chimie

cele prevăzute de specificații, precum și depozitarea lor în condiții necorespunzătoare, fapt ce a generat dificultăți în asigurarea ritmică a necesarului secțiilor de producție;

● folosirea incompletă a capacităților de producție ce a avut la bază și calitatea uneori slabă a reparațiilor executate la mașinile-unelte necesare diverselor prelucrări mecanice, precum și lipsurile înregistrate în activitatea mecanicului-șef privind întreținerea și supravegherea exploatării corespunzătoare a acestor utilaje;

● eforturile depuse în direcția creșterii productivității fiecărui schimb au fost diminuate și de **fluctuația cadrelor** care se ridică anual la 15%. E drept că în ultimul timp au fost date în folosință mai multe cămine pentru nefamilisti; totuși, aceste acțiuni se cer completate cu altele, menite să asigure celor ce lucrează în schimbul III condiții corespunzătoare de lucru cu cele ale lucrătorilor din schimbul I.

Cind livrările în avans nu compensează necesarul prioritar pe sortimente

PENTRU CA unitățile producătoare de utilaje tehnologice să-și poată îndeplini ritmic obligațiile contractuale, au nevoie la rândul lor, de un sprijin substanțial din partea furnizorilor de materii prime, care să le livreze ritmic, conform contractelor, comenzile solicitate. Din păcate, însă, nu întotdeauna lucrurile merg așa cum ar trebui.

Aprovizionarea cu tablă mijlocie și groasă, de la unii furnizori de metal, de pildă, s-a desfășurat în întreprinderile analizate destul de anevoios. După primele trei luni din acest an, Combinatul siderurgic din Galați avea **restanțe** la acest sortiment de circa 5 400 tone, față de prevederile din contracte, în principal la întreprinderea „Grivița roșie” (626 t), întreprinderea de utilaj chimic din Ploiești (1 077 t), întreprinderea de utilaj tehnologic din Buzău (1 351 t), întreprinderea de utilaj chimic și forjă din Râmnicu-Vilcea (855 t) ș.a. (tabelul nr. 2). Cu toate că în această perioadă combinatul gălățean a furnizat în avans 5 200 tone de tablă (necesare întreprinderilor analizate abia în trimestrul II a.c.), și a redus la jumătate restanțele în livrarea de la 1 martie a.c., nu trebuie uitat că, în acest caz, livrările în avans față de contracte nu au suplini restanțele la sortimentele și calitățile din acest produs care nu au fost primite de către beneficiari în primele 3 luni ale anului. Deoarece astfel de realizări și devansări au avut drept consecință însemnate imobilizări de utilaje tehnologice, cu termene de livrare în trimestrul I 1977, apare necesară, la Combinatul si-

Tabelul
Gradul de îndeplinire a prevederilor din contractele de aprovizionare și desfacere în unele întreprinderi (± față de prevederi)

	la 31.I.1977 livrări utilaje		la 28.II.1977 primiri materii primă / livrări utilaje		la 31.III.1977 primiri materii primă / livrări utilaje	
	„Grivița roșie” — București			-1 281 t tablă	+ 258	+ 612 t tablă - 626 t tablă - 127 t țevi
Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	+ 151		+ 377 t tablă	+ 453	+ 425 t tablă	
	- 34		- 276 t tablă	- 31	- 135 t tablă - 30 t țevi	
Întreprinderea de utilaj tehnologic Buzău	+ 95		+ 480 t tablă	+ 178	+ 861 t tablă	
	- 33		- 3 055 t tablă	- 136	- 1 351 t tablă - 114 t țevi	
Întreprinderea de utilaj chimic și forjă Râmnicu-Vilcea	+ 62		+ 365 t tablă	+ 536	+ 784 t tablă	
	- 157		- 969 t tablă	- 157	- 855 t tablă - 94 t țevi	

derurgic Galați, orientarea cu prioritate a tuturor eforturilor pentru realizarea, în primul rând, a cantităților de tablă în sortimentele și calitățile care condiționează finalizarea instalațiilor tehnologice restante sau a acelorora cu termene scadente.

Nerespectarea termenelor din contracte poate fi semnalată și în aprovizionarea cu țevi. Până la 31 martie 1977, **restanțele întreprinderii de țevi „Republica” din București către furnizorii de utilaje tehnologice pentru chimie se ridicau la aproximativ 496 tone, iar ale întreprinderii de țevi din Roman la 157 tone.** Acest fapt a provocat „în lanț” nerealizări la termen ale utilajelor la întreprinderea de utilaj chimic și forjă din Râmnicu-Vilcea, la întreprinderea de utilaj chimic din Buzău ș.a.

Dat fiind că aprovizionarea necorespunzătoare cu metal este considerată a fi „cauza cauzelor” a principalelor nerealizări, am continuat investigațiile la furnizorii furnizorilor de utilaje tehnologice.

Implicații ale aprecierilor „după tonaj” în activitatea furnizorilor de metal

DUPĂ O LUNĂ de muncă îndirjită pe frontul refacerii, la întreprinderea „Republica” și la alte unități colaboratoare ale furnizorilor de utilaje tehnologice, bilanțul activității indică o realizare și o depășire până la 31 martie a indicatorilor producția globală, producția marfă și productivitatea muncii. Din păcate, **realizările bune global-va-**

lorice nu și-au găsit întotdeauna **respondentul în realizarea la termen a produselor fizice contractate cu beneficiarii.** La sfârșitul primelor trei luni din 1977 restanțele întreprinderii „publica” din București către întreprinderea de utilaj chimic și forjă din Râmnicu-Vilcea se cifrau la 83 t, față de prevederile din contracte, în timp ce întreprinderea de utilaj chimic Buzău la 90 t, către „Grivița roșie” 127 tone ș.a.

Și pentru întreprinderile producătoare de țevi derularea aprovizionării tehnico-materiale a fost sursa unor mari dificultăți. Astfel, dacă unii furnizori cum sînt C.S. Galați și C.S. Huși doara au înțeles să se achite exemplul de toate obligațiile, în schimb, de la C.S. Reșița, deși livrările au decurs bine la majoritatea sortimentelor, nu s-au primit la vreme, în trimestrul I, țevi pentru întreprinderea de țevi Roman (restanță 3 149 t). De asemenea, Combinatul de oțeluri speciale din Tîrgoviste nu a livrat întreaga cantitate de țevi de relaminare ce le avea contractate în această perioadă cu întreprinderea „publica” (restanță 1591 t) și cu întreprinderea „Industria sîrmei” — Cîmpulung Turzii (8 179 t) etc. Tot aici trebuie avut în vedere și un aspect „metodologic”. **Faptul că rezultatele muncii producătorilor de laminate din metal sunt apreciate, în primul rând, după tonaj obținut și după unii indicatori globali — valorici, face ca, uneori, aceștia să fie direct interesați în a asigura la vreme unele sortimente din oțeluri speciale necesare producătorilor de utilaje tehnologice în cantități mici și relativ mici dar absolut indispensabile în fabricarea instalațiilor chimice complexe.** Ca urmare, până la găsirea pîrghi necesare pentru ca și respectarea unor asemenea obligații să devină... obligatorie, apare necesară o mai puternică mobilizare a colectivelor de oameni muncii din întreprinderile producătoare de metal pentru ca toate necesitățile beneficiarilor, indiferent de gradul de dificultate în fabricație și de cantitatea solicitată să fie la vreme onorate,

Bogdan PĂDL
Ion SOA

Tabelul nr. 1
Îndeplinirea unor indicatori de plan în întreprinderi furnizoare de utilaj tehnologic pentru chimie, în trimestrul I a.c.

	Realizări față de plan		
	Productia globală	Productia marfă	Productivitatea muncii
„Grivița roșie” București	103,0	101,7	102,3
„Unio” Satu-Mare	102,9	102,0	101,4
Întreprinderea de utilaj tehnologic Buzău	103,2	100,7	100,4
Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	101,5	100,4	101,5
Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești	100,7	100,6	101,1
Întreprinderea de utilaj chimic și forjă Râmnicu-Vilcea	104,0	101,0	101,7

NIVELUL CONSUMURILOR SPECIFICE ȘI COSTURILE DE PRODUCȚIE (III)

— Rezerve de economisire a combustibilului și energiei electrice —

ZVOLTAREA impetuoasă a economiei, bazată pe promovarea consecventă a progresului tehnic, extinderea largă a mașinării și automatizării proceselor de producție, folosirea în cea mai mare măsură a purtătorilor de energie ca materie primă în industria chimică și cosco-chimică, ridicarea neconținută a nivelului de viață al poporului, sînt însoțite de o creștere continuă a consumului de energie sub toate formele ei. Asigurarea nevoilor crescînde de energie ale economiei, în condițiile în care resursele clasice de energie primară sînt limi-

tate, iar importul purtătorilor de energie implică fonduri valoroase însemnate, costul lor fiind în continuă ascensiune, impune — pe lângă valorificarea cît mai completă și superioară a resurselor naturale energetice — și **raționalizarea strictă a consumurilor**. Acest obiectiv poate fi atins prin stabilirea unor **norme și indici de consum obligatorii, mobilizatori, dinamici**, care să țină pasul în permanență cu cerințele de ridicare a eficienței producției materiale, cu progresul tehnic și să ducă la înlăturarea sau limitarea cauzelor generatoare de risipă și pierderi.

PROBLEMA REDUCERII consumurilor energetice, a descoperirii și punerii în valoare a unor noi resurse de energie primară, constituie azi una din problemele cele mai actuale ale majorității țărilor. Este cunoscut faptul că în România a avut inițiative deosebit de eficiente în acest domeniu, încă înainte de declanșarea crizei energetice plan mondial, avînd ca efect o sesabilă îmbunătățire a gospodăririi acestor resurse atît de deficitare. *Consumurile de combustibili în industrie sînt, în prezent an, în medie, aproape cu 52% mai mici decît cele din anul 1970, ceea ce echivalează cu o economie ce poate estimată la peste 70 mil. tone combustibil convențional.*

Dar, se pune problema de a adînci și continua măsurile luate, de a asigura în toate domeniile aplicarea acestor soluții și căi de economisire care să conducă la încadrarea în cantitățile prevăzute pe fiecare an al cincinalului. Trebuie să se evidențieze importanța economică și socială a acestor măsuri, este de ajuns să se arate că, *dacă în 1980, industria noastră va lucra cu aceleași consumuri specifice la începutul cincinalului, ar fi necesare în plus peste 17 mil. tone petrol în import, iar influența nefavorabilă asupra creșterii venitului național ar prezenta cel puțin 25 mld. lei, adică ai mult de 100 lei pe locuitor.* Iată, de aceea, a economisi combustibilul și energia este cu adevărat o cauză a fiecărui român; nimeni nu poate rămîne în afară acestei acțiuni de însemnătate națională.

Desigur că, în acest domeniu, trebuie acționat pe toate planurile, atît acolo unde combustibilii sînt utilizați drept materie primă, în scopuri tehnologice, atît și în scopuri energetice, la producerea centralizată a energiei termice, precum și la încălzitul individual. Birourile energetice elaborate pentru asigurarea majorității a instalațiilor consumatoare de combustibili și energie electrică relevă că, cu toate măsurile și îmbunătățirile substanțiale aduse ranamentelor de utilizare, pierderile de căldură, ca și cele de energie electrică, pot fi în continuare, reduse.

Din acest pachet de probleme, reținem însă în mod deosebit atenția cîteva aspecte esențiale, vizînd îndeosebi cupoarele industriale de diverse tipuri și încălzitul construcțiilor, a apei menajere. Unui mare număr de cupoare industriale aflate în funcțiune, și mai ales ale celor utilizate la forje, li se pot aduce îmbunătățiri substanțiale în ce privește randamentele termice — siuate azi la 10—12% — prin instalarea

de recuperatoare de căldură și izolarea termică corespunzătoare. Se cer eliminate în cel mai scurt timp situațiile în care flacăra arde liber în hale sau gazele arse ies la coș cu temperatură de 800—900°C.

Au fost construite în țară cupoare de încălzit pentru forje, care au un bilanț termic foarte bun, cu reglare automată a arderii și a debitului de aer și o izolație termică ce reduce aproape la zero pierderile de căldură prin convecție. În această ordine de idei, este de amintit cuptorul produs de întreprinderea „15 Februarie” din Cluj-Napoca, din subordinea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor care, prin concepția de funcționare, asigură o utilizare a combustibilului cu randament superior, iar temperatura gazelor arse ce ies din coș nu depășește 200°C. Cu prioritate ar trebui acționat prin perfecționarea sau înlocuirea cuptoarelor necorespunzătoare, în toate unitățile constructoare de mașini și, în primul rînd, în cele ale Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, care au o pondere relativ ridicată în consumul de combustibili.

În ce privește încălzitul construcțiilor, sînt importante resurse ce pot fi economisite pe calea reglării temperaturii interioare la limita normală, în funcție de temperatura și celelalte condiții climatice exterioare. Excesul de căldură, mai ales cînd temperatura exterioară crește, conduce la pierderi, care reprezintă cel puțin 20—30% din consumul de combustibili destinat încălzirii. De aceea, *este deosebit de important să se asigure, în primul rînd, sistemele de încălzire prin termoficare, la celelalte sisteme de încălzire centralizată, echiparea instalațiilor cu mijloacele de control și reglare adecvate, mergînd pînă la realizarea unor circuite diferențiate ale agentului termic în funcție de poziția diferitelor zone ale construcției* (expunere la vînt, la nord etc.).

Una din căile importante de reducere, în continuare, a consumurilor energetice o constituie **organizarea alimentării raționale cu energie termică a marilor consumatori de abur, îndeosebi din industria chimică**. Platformele chimiei consumă cantități importante de abur tehnologic și pentru încălzit, necesare într-o gamă foarte variată de presiuni și temperaturi, în funcție de specificul consumului. Dar, de obicei, alimentarea cu abur din termocentrale se face în 1—2 trepte de presiune-temperatură. În timp ce în consum sînt necesare 8—10 trepte și chiar mai multe. Evident că, în această situație, multe puncte de consum sînt alimentate cu

aburi avînd parametri superiori celor necesari și se procedează la răcirii și reduceri de presiune. Deci se pierde energie de două ori: în producția de abur, care se realizează cu parametri superiori celor necesari și, în al doilea rînd, pentru răcirea aparatelor, recircularea apei de răcire, prin pompe etc.

Prin aplicarea unor scheme raționale de alimentare se pot reduce simțitor și chiar elimina aceste consumuri suplimentare. De exemplu, prin asemenea măsuri, la Combinatul chimic Săvinești, un număr important de consumatori a fost trecut de la alimentarea cu abur de 13 ata și 215°C la abur de 6 ata și 130°C, obținîndu-se economii anuale de combustibili în valoare de circa 1 milion lei.

Este de la sine înțeles că o condiție elementară pentru respectarea consumurilor este **repartizarea lor judicioasă pe fiecare punct de consum, nu numai global, ci cu defalcare pe lună, decadă, zi și schimb**. Numai așa, stabilind răspunderi personale asupra încadrării în cotele planificate pe fiecare schimb și operînd imediat, de a doua zi, măsuri și reduceri pentru recuperarea imediată a unor eventuale depășiri, se poate vorbi de un sistem real de gospodărire a combustibililor în fiecare unitate, în fiecare cvartal și bloc de locuințe.

În recuperarea resurselor energetice secundare s-au realizat în ultimii ani progrese însemnate, fiind valorificate circa 3% din totalul resurselor identificate. În paralel cu accelerarea măsurilor pentru utilizarea integrală a energiei secundare de tip „clasic”, asupra căreia s-au concentrat pînă în prezent, eforturile, este necesar ca atenția să se îndrepte tot mai mult spre **noi resurse încă neluate în calculele de valorificare imediată**, cum sînt zgurile metalurgice, cenușile de termocentrală, apele reziduale calde. Potențialul de căldură al acestor resurse este foarte ridicat și valorificarea lui înseamnă un aport direct la reducerea consumurilor materiale și, în ultimă instanță, la dezvoltarea în ritm mai accelerat a economiei.

FAPTUL că îndeplinirea planului pe anul 1977 a început, în toate întreprinderile, sub semnul unor intense preocupări în vederea reducerii pe toate căile a consumurilor specifice de materii prime și materiale, a stabilirii direcțiilor de acțiune nu numai pentru acest an dar și pînă în 1980, constituie garanția rezolvării cu succes a acestei sarcini deosebit de importante ce stă în fața economiei noastre naționale.

Mircea PÎRJOL

POLITICA COMERCIALĂ A ROMÂNIEI — expresie a cerinței de dezvoltare neîngrădită și echitabilă a comerțului mondial

DINAMICA SUSTINUTĂ a comerțului internațional postbelic și locul tot mai important pe care acesta îl ocupă în creșterea economică a statelor au dus la sporirea gradului de interdependență al politicilor comerciale promovate de diferitele țări ale lumii. Astăzi, nici un stat nu va putea pe termen lung — decît cu riscul și consecințele unei dezvoltări autarhice și ale unor reacții în lanț de măsuri protecționiste din partea celorlalte state — să nu țină seama de necesitatea încadrării politicii sale comerciale în efortul general de asigurare a unui climat favorabil dezvoltării colaborării și cooperării economice internaționale.

Așa se explică unele progrese înregistrate pe plan internațional privind: liberalizarea schimburilor; reducerea de taxe vamale în cadrul multilateral al Acordului General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.), eliminarea unor restricții discriminatorii; aplicarea de către țările dezvoltate a unui regim vamal preferențial, fără reciprocitate, la importurile ce provin din țări în curs de dezvoltare; angajarea de negocieri comerciale multilaterale (actuala „rundă Tokio”, în curs de desfășurare în cadrul G.A.T.T.), în vederea reducerii obstacolelor tarifare și a celor netarifare existente în comerțul internațional.

În contextul acestor preocupări, trebuie remarcat că politica comercială a României se aliniază cerințelor majore ale edificării unei noi ordini în comerțul internațional — parte organică a noii ordini economice internaționale — care impune înlăturarea vechilor relații de închinate, restructurarea profundă a relațiilor economice, urmărind să ducă la o diviziune internațională a

muncii dreptă și echitabilă, să deschidă cimp larg schimburi și cooperării. Evident că o asemenea ordine nu poate fi clădită decît pe baza promovării consecvente a noilor principii de lași interstatale, care să excludă definitiv discriminările, inechitățile, arbitrarul, presiunile de orice natură, metodele de a lăși relațiile comerciale de felurite condiționări de natură a constrînge un stat să-și limiteze exercitarea deplină a drepturilor sale suverane.

România acționează cu hotărîre, prin toate formele de exercitare a politicii sale comerciale — atît în cadrul relațiilor bilaterale, cit și al negocierilor comerciale multilaterale, în diferite organizații și organisme economice internaționale — pentru dezvoltarea neîngrădită și echitabilă a comerțului mondial, conform considerentelor cuprinse în Declarația difuzată la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U.: „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale”. În domeniul comerțului internațional, Declarația evidențiază necesitatea promovării unui comerț liber și a unei cooperări neîngrădite între toate statele, indiferent de orînduirea lor social-politică, acuitatea eliminării restricțiilor și a barierei lor artificiale, a oricărui discriminări și obstacole tarifare netarifare.

Țara noastră acordă o justificată atenție facilitării condițiilor de acces ale mărfurilor sale pe piețele externe, pornind de la înțelegerea faptului că principala cale de dezvoltare a comerțului său exterior, în ansamblu, o constituie sporirea exporturilor îndeosebi de produse superlor prelucrate.

PRACTICA RELATIILOR economice externe ale României arată că pe piețele majorității țărilor capitaliste dezvoltate economic, exporturile românești sînt afectate de o serie de **restricții protecționiste — sub forma de bariere tarifare și netarifare —** precum și de persistența unor măsuri comerciale cu caracter discriminatoriu.

Cu toate reducerile de taxe vamale convenite în cadrul multilateral G.A.T.T. în ultimele două decenii, între țările capitaliste dezvoltate economic — și care au fost extinse și la importul din România, în virtutea clauzei națiunii celei mai favorizate — **saxele vamale mai au încă un accentuat rol protecționist, în special pentru produsele superior prelucrate și îndeosebi pentru anumite sectoare economice considerate ca „sensibile”.** În această categorie se înscriu, în primul rînd, domeniul agricol, iar în ceea ce privește industria — unele sectoare ca cel chimic, al textilelor și confecțiilor, al încălțămintei ș.a.

În prezent se constată încă practicarea unor taxe vamale, la niveluri ridicate de 15—25% și chiar peste 25% la importul majorității țărilor capitaliste, dezvoltate. În acest sens, remarcăm faptul că pentru unele produse cu pondere importantă în exportul românesc pe aceste piețe, nivelul taxelor vamale este de peste 15%, atît la produse agricole (de exemplu: fructe și legume proaspete și conservate — între 15 și 30%; sucuri de fructe și vinuri — între 15 și 100% etc.), cit și la produse industriale (de exemplu: între 15 și 30% la țesături; între 17 și 50% la confecții și covoare; între 15 și 40% la mobilă etc.). Referitor la regimul aplicat exporturilor românești de produse agroalimentare, anticipînd asupra obstacolelor netarifare, putem menționa că Piața comună aplică la import, alături de taxele vamale, și un

sistem de taxe variabile, de prelevare (obstacol netarifar), pentru circa 34 la sută din totalul pozițiilor la care România figurează ca exportator în cele 9 țări membre — taxe, care prin mărirea lor, fac de cele mai multe ori neeficient exportul, determinînd astfel reorientarea exporturilor românești spre alte piețe.

Eforturile pe care România, ca țară socialistă în curs de dezvoltare, le face pentru modernizarea structurii economice, cu influențe directe asupra structurii exporturilor nu se pot valorifica întotdeauna pe planul schimburilor comerciale cu țările capitaliste dezvoltate datorită protecției vamale menținută încă la unele produse interesînd exportul românesc. Se pot deosebi, în acest sens, 3 mari categorii: **a)** grupe de produse care nu sînt incluse de către țările dezvoltate economic, în schemele lor de preferințe vamale generalizate, acordate la importurile ce provin din țările în curs de dezvoltare (adică marea majoritate a produselor agricole și alimentare prelucrate, unele produse ale industriei textile și a încălțămintei ș.a.); **b)** grupe de produse la care unele din aceste țări nu acordă preferințe vamale României, deși aceste produse sînt incluse în sistemul general de preferințe (S.G.P.) aplicat celorlalte țări în curs de dezvoltare (de exemplu: Piața comună, în raport cu regimul aplicat celorlalte țări în curs de dezvoltare, nu acordă preferințe vamale României la unele produse chimico-farmaceutice, mobilă, produse siderurgice, textile, încălțămintă, aparate de radio și televizoare, unele tipuri de motoare electrice); **c)** produse la care avantajul preferințelor vamale se acordă numai în limita unor plafoane sau contingente valorice sau fizice, după atingerea cărora se sistează regimul preferențial de scutire sau reducere a taxelor vamale, aplicîndu-se nivelul de taxe practicat pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate

(în aceste categorii intră îndeosebi: produse chimice și petrochimice, unele produse siderurgice, produse electrotehnice în general, produse considerate „sensibile”).

Excluderea de la regimul preferențial vamal a unui număr important de produse interesînd exporturile țărilor în curs de dezvoltare, limitarea aplicării S.G.P. prin clauze de tot felul (plafoane, contingente, clauze de salvagardare, reguli de origină a mărfurilor etc.), incertitudinile privind admiterea mărfurilor în regim preferențial (ce decurg din însăși concepția sistemului, adică acordarea lui pe bază autonomă și caracterul temporar și aplicabilității) fac ca pentru România, și pentru alte țări în curs de dezvoltare, **protecția tarifară a țărilor capitaliste dezvoltate economic să continue a fi un obstacol comercial, care influențează defavorabil dinamica și structura exporturilor** iar prin restrîngerea volumului încasării din export afectează **posibilitățile de sporire a importurilor**, de folosire a comerțului exterior ca factor de antrenare a dezvoltării economice.

IN ULTIMELE două decenii, țările capitaliste dezvoltate economic au recurs în tot mai mare măsură la o serie de **măsuri comerciale netarifare**, contravenind normelor și reglementărilor internaționale, în vederea limitării sau chiar a interzicerii — sub o formă directă sau indirectă — a importurilor în general, sau numai a importurilor anumitor mărfuri, provenind din toate țările sau doar din anumite țări exportatoare.

Din arsenalul măsurilor protecționiste netarifare practice, care afectează în mare măsură posibilitățile de acces pentru exporturile românești pe aceste piețe, pot fi enumerate următoarele tipuri: **a)** restricțiile cantitative la import; **b)** autolimitările „voluntare” ale exporturilor; **c)**

le și suprațaxele variabile; d) depozite prealabile la import; e) sistemul de surse minime la import; f) subvenția producției sau a exportului. Oprimă — din multitudinea de tipuri și ne — asupra restricțiilor cantitative la import, pot fi distinse, pe de o parte, ligentele de mărfuri globale și licențiere discreționare, care sînt menținute de țări, îndeosebi la importurile produselor agroalimentare, textile, chimice, chirurgice, încălțăminte; iar pe de altă parte, contingentele de mărfuri cu caracter discriminatoriu care, spre deosebire de cele globale, se aplică doar la importurile din anumite țări sau o anumită țară. Nivelul de restricții sînt menținute încă, de cele țări membre ale Pieței comune și ale nordice, la importurile provenind din România. Țările membre ale Pieței comune aplicau, încă, la data de 1 iulie 1963, asemenea restricții la 237 de poziții subpoziții tarifare, care se refereau la mărfuri ca: unele produse chimice, ale industriei lemnului, textile, unele produse chirurgice, anumite mașini și utilaje. Între țările nordice, Suedia menține, la aceeași dată, restricții cantitative discriminatorii la 56 de poziții. Norvegia la 11, iar Finlanda la 52 de poziții.

Un alt obstacol netarifitar important îl constituie **taxele și suprațaxele variabile**, aplicate în principal de Piața comună, și de Austria, Finlanda, Suedia, Elveția, Japonia) la importul produselor agricole de bază și prelucrate (cum ar fi: carne, preparate din carne, lapte și produse lactate, cereale și produse cerealiere, conserve de fructe etc.). Forma cea mai folosită și cea mai protecționistă o reprezintă **taxele de prelevare** specifice regimului de import stabilit de politica agricolă a Pieței comune. Aceste taxe au o influență deosebit de nefavorabilă asupra exporturilor țărilor terțe, deci și asupra exporturilor românești, reducînd încasările exportatorilor, perturbînd fluxurile comerciale internaționale tradiționale prin favorizarea artificială a unor producții în cadrul Pieței comune — măsură ce convinge unei raționale diviziuni internaționale a muncii și care creează un climat de incertitudine în producția și comerțul mondial cu diferite produse agricole.

SUB DIFERITE pretexte, fără o bază economică, unele țări capitaliste dezvoltate nu aplică pe deplin principiilor socialiste tratamentul națiunii celei mai favorizate. Astfel, dacă în general se acordă acest tratament în domeniul vamal, sînt menținute la importuri o serie de obstacole netarifitare, de genul **restricțiilor cantitative discriminatorii**. Pentru produsele care nu fac obiectul contingentele de import, se practică sistemul de **supraveghere a unor importuri** de ex.: produse textile, încălțăminte ș.a.), supraveghere care are menirea să pregătească introducerea unor noi restricții la importurile din țările socialiste. Unele țări (Italia, Franța ș.a.), condiționează eliberarea licențelor de import la unele produse provenind din țările socialiste, de completarea unei declarații suplimentare și, respectiv, de obținerea unei vize tehnice din partea ministerului de resort. Alte țări (cum ar fi Belgia, Elveția) folosesc practica controlului prețurilor la importurile provenind din țările socialiste.

Tot în categoria practicilor comerciale discriminatorii se înscrie și **aplicarea doar parțială a sistemului generalizat de preferințe**, de către unele țări dezvoltate (cele din Piața comună, Suedia, Elveția, Norvegia), față de România — deși unul dintre principiile acestui sistem preferențial, convenit în cadrul Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare este nediscriminarea țărilor beneficiare.

Anacronismul unor astfel de măsuri comerciale discriminatorii — care afectează posibilitățile de extindere și diversificare a exporturilor în țările capitaliste dezvoltate — este cu atât mai evident, cu cît se practică în relațiile și cu țări membre ale G.A.T.T., cum este de exemplu și România.

În acest fel sînt încălcate nu numai principiile generale ale relațiilor economice internaționale, dar și normele stabilite în cadrul principalei organizații comerciale internaționale — G.A.T.T., a cărei piatră unghiulară o constituie tocmai principiul nediscriminării, aplicabil între toate statele participante.

PRIN CONSTITUIREA Pieței comune vest-europene — care reunește în prezent 9 țări capitaliste dezvoltate — și încheierea unor acorduri de liber schimb între Piața comună și fiecare dintre țările Asociației economice a liberului schimb, ce grupează alte 7 țări vest-europene, s-a înființat cea mai vastă și importantă zonă de comerț liber existentă în comerțul mondial; ea cuprinde, în mod practic, toate țările capitaliste dezvoltate europene avînd o pondere de circa 50% în comerțul mondial capitalist.

Existența uniunilor vamale și a zonelor de liber schimb, cu regim vamal preferențial între țările membre, face ca exportatorul dintr-o țară terță, ca România, să fie pus în situația de a acorda reduceri de prețuri importatorului pentru a nu fi eliminat de pe piață.

Așa cum rezultă din practică, existența grupărilor economice de tipul Pieței comune și AELS, prin sistemul lor de reglementări comerciale, afectează nivelul prețurilor obținabile de către țările terțe, duce la restringerea relativă a posibilităților de export ale acestora, la înrăutățirea condițiilor de acces pe aceste piețe, opunîndu-se unei diviziuni internaționale raționale a muncii și unui comerț neîngrădit.

Totodată, prin aceste grupări comerciale se restrînge în mod considerabil cîmpul de aplicare a clauzei națiunii celei mai favorizate și se compromite chiar valoarea acesteia, de principiu fundamental al comerțului internațional, deoarece **un volum tot mai mare de schimburi** (apreciat la circa 40—50% din comerțul mondial) se desfășoară în afara regimului clauzei națiunii celei mai favorizate, ca un comerț preferențial și, deci, discriminatoriu față de țările terțe.

Pe de altă parte, multiplicarea aranjamentelor comerciale preferențiale vine în contradicție cu principiile colaborării și cooperării internaționale, cu măsurile adoptate în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, conduce, de exemplu, la **golirea de conținut economic și, deci, de eficacitate a sistemului generalizat de preferințe**. Astfel de tendințe dăunează profund procesului de realizare, în cadrul formelor instituționale internaționale competente, a unor acorduri și găsirii de soluții viabile care să răspundă intereselor tuturor statelor, prin conjugarea eforturilor în vederea promovării unui comerț liber și echitabil.

UN LOC CENTRAL, în cadrul activității României în domeniul politicii comerciale îl dețin acțiunile menite să determine eliminarea sau reducerea barierelor tarifare și netarifare din comerțul internațional, țara noastră manifestîndu-se în mod activ pe plan internațional pentru crearea tuturor condițiilor necesare dezvoltării neîngrădite și pe baze echitabile a schimburilor economice, între toate statele, ca una dintre cerințele majore ale edificării unei noi ordini economice internaționale.

În acest context România acordă o deosebită importanță actualelor negocieri comerciale multilaterale din cadrul G.A.T.T., considerînd că acestea pot realmente să aducă o contribuție însemnată la liberalizarea comerțului internațional, la asigurarea respectării de către toate statele participante a disciplinei internaționale în domeniul aplicării oricăror măsuri de reglementare a importurilor și exporturilor, în scopul promovării comerțului internațional și al sprijinirii eforturilor vizînd eliminarea decalajelor economice între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare. România susține, împreună cu ce-

lelalte țări în curs de dezvoltare, necesitatea de a se include în programul conceput de negociere, ca o prioritate, **asigurarea unor condiții cât mai favorabile de acces pentru mărfurile țărilor în curs de dezvoltare pe piețele externe**. Printre acestea putem menționa: reducerea substanțială, în limitele maxime ale mandatelor țărilor dezvoltate negociatoare, a obstacolelor tarifare la produsele care interesează exportul țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv România (îndeosebi la cele necuprinse în sistemul generalizat de preferințe vamale); îmbunătățirea considerabilă a regimului preferențial acordat țărilor în curs de dezvoltare; eliminarea — în cadrul obstacolelor netarifare — în primul rînd a restricțiilor cantitative; reglementarea comerțului cu produse agricole prin lărgirea accesului pe piețele de export; asigurarea unui sistem multilateral de supraveghere, care să garanteze liberalizările ce vor fi convenite.

UN ALT OBIECTIV major al politicii comerciale promovate de România este **respectarea plenară a principiului nediscriminării în cadrul relațiilor economice internaționale**, indiferent de deosebirile dintre state în ce privește mărimea, nivelul de dezvoltare, situaerea geografică sau caracterul orînduirii sociale-economice.

Considerăm că o importantă contribuție românească la promovarea acestui principiu o constituie **lărgirea cîmpului de aplicare a clauzei națiunii celei mai favorizate, prin prevederea acesteia și în cadrul acordurilor de cooperare economică încheiate de România cu alte state**. (Extinderea pe bază nediscriminatorie a facilităților pe care țările pot să și le acorde în cadrul relațiilor de cooperare nu este cuprinsă în conceptul clauzei națiunii celei mai favorizate, în accepțiunea lui actuală în cadrul G.A.T.T. De altfel, prevederile G.A.T.T. referitoare la clauza națiunii celei mai favorizate, elaborate în anul 1947, au în vedere numai aspectele vamale și formalitățile ce apar cu ocazia importului și exportului de mărfuri doar în forma clasică a comerțului). Aceasta reprezintă un exemplu constructiv în practica relațiilor economice internaționale, de promovare a unor relații reciproce avantajoase, lipsite de bariere artificiale sau de practici discriminatorii.

Totodată, România se pronunță pe plan internațional pentru convenirea unor facilități suplimentare în comerțul cu produsele rezultate din acțiunile de cooperare, ca o formă de stimulare a dezvoltării și diversificării acestora, în folosul tuturor țărilor participante.

În vederea asigurării premiselor necesare transformării comerțului exterior într-un factor de creștere economică pentru toate statele, România acționează cu fermitate în direcția stabilirii unui raport just între prețurile materiilor prime și prețurile produselor industriale — tinîndu-se seama atît de cheltuielile de producție, cît și de valoarea de întrebuintare a mărfurilor — care să favorizeze dezvoltarea țărilor producătoare de materii prime și, în același timp, să asigure venituri raționale producătorilor industriali, să permită stimularea activității productive în toate țările lumii, să faciliteze și să sprijine activ eforturile spre un progres mai rapid al țărilor rămase în urmă.

În acest sens, o expresie clocventă a solidarității active a României cu cauza țărilor în curs de dezvoltare este hotărîrea ei de a participa la Fondul comun pentru finanțarea stocurilor internaționale pentru produse de bază, creat la ultima sesiune a U.N.C.T.A.D. (Nairobi, 1976) — sesiune la care delegații români au subliniat, totodată, necesitatea imperioasă de a se elabora programe concrete, care să contribuie, în scurt timp, la îmbunătățirea de substanță

dr. Aurel ION

(Continuare în pag. 32)

În contextul amplului efort de reconstrucție

Creșterea suplimentară a productivității muncii în construcții, scurtarea termenelor de dare în funcțiune a noilor obiective impun

GENERALIZAREA ACORDULUI GLOBAL

● O importantă formă de stimulare în muncă, insuficient folosită ● Ce determină plafonarea extinderii ? ● Bariere pe care le ridică formalismul, mentalitatea meșteșugărească ● Necesitatea încadrării acordului global într-o concepție complexă a organizării producției și a muncii

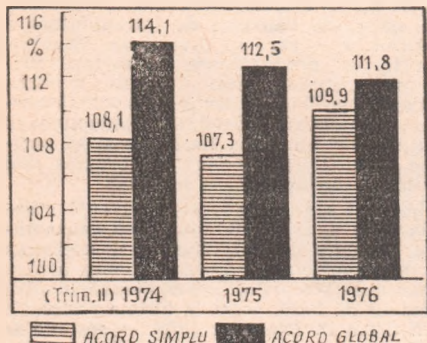
EXPERIENȚA ultimilor șapte ani a demonstrat cu prisosință avantajele ce rezultă, în activitatea de construcții-montaj, din aplicarea formei de organizare și retribuire a muncii în acord global, pe bază de contract-angajament încheiat între formația de lucru și conducerea șantierului, respectiv a întreprinderii. S-a dovedit astfel că perfecționarea cointeresării materiale și utilizarea unor metode de retribuire mai elastice, cu caracter global, integrat, corespunde pe deplin specificului lucrărilor de construcții, unde procesul muncii este — în mod caracteristic — colectiv.

La formațiile de muncitori care lucrează în acord global se remarcă, de regulă :

— o mai bună sudură a colectivului, transmiterea mai rapidă a experienței de la muncitorii cei mai buni la ceilalți membri ai formației, dezvoltarea atitudinii de intrajutorare ea și a opiniei comune intransigente față de abateri ;

— un interes sporit pentru creșterea nivelului profesional și policalificare, pentru folosirea cu maximum de randament a timpului de lucru, pentru reducerea muncitorilor auxiliari prin raționalizarea operațiilor de deservire, transport și manipulare care cer forță de muncă necalificată ;

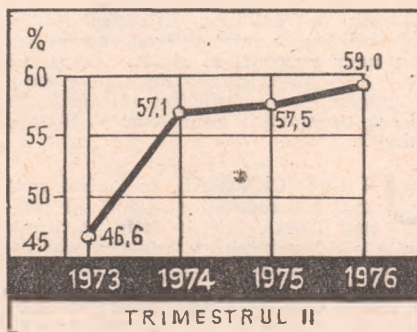
— creșterea capacității organizatorice a conducătorilor de formații, intervenția lor mai activă și mai competentă în vederea adoptării de decizii pentru rezolvarea unor probleme legate de desfășurarea procesului de producție, de asigurarea resurselor tehnico-materiale etc.

Graficul nr. 1 : Evoluția indicilor medii de îndeplinire a normelor în construcții-montaj, la lucrul în acord simplu și la acordul global, în ultimii trei ani (date referitoare la situația din trim. II)

Extinderea înregistrează o stagnare. Ce o determină ?

FĂRĂ îndoială, introducerea acordului global a contribuit — alături de o serie de alți factori — la mărirea productivității muncii în construcții-montaj, în cincinalul trecut, cu 46%, față de un spor de numai 30% în intervalul 1966—1970. (După cum se observă în graficul nr. 1, în condițiile îmbunătățirii continue a normelor de muncă, indicele mediu de îndeplinire a acestora se situează, în cazul acor-

Graficul nr. 2 : Extinderea acordului global în construcții-montaj, în % din totalul muncii prestate (acord + regie), în intervalul 1973—1976 (date referitoare la situația din trim. II)

dului global, la un nivel cu 2—6 procente mai ridicat decât la acordul simplu). Aport ce putea fi și mai semnificativ, dacă extinderea acestei modalități de retribuire s-ar fi făcut mai accelerat.

Or — după cum se constată din graficul nr. 2 — pe ansamblul ramurii în ultimii ani s-a bătut, practic, pasul pe loc ; din 1974 în 1976, creșterea gradului de ex-

Ce a adus nou acordul global față de acordul colectiv pe brigada (echipă) ?

Pentru o aceeași cantitate de lucrări se plătește, în ambele ipoteze, aceeași sumă (calculată pe baza manoperei de deviz și a prenormării), dar :

● contractul-angajament se poate încheia nu numai pentru o lucrare sau o parte de lucrare de specialitate, ci și pe părți de obiect sau pe obiectul întreg, chiar și pentru un grup de obiecte cu tehnologii de execuție similare, ceea ce favorizează o organizare superioară, mai eficientă a muncii, în formații complexe, care includ muncitori de mai multe meserii ;

● acordul global se poate aplica și la nivele superioare — sector de maistru, lot etc., incluzând și personalul (ingineri, tehnicieni, maistri) însărcinat cu coordonarea, îndrumarea, conducerea și supravegherea lucrărilor ;

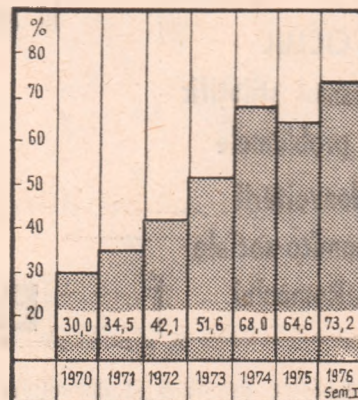
● se angajează termene finale și stadii fizice intermediare, asigurându-se astfel o premisă esențială pentru respectarea și chiar reducerea duratei de execuție față de cea normată și față de cea rezultată din planul de punere în funcțiune a obiectivelor ;

● din plățile efectuate pe parcursul executării lucrărilor se reține o garanție de 10—20%, care se restituie la terminarea acestora, cu condiția respectării termenelor, realizării unei calități corespunzătoare și nedepășirii consumurilor specifice. Aceasta stimulează preocuparea colectivă pentru scurtarea duratelor de execuție și pentru economisirea materialelor (rezultatele bune putând fi recompensate pe baza unor sisteme premiale speciale). Remedierea lucrărilor de calitate nesatisfăcătoare nu mai antrenează cheltuieli de manoperă suplimentare, ci se efectuează de către formația de lucru în cadrul sumei globale stabilite pentru remunerare.

tindere a fost cu mult inferioară ritmului de sporire a producției, a productivității și n-a atins nici măcar proporția în care s-a mărit numărul muncitorilor. Realizările fluctuează de la o unitate la alta, de la un minister la altul, fluctuează în timp, ilustrând gradul atenției pe care cadrele de conducere la diferite nivele o acordă acestei modalități de a mări randamentul muncii.

O EXPERIENȚĂ POZITIVĂ

În introducerea și extinderea acordului global, rolul de pionierat și de promotor a revenit Ministerului Construcțiilor industriale, care deține o pondere de circa 27% din numărul muncitorilor ce lucrează în acord pe ansamblul ramurii de construcții-montaj. Caracterul organizat și perseverent al acțiunilor pe această linie, inițierea îmbunătățirilor în metodologia de aplicare, colaborarea cu uniunea sindicatelor de ramură în studiarea fenomenelor ivite, în stabilirea și înlăturarea măsurilor de înlăturare a unor greutăți, îndrumarea și instruirea repetată a personalului de specialitate din unități, organizarea unor schimburi de experiență, analizele frecvente în organele colective de conducere la nivelul ministerului și al trusturilor se numără printre factorii care au determinat evoluția în general pozitivă, ilustrată în grafic, a gradului de cuprindere a muncitorilor în această formă de remunerare. Trebuie remarcat însă că față de cifrele medii, diferitele unități au înregistrat variații sensibile. Ceea ce demonstrează că există încă importante rezerve pentru a ameliora în continuare situația. De aceea, sarcina de extindere pe anul 1977

a fost defalcată pe trusturi și s-a introdus obligația ca în planurile operative lunare să se precizeze ce proporție din manopera prevăzută urmează să fie contractată în acord global la diferite niveluri, astfel ca pe ansamblul ministerului să se realizeze în trimestrul II a.c. un indice de 76%, iar în trimestrul IV de 80%.

lingă defectiuni organizatorice la ne vom referi în continuare, o înțelegere psihologic restrictivă au avut-o și modificările succesive ale metodologiei de aplicare. Pe măsura experienței practice acumulate în diferite etape, ele au urmărit extinderea acordului global în forme mai complexe, la nivele superioare (lot, șanti, grup de șantier), aplicarea mai coerentă a principiilor echității socialiste, lărgirea mai strinsă a retribuției de rezultate obținute atit sub aspectul termenelor de execuție, cit și al indicatorilor calitativi. Modalitatea uneori greoaie, întârziată și formală de popularizare a acestor îmbunătățiri, de explicare a sensului în rindurile masei constructorilor a determinat însă unele nedumeriri și rețineri, accentuate în cazurile — destul de frecvente — cind însuși personalul din cadrul meniu organizării și retribuierii muncii era indecajuz de edificat el însuși asupra unor elemente de principiu și de valoare.

Contractul impune disciplină, angajamentul implică răspundere

PRINTRE factorii care frânează încă, la o serie de organizații de construcții-montaj, generalizarea acordului global se înregistrează prioritar neînțelegerea de către unele organe de conducere, la diverse nivele ierarhice, a semnificației și rolului contractului-angajament, a caracterului imperativ al obligațiilor reciproce care decurg din acesta.

Contractul-angajament trebuie să stipuleze clar ce lucrări sînt de executat, în ce parametri de timp și de calitate, cu ce procese tehnologice; necesitatea redactării lui simple și concise nu scutește de obligația înscrierii acestor date elementare, ca și a celor privind condițiile pe care trebuie să le asigure conducerea șantierului sau întreprinderea. De aceea, încheierea contractelor se cere în mod firesc precedată de întocmirea documentațiilor tehnico-economice corespunzătoare de către cadrele implicate în procesul de programare, lansare, executare, urmărire a lucrărilor și de retribuire a muncii — șef de șantier, șefi de lot, ingineri, maștrii, normatori. Aceasta înscamnă, printre altele, efectuarea calculelor concrete bazate pe prenormare, redactarea fișelor tehnologice anexă la contract etc. Sînt operații nelegate specific de acordul global și la care obligă o organizare normală a producției și a muncii — dar care de multe ori nu se realizează, fie sub pretextul aglomerării cu sarcini, fie din cauză că modificările de soluții tehnice din proiecte nu sînt transpuse în documentațiile de lucru în vederea unei determinări corecte a volumului de manoperă etc. Se ajunge astfel la situații cind formațiile de lucru sînt remunerate „în acord global” fără să se fi încheiat contract, ci pe baza unor simple hîrtii din care rezultă sumele ce vor fi plătite — ceea ce denaturează principiul de bază al angajamentului reciproc, diminuează stimulentele și răspunderea, dă loc la raportări formale, eronate. Nu cifre fictive, referitoare la extin-

dere, ci o contractare reală a lucrărilor oferă premisele unor rezultate bune în ce privește predarea în termene scurte a obiectivelor și creșterea productivității muncii!

Se semnalează cazuri cind, din cauza neasigurării de către conducerile loturilor și șantierelor a condițiilor tehnico-organizatorice necesare desfășurării normale a proceselor de producție (dereglări în aprovizionare, în repartizarea la timp a mașinilor și utilajelor), ca și datorită mișcării formațiilor de muncitori de la un obiectiv la altul, fără programare prealabilă, se ajunge la rezilierea contractelor încheiate. Or, stabilitatea acestora este o condiție a încrederii, a concentrării și organizării eforturilor celor ce preciau lucrările spre execuție.

Formă de remunerare, dar și de organizare a muncii

SPECIFICUL acordului global, posibilitățile de eficientizare pe care acesta le oferă activității de construcții impun considerarea lui nu numai ca o formă de retribuție, ci în primul rînd ca o formă de organizare a muncii, capabilă să îmbunătățească folosirea potențialului uman al șantierelor. Aplicarea sa va avea efecte cu atit mai bune, cu cit se va face în contextul introducerii și adaptării metodelor moderne de conducere, de organizare a producției și a muncii.

Din păcate, arsenalul de asemenea metode de care dispune ramura construcțiilor este sărac, în general învechit și cu eficiență scăzută, ceea ce facilitează menținerea unei concepții meșteșugărești. Un exemplu al acestei mentalități îl oferă dimensiunea necorespunzătoare a fronturilor de lucru și menținerea a numeroase formații cu efectiv redus, de 5—8 muncitori, ceea ce limitează posibilitatea contractării mai largi a lucrărilor. De asemenea, eșalonarea nejudicioasă a fazelor de execuție duce la perioade de vîrf, de criză de timp, cu aglomerarea formațiilor

pe fronturi de lucru restrinse și cu procese tehnologice suprapuse.

Chiar și perfecționările reale aduse în conducerea producției de construcții-montaj rîmîn uneori la stadiul de material informativ-documentar, de decizii inoperante în practică, datorită aceleiași atitudini rutiniere a unor maștrii și tehnicieni, proliferată în unele cazuri pe scară ierarhică. Astfel, folosirea sistemului de planificare și programare-lansare-urmărire a producției la lansarea lucrărilor pe formații de lucru cu contractare în acord global este încă sporadică, nefiind generalizată nici măcar în cadrul Ministerului Construcțiilor Industriale, care a stabilit obligativitatea ei.

Lipsind, la o parte din întreprinderile ramurii, preocuparea susținută pentru o organizare superioară a muncii integrată organic cu progresul tehnic, formațiile de acord global tind să rezolve îndeplinirea obligațiilor contractate prin intensificarea muncii, uneori chiar prin lucrul peste programul aprobat, ceea ce nu numai că nu contribuie la creșterea reală a productivității, dar duce la denaturarea acestui indicator. Situația arătată își are sursa și în ideea ce s-a acreditat la unele întreprinderi și șantiere, că acordul global este o problemă de retribuție și, ca atare, că toate implicațiile sale trebuie soluționate de către compartimentul cu acest profil. O astfel de optică golește de conținut acordul global, îl reduce la aspectele formale.

Necesitățile stadiului actual, de a valorifica integral toate resursele de mărire a productivității muncii, impun o tratare științifică complexă a implicațiilor reciproce dintre acordul global și metodele de organizare a producției și a muncii. Problema ar putea fi abordată în cadrul Institutului central de cercetare, proiectare și directivare în construcții (în al cărui profil intră și cercetările de economia construcțiilor), cu concursul specialiștilor din Academia „Ștefan Gheorghiu”, din Ministerul Construcțiilor Industriale, din unități de execuție cu experiență în domeniu.

Dorin CONSTANTINESCU

Partea a doua a articolului, care va fi publicată într-un număr viitor al revistei, se va referi la aplicarea acordului global în forme complexe, la nivele superioare și la cerințele funcționării corecte a mecanismului de stimulare specific acestei forme de retribuție.

În sprijinul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic de partid

CICLUL:

**Socialismul științific
și problemele
dezvoltării
economico-sociale
a României**

COORDONATE ALE POLITICII ECONOMICE EXTERNE A ROMÂNIEI

PROGRAMUL grandios al dezvoltării economico-sociale a României în actualul cincinal, cerințele majore ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, antrenează, în tot mai mare măsură, participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la circuitul mondial de valori materiale și de informație științifică. Așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la cel de al XI-lea Congres al partidului „**România va participa și în viitor, în mod activ, la diviziunea internațională a muncii, la schimbul de valori materiale și spirituale cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială**”.

Diviziunea internațională a muncii. Circuitul economic mondial și principalele forme de înfăptuire a lui

ANCORAREA activă a complexului economic național al României socialiste în economia mondială contemporană, în diviziunea internațională a muncii constituie o **coordonată fundamentală a politicii economice externe a partidului și statului nostru**. Fără îndoială că persistența ritmului înalt de dezvoltare economică în România, preocupările asidue pentru surmontarea stadiului de țară în curs de dezvoltare, au la bază, în primul rînd, munca hotărîtă, eforturile deosebite ale poporului român. În acest cadru, politica economică de antrenare a economiei naționale în diviziunea internațională a muncii se află în consens deplin cu modificări structurale survenite în economia mondială, cu acțiunea unor legități obiective, fiind, în consecință, o politică **profund științifică**.

Se știe că în condițiile revoluției tehnico-științifice ce determină o puternică creștere în complexitate a proceselor și fenomenelor economice, amplificînd obiectiv importanța schimburilor pentru progresul fiecărui stat, devine tot mai anacronică în economia mondială contemporană compartimentarea acesteia în zone și subzone, în grupări cu caracter închis, care frînează circulația universală a valorilor. Pe de altă parte, modificările survenite în diviziunea internațională a muncii ca urmare a progresului tehnic accelerat și a aplicării ferme a programelor de industrializare a tinerelor state converg, la rîndul lor, către universalizarea relațiilor economice dintre țări. În condițiile afirmării tot mai puternice în lume a țărilor socialiste, precum și a tinerelor state, adîncirea schimbului de valori materiale și spirituale se înscrie totodată ca un important factor în susținerea colaborării și păcii în lume, pentru realizarea noii ordini economice și politice internaționale.

În diviziunea mondială a muncii, proces definit ca specializarea unor țări în producerea și desfacerea pe piața mondială a unor valori de întrebuințare determinate, pe primul plan se situează din ce în ce mai mult noua treaptă calitativă a procesului de specializare și anume **treapta industrie-industrie**. Specializarea internațională pe ramuri mari ale producției materiale, așa-zisa specializare sectorială, de tipul industrie-agricultură, sau industrie extractivă-industrie prelucrătoare, devine acum anacronică, perimată. Noua treaptă de specializare — industrie-industrie — cunoaște, la rîndul său, o continuă adîncire, pătrunzînd în toate structurile industriale, la nivel de subramură și intrasubramură. Ea se concretizează atît în tipodimensiuni și serii de produse, cît și în subansamble și organe ale unor bunuri de echipament complex (așa-numita specializare organologică). Ca urmare, se produce circumscrierea nomenclatorului industrial național la un număr determinat de produse și concomitent se accentuează caracterul legic al interdependențelor economice și implicit al expansiunii schimburilor dintre popoare.

Pe baza politicii externe a partidului și statului nostru, de pace și colaborare cu toate popoarele, și în acest cadru, numărul țărilor cu care România întretine relații economice a crescut, ri-

dicîndu-se în prezent la peste 140 de state. S-a accentuat creșterea produselor cu un grad înalt de manufacturare și cauzînd în același timp un dinamism în schimburile comerciale internaționale.

Dar adîncirea diviziunii internaționale a muncii a antrenat nu numai multiplicarea relațiilor economice dintre state, gîndirea lor tot mai sensibilă în circuitul economic mondial, mutații profunde în formele înfăptuirii acestui circuit. Ca formă clasică, tradițională de relații economice între țări, circuitul mondial al produselor înregistrează un dinamism tot mai lent, devansînd sistematic ritmul de creștere al vertiginosului și chiar pe cel al producției industriale. Se întărește și circuitul mondial al fondurilor și al capitalurilor. Devine tot mai sistematic circuitul mondial al informațiilor științifice și circuitul serviciilor.

Dar cea mai profundă mutație care are loc în structura economiei mondiale constă în antrenarea în circuitul internațional al producției materiale și apariția, în consecință, a formelor noi de înfăptuire a lui — **cooperarea economică internațională** ne arată că în relațiile economice mondiale cele clasice de comerț exterior se schimbă tot mai mult, forme noi de cooperare economică, tehnică și științifică. Această cooperare economică, tehnică și științifică, care constituie o magistrală generalizare teoretică a relațiilor internaționale, enunțată de secretarul general al partidului încă în 1967, este tot mai mult confirmată de practica de astăzi. Legat de aceasta se poate spune că politica economică internațională a statului nostru este o politică științifică și întru totul activă prin ansamblul de măsuri și pîrghii utilizate pentru antrenarea României în toate canalele circuitului economic mondial și îndeosebi în fluxul cel mai nou, cel mai dinamic și căruia îi aparține viitorul — cooperarea economică internațională.

Dezvoltarea economică a României și participarea sa activă la circuitul economic mondial

POLITICA economică externă a României socialiste este întîncic corelată cu dezvoltarea în ansamblu a economiei naționale, în ea reflectîndu-se atît ritmurile înalte ale creșterii economice, cît și mutațiile calitative, structurale, care au loc în toate compartimentele activității economice.

Persistența pe o perioadă îndelungată de timp a ritmurilor ridicate de creștere (vezi tabelul nr. 1), ritmuri care, dacă luăm în considerație și prognozele pentru anul 1990, se vor prelungea pînă la sfîrșitul acestui secol, constituie o primă caracteristică a dezvoltării prezente a economiei noastre naționale.

Revelatoriu este și faptul că în cincinalul trecut și în cel actual, venitul național crește mai rapid decît produsul social, ceea ce denotă o eficiență sporită a economiei naționale. Împrospătarea asupra creșterii în ritm rapid a economiei naționale se poate întregi arătînd că în cincinalul în curs (1976—1980) producția globală industrială va spori cu un ritm mediu anual de 10,11,2% : că importante creșteri se vor obține în agricultură (+14,4% în medie anuală în perioada 1976—1980 față de perio-

Tabelul nr. 1
Ritmuri de creștere ale economiei românești în perioada 1961—1980 — în % —

Perioada	Ritm mediu anual de creștere	
	Produs social	Venit național
1961 — 1965	9,5	9,0
1966 — 1970	8,5	7,7
1971 — 1975	10,5	11,3
1976 — 1980	3,5—9,5	10—11

1975); că se va realiza o creștere a transportului intern rapid cu 30—34,1%, etc.

Reșterile obținute, precum și menținerea ritmurilor ridicate în perspectiva anilor următori au fost și sînt posibile datorită unei politici partidului de **utilizare finală a venitului național** așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la cel de al XI-lea Congres al partidului, a fost necesar este necesar și în viitor „Să nu uităm nici un moment că societatea, nici un popor nu poate consuma mai mult decît ce. Viitorul țării depinde nu de ceea ce se consumă la un moment dat ci, în primul rînd de mijloacele materiale destinate țării continue a bogăției naționale“. Dar iată cum evoluează raportul dintre partea din venitul național destinată fondului de dezvoltare și fondul de consum în perioada a patru cincinale (vezi tabel nr. 2).

Tabelul nr. 2

Evoluția utilizării finale a venitului național

Perioada	Utilizarea finală a venitului național		Ritmul mediu anual de creștere a fondului de consum
	pentru fondul de consum	pentru fondul de dezvoltare	
1961 — 1965	74,5	25,5	5,3
1966 — 1970	70,5	29,5	7,0
1971 — 1975	66	34	7,5
1976 — 1980	66—67	33—34	8,0

trebuie lîmpede din acest tabel că rata ridicată destinată fondului de dezvoltare a permis creșterea sensibilă a forțelor productive ale țării și totodată un ritm ascendent al consumului național, social și individual. După cum se poate vedea, perioadei incipenteze ani (1966—1980) în care rata acumulării a fost și cea mai ridicată, îi corespunde și cel mai rapid ritm de creștere a fondului de consum, și deci de ridicare a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Fără îndoială că explicarea în profunzime a caracterului științific al politicii economice internaționale a partidului și statutului nostru face necesară examinarea totodată a importanțelor calitative, structurale care s-au produs în economia noastră, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, și se duc și în prezent. Analiza datelor statistice relevă nu numai creșterea în general a producției industriale și a producției celorlalte ramuri, ci și importante modificări de ponderi în venitul național al țării, modificări care se înscriu în direcția transformării industriei în ramura conducătoare în economie. Aportul industriei în producerea venitului național a crescut astfel de la 44,1% în 1960, la 48,9% în 1965 și la peste 56% în 1975, urmînd să atingă, conform previziunilor, aproximativ 68% în 1980.

Concluzii mai semnificative se desprind în această direcție din analiza priorităților stabilite în dezvoltarea industriei. Astăzi — numitele „industrii de vîrf“ industrializante, au devansat ritm de creștere — și se prevede să devanseze și în viitor — unele sectoare. Industria constructoare de mașini, împreună cu industria chimică, de exemplu, au crescut ca pondere în totalul industriei în perioada 1971—1975 de la 28% la 44%, urmînd pînă în 1980 să ajungă la aproape 50%, iar în 1990 la 60%. O dezvoltare prioritară înregistrează în acest cadru ramurile industriale care asigură valorificarea superioară a surșurilor naturale și utilizarea eficientă a principalei bogății a țării — forța de muncă. Între acestea în metalurgie se înscriu producția de oțeluri aliate și înalt aliate; în industria chimică producția de materiale plastice, cauciuc sintetic și mai ales cele sintetice; în industria constructoare de mașini — electro-mecanica fină, producția de aparate de control, de elemente și mijloace de automatizare, de tehnici de calcul etc.

Politica economică de modernizare și eficientizare a producției materiale este confirmată și de evoluția altor sectoare din economia națională. În agricultură, producția plantelor tehnice — îndeosebi sfecla de zahăr și floarea-soarelui — și producția legumelor, crește într-un ritm net superior ritmului mediu, iar oțehnia devansează la rîndul său cultura plantelor. Modificări structurale au loc în transporturi și în general în sferă serviciilor.

La rîndul său producția tehnico-științifică autohtonă se caracterizează printr-o evoluție continuu ascendentă. Astfel în cincinalul trecut, circa 70% din totalul noilor tehnologii și utilitățile și aproximativ 80% din produsele noi fabricate în industrie sînt rodul propriei concepții științifice.

Participarea activă a țării noastre la schimburile economice externe este indisolubil legată de aceste creșteri marcante, cantitative și calitative, din economia națională. Ea se realizează numai pe această bază. Politica economică internațională a omăniei socialiste reprezintă în consecință, o reflecție, o prelungire organică a politicii economice interne.

Pornind de la remarcabilele succese obținute în dezvoltarea industrial-economică a țării, imprimarea unui ritm de creștere a comerțului exterior din ce în ce mai accelerat a constituit și constituie un prim obiectiv urmărit în politica economică externă a țării. Ritmul mediu anual de creștere a comerțului exterior a sporit astfel sistematic. Pentru actualul cincinal — 1976 — 1980 — se prevede menținerea ritmului ridicat de creștere, comerțul exterior urmînd să sporească cu 90—101,4 față de perioada 1971—1975. Devansarea în ultimii ani a creșterii produsului social, a venitului național și a producției globale industriale, de creșterea comerțului exterior și prevederea de a menține această devansare și în actualul cincinal evidențiază rolul crescînd pe care îl are comerțul exterior și cooperarea economică internațională în infăptuirea reproducției largite.

Și în cadrul comerțului exterior se prevăd pentru actualul cincinal continuarea restructurărilor de ordin calitativ. Este vorba, de exemplu, de asigurarea devansării sistematice, an de an, a importurilor de către exporturi și realizarea unei balanțe comerciale active. Acest proces exprimă **caracterul activ al comerțului exterior**, contribuția lui la obținerea de fonduri valutare și la excluderea a orice fel de dependențe față de alte state.

Ameliorări marcante în structura pe produse constituie, o altă sarcină a comerțului exterior al țării în cincinalul 1976—1980. În concordanță cu acest obiectiv major, în comerțul exterior urmează să se acționeze cu fermitate în mod programat, în consens cu tendințele durabile de pe piața mondială și în conformitate cu noile structuri și cu interesele economiei naționale. Va avea loc, în consecință, creșterea nomenclatorului de export al produselor industriale, iar, în cadrul acestuia, sporirea ponderii produselor cu un grad ridicat de complexitate tehnică, care înmagazinează un volum sporit de muncă națională superior concepută. Produsele industriei constructoare de mașini și ale industriei chimice vor deține astfel peste 50% din totalul exporturilor. În ceea ce privește importul, acesta urmează să contribuie într-o mai mare măsură la asigurarea economiei naționale cu combustibili și materii prime, precum și cu mașini, utilaje de înaltă tehnicitate, necesare pentru susținerea efortului de industrializare.

În conformitate cu tendințele obiective din economia mondială și cu necesitățile reale din economia noastră națională, **noul flux din circuitul economic mondial — cooperarea în producție și tehnico-științifică — ocupă un loc tot mai important în raporturile economice externe ale României.** Încă la începutul acestui an România avea încheiate peste 100 de acorduri și înțelegeri de colaborare la nivel guvernamental, pe baza cărora au fost perfectate circa 400 de convenții și contracte de cooperare în producție, în știință și tehnică, în transporturi, în turism etc., din care 225 sînt deja în curs de derulare. Prin activitatea de cooperare economică internațională, încă la sfîrșitul anului 1975 se efectuau circa 25% din totalul schimburilor noastre economice externe. Cooperarea internațională în industrie, în știință și tehnică va contribui într-o măsură crescîndă la creșterea accelerată și la modernizarea forțelor de producție și va facilita accesul larg la cuceririle științei contemporane, la tehnologiile înaintate; ea va permite totodată o afirmare mai puternică a producției românești pe piața mondială.

Creșterea substanțială a eficienței activității de comerț exterior și de cooperare economică internațională — iată un alt deziderat al actualului cincinal. Realizarea lui depinde de efortul conjugat depus în economie cît și pentru a asigura cele mai bune posibilități de desfacere a produselor pe piața externă.

Calitatea ridicată a mărfurilor destinate exportului, capacitatea lor competitivă constituie, desigur condiția esențială a eficienței sporite. Dar nu trebuie minimalizată importanța pe care o au în acest sens contractele ferme, de lungă durată, livrarea ritmică a produselor de export, studiarea atentă a conjuncturii internaționale și realizarea desfacerii în momentele optime sub aspectul raportului dintre cerere și ofertă etc.

Relațiile economice și cooperarea României cu țările socialiste

LOCUL primordial în comerțul exterior și în cooperarea economică externă ale României îl ocupă țările socialiste, a căror pondere în totalul schimburilor externe s-a ridicat la circa 45% în 1975. În ansamblu, schimburile economice cu țările socialiste au crescut în ultimii ani într-un ritm mediu anual de 13%. Aceste schimburi comerciale se desfășoară în cadrul acordurilor pe termen lung și a protocoalelor anuale. Principalul partener comercial al României este U.R.S.S. Exporturile românești în U.R.S.S. se compun din mașini-unelte, utilaje electrotehnice, instalații de foraj, utilaje pentru industria chimică și produse chimice, vagoane, mobilier, bunuri de consum etc. iar importu-

rile constau din utilaj metalurgic și minier, utilaj pentru industria chimică, excavatoare, utilaj rutier, avioane, cărbune cocsificabil și cocs metalurgic, minereu de fier, produse ale industriei siderurgice, bunuri de consum ș.a. Și celelalte țări socialiste — R.D.G., R.S.C., R.P.P., R.P.U., R.S.F.I. ș.a.m.d. dețin importante locuri în comerțul exterior al României. În afara schimburilor pur comerciale R.S. România desfășoară cu țările socialiste o amplă colaborare și cooperare multilaterală. De exemplu dacă la început colaborarea economică în cadrul C.A.E.R. se limita la comerțul exterior, treptat ea a cuprins noi sectoare, cum sint producția materială, cercetarea tehnico-științifică, cooperarea financiar-bancară ș.a. Incadrându-se activ în „Programul complex” România participă la forme de cooperare între țările socialiste dintre cele mai dinamice. Țara noastră colaborează astfel în cadrul C.A.E.R. în domeniul interconexiunii sistemelor energetice, la diferite alte forme cum sint utilizarea în comun a parcului de vagoane, schimbul reciproc de informații științifice și tehnice, la coordonarea planurilor dezvoltării economice, precum și la forme de cooperare industrială propriu-zisă. Astfel, România a încheiat convenții privind construcția în comun a unor unități economice cum sint sistemul hidroenergetic de la Stinca-Costești pe Prut împreună cu U.R.S.S., Complexul hidroenergetic Turnu Măgurele — Nicopole împreună cu Bulgaria construcția unei linii electrice Timișoara-Arad-Szeged în cooperare cu Ungaria. Ea a încheiat totodată convenții privind construcția unor fabrici și uzine, ca fabrica de celuloză de la Ust-Ilim și combinatul minier de la Kiembai (U.R.S.S.); o fabrică de televizoare, una pentru producerea vitaminei C și două fabrici de ciment în R.P.D. Coreeană. Totodată, pe teritoriul țării noastre urmează să se realizeze o uzină de produse cloro-sodice, împreună cu U.R.S.S.; o uzină pentru fabricarea de locomotive Diesel-hidraulice — cu R.D.G.; o uzină de subsansamble pentru diferite linii tehnologice — cu R.S. Cehoslovacă etc.

În politica sa economică externă cu țările socialiste România consideră că colaborarea cu aceste țări, așa cum se arată în Programul Partidului Comunist Român „...trebuie să ducă la înflorirea fiecărei economii naționale. La egalizarea nivelurilor de dezvoltare a tuturor țărilor socialiste, la propășirea generală a socialismului”.

Schimburile economice și cooperarea României cu țările în curs de dezvoltare și cu țările capitaliste dezvoltate

PORNIND de la necesitatea participării active la diviziunea internațională a muncii și de la principiile coexistenței pașnice a țărilor cu orînduiri sociale diferite, în politica economică internațională a țării noastre un loc important îl ocupă amplificarea și diversificarea relațiilor economice cu țările în curs de dezvoltare, cu toate țările care acționează pentru dezvoltare economică-socială independentă. O dinamică deosebit de susținută înregistrează astfel schimburile economice ale României cu peste 100 de țări în curs de dezvoltare cu care avem relații. Volumul schimburilor cu acest grup de țări a crescut ca pondere în comerțul exterior al României de la 4% în 1960, la 13% în 1974, la circa 19% în 1975 și se prevede ca pînă în 1980 aceasta să se situeze la circa 30%. În cadrul schimburilor comerciale tradiționale România furnizează acestor țări mașini, utilaje și instalații necesare industrializării lor. Se exportă, de asemenea, produse ale industriei chimice, ale industriei bunurilor de uz casnic, ale industriei lemnului și altele.

Prin intermediul importurilor făcute din țările în curs de dezvoltare R.S. România procură materii prime necesare industriei sale. Venind, totodată, în întîmpinarea politicii de industrializare a tinerelor state, România importă din aceste țări și produse industriale în cantități tot mai mari de la an la an.

În circuitul economic al României cu țările în curs de dezvoltare se afirmă tot mai puternic formele moderne ale cooperării economice internaționale. Astfel, pînă la mijlocul anului 1976 au fost constituite pe teritoriul acestor țări — printre care Peru, Chile, Tanzania, Iran, Kenya, Guineea, Zambia, Republica Centrafricană, Maroc, Libia, Congo, Zair, Nigeria, Liban, India, Gabon — numeroase societăți mixte de producție și desfacere în industria extractivă, industria chimică, în industria ușoară și alimentară, în industria construcțiilor, în agricultură ș.a.

Totodată, România acordă sprijin țărilor în curs de dezvoltare pe calea asistenței tehnice. Este suficient să se arate că în țara noastră se pregătesc în prezent circa 10 000 de tineri din aceste țări și că 8 000 de specialiști români acordă asistență tehnică în industrie și în agricultură în tinerile state.

Un rol de excepțională importanță, de o însemnătate că considerabilă în politica economică activă și construcția țărilor în curs de dezvoltare îl au întîlnirile, vizitele și comisiunile prezidențiale Republicii Socialiste România, totuși și cele ale lui Nicolae Ceaușescu cu șefii de stat și cu alți conducători ai țărilor respective și care s-au soldat cu acorduri și înțelegeri lungă durată reciproc avantajoase.

Fidelă principiului extinderii relațiilor economice cu statele, indiferent de orînduirea lor socială, România acordă o importanță deosebită și comerțului exterior și cooperării internaționale cu țările capitaliste dezvoltate. Schimburile comerciale ale României cu grupul țărilor occidentale dezvoltate au crescut decenii 1965—1974 de circa 6 ori, sporind astfel ponderea lor respective în relațiile economice externe ale țării noastre.

Este semnificativ faptul că datorită industrializării întinse a economiei românești în exporturile îndreptate spre țările capitaliste dezvoltate s-au produs importante mutații structurale. Astfel a crescut ponderea produselor industriale cu un grad ridicat de manufacturare (mașini și utilaje, produse chimice, fier industrial de larg consum ș.a.). Referitor la exporturile de produse alimentare se constată creșterea ponderii celor prelucrate și reducerea ponderii materiilor prime agro-alimentare.

În ceea ce privește orientarea geografică a relațiilor economice ale României cu aceste țări, în politica economică s-a urzit intensificarea lor îndeosebi cu țările din Europa Occidentală mai ales cu cele incluse în Piața comună. Lărgirea preferențială a schimburilor cu aceste țări s-a urmărit datorită a două prejurări: a) tradiția îndelungată a relațiilor cu țările respective; b) înlăturarea unor strangulări provocate de integrarea economică în Europa Occidentală. Printre partenerii de comerț exterior ai României din rîndul țărilor respective se numără R. F. Germania, Anglia, Italia, Franța etc. Dintre țările capitaliste neparticipante S.U.A. ocupă ponderea cea mai importantă. Acordare în august 1975 României de către S.U.A. a clauzei „națiunii mai favorizate” deschide noi perspective dezvoltării schimburilor comerciale dintre cele două țări și mai ales creșterii exporturilor românești care în prezent se situează la un nivel moderat.

O apreciazabilă dezvoltare înregistrează și cooperarea economică și tehnico-științifică a R.S. România cu grupul țărilor capitaliste dezvoltate. În cadrul acestui flux România participă la forme moderne de cooperare cum sint: coproducția și subproducția, livrarea de utilaje pe credit rambursabil în producție, producția sub licență, schimb de informații tehnico-științifice etc. O formă eficientă de cooperare care a căpătat o mare extindere în cooperarea României cu țările respective o constituie societățile mixte de producție și desfacere.

În strategia relațiilor economice internaționale ale R.S. România se va urmări și în viitor participarea tot mai intensă la diviziunea internațională a muncii, la schimburile comerciale și cooperarea economică dintre state. Militînd ferm pentru dezvoltarea unor relații internaționale dinamice, România acționează în conformitate cu interesele progresului economic propriu, cu cerințele extinderii colaborării internaționale în general, și cînd astfel o contribuție importantă la stimularea cursului dezvoltării și securitate, la consolidarea păcii în lume.

prof. dr. Alexandru D. ALBULEA

INTREBĂRI

- 1) Care sint principalele mutații structurale survenite în economia mondială și în circuitul economic internațional în epoca actuală?
- 2) În ce constă caracterul științific al politicii economice externe a partidului și statului nostru?
- 3) Care sint principalele orientări și tendințe din comerțul exterior și cooperarea economică internațională a României socialiste cu diferitele state ale lumii?

BIBLIOGRAFIE

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României și a comunismului. Ed. politică, București 1975, p. 174—185; 202—205.

Directivile Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economice și sociale a României pentru perioada 1981—1990. Ed. politică, București 1975, p. 68—72; 78—91.

Nicolae Ceaușescu: Expunere la Marea Adunare Națională privind realizările ale poporului român în cincina 1971—1975 și la politica externă a României pusă în slujba păcii și colaborării internaționale, București, Ed. politică, 1975, p. 17—24; 46—52.

Nicolae Ceaușescu: Expunere la ședința comună a C.C. al P.C.R. Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat, Șeintea din 29 martie 1977.

Mai pot fi consultate: Gh. Oprea: Perspectivele și exigențele extinderii cooperării economice internaționale a Republicii Socialiste România, Revista economică nr. 21/1975; Ion Pătan: Politica României de colaborare economică cu țările în curs de dezvoltare, Revista economică, nr. 23/1976.

In ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul economic superior

LUPTA PENTRU INDEPENDENȚĂ ECONOMICĂ A TINERELOR STATE

Pentru a veni în ajutorul candidaților la examenul de admitere de la facultățile economice, „Revista economică” în colaborare cu Catedra de economie politică de la Academia de Studii Economice, publică, în mod regulat, consultații pe anumite teme selecționate din „Programa de economie politică pentru admiterea în învățămîntul superior în anul 1977”.

ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ au loc profunde transformări revoluționare. Pentru înfăptuirea acestora o deosebită importanță revine mișcării de eliberare națională a popoarelor după al doilea război mondial a luat o amploare fără precedent, ducînd la formarea a peste o sută de noi state național independente.

În faza actuală mișcarea de eliberare națională acționează în două mari direcții: 1 consolidarea independenței politice și obținerea independenței economice pentru tinerile state; 2) lupta pentru dreptul la autodeterminare a țărilor și popoarelor aflate încă sub dominația colonială. Cele două aspecte au aceeași esență — înlăturarea rămășițelor sistemului colonial. Indiferent de forma de manifestare, relațiile de inegalitate și de discriminare caracteristice imperialismului și colonialismului constituie o încălcare a drepturilor omului, a normelor esențiale de conviețuire internațională. De aceea, mișcarea de eliberare națională se bucură de solidaritatea tuturor forțelor și luptă pentru o lume mai bună și mai dreaptă. „Mișcarea de eliberare a popoarelor aflate timp de secole în cătușele sclăvitoriei coloniale și ale înapoierii — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — lupta tinerelor state naționale împotriva neocolonialismului, pentru dezvoltare economică și socială constituie o expresie a procesului obiectiv, întrevăzut de clasicii marxism-leninismului, de atragere a noi națiuni la creația socialistă, contribuie la slăbirea pozițiilor imperialismului, exercită o puternică influență asupra evoluției vieții internaționale”¹⁾.

1. Conținutul și cauzele subdezvoltării

SITUAȚIA tinerelor state care s-au format prin eliberarea de sub dominația colonială este diferită din punct de vedere politic și economic. Totuși, aceste țări au anumite trăsături comune care pun în evidență faptul că sînt afectate de subdezvoltarea economică, caracterizată prin: a) nivelul scăzut al dezvoltării forțelor de producție, b) în structura economiei naționale, agricultura ocupă un loc foarte important sau predomină; c) relațiile de producție bazate în special pe proprietatea privată reprezintă împletirea unor puternice rămășițe feudale și prefeudale cu relații capitaliste care îmbracă numai forme noi în țările dezvoltate; d) economia continuă să se afle în sfera exploatarea capitalului monopolist; e) nivelul de trai al celei mai mari părți a populației acestor țări este scăzut, rezultatele creșterii economice revenind preponderant claselor și păturilor sociale înstărite, precum și capitalului străin.

Gradul de dezvoltare a forțelor de producție constituie criteriul cel mai important pe baza căruia se apreciază că tinerile state sînt rămase în urmă. Discrepanța în dezvoltarea economică existentă între țări, determinată de gradul diferit de dezvoltare a forțelor de producție constituie decalajul economic. Unele țări au mari decalaje există astăzi între tinerile state și țările industrializate dezvoltate. Acestea pot fi ilustrate, prin compara-

rea venitului național pe locuitor în cele două grupuri de țări, a producției pe locuitor la anumite produse (oțel, energie electrică), productivității muncii, nivelului înzestrării tehnice a muncii etc.

În perioada postbelică unele decalaje au tendința să crească. De pildă, în 1950 venitul național pe locuitor era de 1547 dolari în țările dezvoltate și de 135 dolari în cadrul tinerelor state. Exprimat în cifre absolute acest decalaj depășea 1400 dolari, ceea ce înseamnă că în acel an venitul național al tinerelor state era în medie de 11,4 ori mai mic decît cel al țărilor dezvoltate. În prezent, distanța dintre cele două grupuri de state s-a mărit la 3050 dolari, media din țările avansate fiind de 13,4 ori mai mare decît în celelalte. Alte decalaje au marcat însă o ușoară tendință de micșorare. Astfel, din 1950 și pînă în prezent producția agricolă și industrială a tinerelor state a crescut mai repede decît în țările dezvoltate. Cu toate acestea, raportate la numărul de locuitori atît producțiile agricole cit și cele industriale se mențin pe întreaga perioadă la un nivel foarte scăzut pentru tinerile state. Producția industrială pe locuitor este în medie de 16,5 ori mai mică decît în țările dezvoltate, iar cea agricolă de aproape 2,4 ori.

Dominația colonială a frînat crearea și dezvoltarea unei industrie naționale în aceste țări. Economia lor se caracterizează prin slaba dezvoltare a industriei, în care predomină ramurile extractive și de prelucrare primară a materiilor prime destinate cu precădere exportului. În cea mai mare parte a acestor țări industria grea lipsește sau se află la începuturile sale, iar agricultura este puțin diversificată și de mică productivitate.

Există decalaje economice și între tinerile state care scot în relief în ce măsură acestea — fiecare separat sau pe subgrupuri — au rămas în urmă față de țările dezvoltate. În cadrul tinerelor state putem distinge: țări slab dezvoltate — caracterizate printr-o rămînere în urmă mai accentuată, cum sînt: Ciad, Ruanda, Mali, Laos, Nepal etc., și țări în curs de dezvoltare aflate mai aproape de punctul care face demarcația de țările dezvoltate cum sînt: Brazilia, Mexic, Algeria etc.

Tinerile state au pînă în 1500 dolari venit național anual pe locuitor. Cele mai puțin dezvoltate dintre ele au sub 200 dolari venit național anual pe locuitor, unele ajungînd în jurul a 70—80 dolari. În Programul partidului nostru adoptat la Congresul al XI-lea se subliniază că starea de subdezvoltare a unor state este rezultatul nemijlocit al politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și asuprire a popoarelor, de jefuire a bogățiilor lor naționale, consecința relațiilor economice inechitabile.

2. Structura economică și socială a țărilor recent eliberate

STATELE care s-au format în urma prăbușirii sistemului colonial au moștenit din trecut nu numai anumite forțe de pro-

ducție, ci și relații de producție extrem de eterogene care-și pun amprenta asupra structurii economice și sociale a acestor state.

Principalele componente ale acestor structuri sînt :

a) Proprietatea capitalului străin, burgheziei naționale și compradore întemeiată pe relații de producție capitaliste. Capitalul străin deține într-o serie de țări recent eliberate poziții importante în industria extractivă, ușoară, în transporturi și în agricultură. De regulă acesta joacă un rol de frînă în dezvoltarea economico-socială independentă a tinerelor state. Pozițiile burgheziei autohtone sînt în funcție de gradul de dezvoltare a capitalismului în aceste țări și de raporturile în care se află cu capitalul monopolist internațional. În cadrul acesteia burghezia națională este cea care participă la cucerirea și consolidarea independenței politice și economice. În asemenea împrejurări, burghezia națională poate juca un rol progresist. Ea are însă un caracter dublu : pe de o parte este obiectiv interesată în desfășurarea mișcării de eliberare, iar pe de altă parte, pe măsură ce contradicțiile sociale se adîncesc, anumite grupuri ale ei înclină spre conciliere cu imperialismul sau alte forțe reacționare. Burghezia compradoră este partea cea mai reacționară a burgheziei din aceste țări care favorizează expansiunea capitalului străin, jefuirea bogățiilor țării și exploatarea populației de către imperialism.

Corespunzător gradului de dezvoltare a capitalismului existentă în țările recent eliberate forța de muncă salariată, respectiv proletari. Ponderea acestora în totalul populației este mai scăzută în Asia și Africa și mai ridicată în America Latină. Ca urmare a politicii de industrializare dusă de multe dintre tinerile state proletariatul este în creștere. El reprezintă o forță care militează consecvent pentru progres.

b) Sectorul de stat apărut pe calea naționalizărilor (mai ales prin plata de despăgubiri), confiscarea unor întreprinderi aparținînd fostelor administrații coloniale, absenteiștilor, cît și prin investiții făcute de stat. Relațiile de producție proprii acestui sector și natura lui socială depind de clasa dominantă, de esența puterii politice, de rolul progresist sau nu pe care îl joacă în dezvoltarea economiei naționale. În multe din fostele colonii, sectorul de stat s-a dezvoltat mult avînd o mare importanță în lupta împotriva monopolurilor străine, pentru cucerirea independenței economice.

c) Mica producție de mărfuri, constituită din micii meșteșugari și mai ales din țărănime, formează cea mai numeroasă parte a populației tinerelor state. Țărănimea dispune de pămînt puțin, participă în mică măsură la piața produselor agricole, suferă exploatarea burgheziei autohtone și capitalului străin. Ea formează o imensă forță care acționează pentru reforme agrare și transformări democratice.

d) Proprietatea feudală care are o mare însemnătate în agricultura unor țări, împletindu-se adesea cu elemente ale relațiilor capitaliste. Elementele feudale împreună cu burghezia compradoră constituie sprijinul monopolurilor internaționale în economia țărilor de curînd eliberate.

În afară de acestea se mai întîlnesc relații tribale, patriarhale, gentilice, sub forma proprietății obștiilor sătești asupra pămîntului, pozițiilor pe care le dețin șefii de trib, a servitutiilor care se formează pe această bază.

3. Căile înlăturării subdezvoltării

CUCERIREA independenței politice de stat a constituit premisa cea mai importantă pentru obținerea independenței de

pline a tinerelor state. Lupta popoarelor din aceste țări nuă însă pînă la cucerirea independenței economice. În această etapă istorice trebuie lichidată subdezvoltarea economică și înfăptuite prefaceri în viața economică, politică și socială menite să restrîngă și să lichideze influența negativă a capitalului străin în economie, crearea și dezvoltarea industriei naționale, creșterea sectorului de stat, transformarea structurilor agrare în interesul țărănimii muncitoare, organizarea vieții obștești, etc. Rezultatul acestei etape este lichidarea marilor decalaje care separă tinerile state de țările dezvoltate, realizarea unui progres mai rapid al fiecărei țări.

Lichidarea cît mai grabnică a subdezvoltării constituie o problemă a întregii planete pentru că de rezolvarea ei depinde asigurarea unor condiții corespunzătoare de viață pentru din omenire, progresul și colaborarea între toate țările.

Fără îndoială, lichidarea rămîinerii în urmă față de statele dezvoltate constituie în primul rînd sarcina tinerelor state care suferă de pe urma subdezvoltării. Aceasta impune concentrarea tuturor forțelor umane și mijloacelor materiale pe calea progresului rapid al industriei, agriculturii și celorlalte ramuri economice, formarea cadrelor proprii pentru toate domeniile de activitate. Dezvoltarea echilibrată și în ritm înalt a întregii economii este condiția hotărîtoare pentru înlăturarea subdezvoltării și pentru atîngerea acestui scop.

De asemenea, un rol de cea mai mare însemnătate pe calea lichidării subdezvoltării îl are lărgirea colaborării internaționale bazate pe echitate, avantaj reciproc și sprijin multilateral cu tinerile state. Colaborarea internațională este chemată să contribuie la făurirea unei industrii naționale în aceste țări, la valorificarea resurselor naturale și de forță de muncă asigurînd încît să li se asigure participarea activă la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori. Eforturile destinate lichidării subdezvoltării trebuie sprijinite în mod corespunzător de țările dezvoltate. Majoritatea țărilor bogate și avansate economic și-au asigurat progresul pe seama exploatarea fostelor colonii. Este deci moral și echitabil ca aceste țări să restituie o parte din ceea ce și-au însușit, contribuind în diferite forme la eforturile tinerelor state de a-și făuri o economie modernă, de a lichida rămîinerea în urmă.

Industrializarea are o semnificație deosebită pentru progresul economic al tinerelor state. Prin dezvoltarea unei industrii proprii se asigură, totodată, progresul agriculturii, dezvoltarea economiei naționale, valorificarea bogățiilor naturale și utilizarea forței de muncă aflată astăzi fără lucru, în condiții de imposibilitate de a-și asigura existența.

Obținerea independenței economice presupune, de asemenea, lupta împotriva neocolonialismului. Neocolonialismul reprezintă acțiuni economice, politice, ideologice și militare întreprinse de state imperialiste cu scopul, direct sau indirect, de a limita independența țărilor care s-au eliberat de sub dominația colonială, pentru menținerea acestora în cadrul sistemului mondial capitalist și continuarea exploatarea lor în forme mai vechi sau mai noi.

Țara noastră a cărei rămîinere în urmă este rezultatul mijlocit al îndelungatei dominații străine și al exploatarea monopolurilor imperialiste este legată de tinerile state prin aspirații comune spre progres, prin lupta pentru abolirea vechii politici de inechitate, pentru promovarea unor relații noi între state. România s-a ridicat în ultimele decenii de la situația de țară slab dezvoltată cu un venit național de circa 10 dolari pe locuitor în anul 1950 — la aceea de țară în curs de dezvoltare, avînd în 1975 un venit național de aproape 100 dolari pe locuitor. Dezvoltînd economia în ritmuri dintre cele mai înalte în lume, înscriindu-se în tendințele progresului colectiv temporan, țara noastră se găsește într-un stadiu de dezvoltare care-i va permite într-o perioadă istorică relativ scurtă să atîngă nivelurile medii ale țărilor dezvoltate.

*) Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 2, București, Editura politică, 1968, p. 494.

Centenarul independenței

CONTRIBUȚIA ROMÂNILOR TRANSILVĂENI
LA RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ

RĂZBOIUL PENTRU CUCERIREA INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI a constituit un prilej de manifestare superioară și de afirmare a unității de conștiință și solidaritate națională la românii din Transilvania, Banat și Maramureș cu românii de la Carpați și răsărit de Carpați. Gazetele românilor transilvăneni au exprimat fidel starea de entuziasm și solidaritate națională a populației din provinciile aflate în acea vreme încă sub domnia habsburgică, cu privire la războiul de independență a României. În paginile lor s-au publicat și comentat documentele și arhivele ale independenței și consfințirii ei, știri despre eroii și ostașii români, despre importanța războiului de independență pentru toți românii, indiferent de granițele în care trăiau. S-au publicat în presa transilvăneană apeluri ale guvernelor române către ofițerii români care au servit în armate străine să se înroleze în armata română, apeluri ale comitetelor de ajutorare ale ostașilor români răniți și apeluri ale unor personaje particulare pentru colectarea de îmbrăcăminte, medicamente, alimente, bani pentru a fi trimise pe frontul luptei de independență. Denigrările și persiflările împotriva armatei române au apărut în unele ziare filoturce din imperiul austro-ungar și au primit o ripostă hotărâtă din partea presei românești transilvăneane. Solidaritatea cu războiul de independență a populației transilvănene, bănățene și maramureșene a fost exprimată deopotrivă de către presa românească transilvăneană.

„Gazeta Transilvaniei“, „Telegraful Român“, revista „Familia“, „Observatoriul“ și alte organe de presă făceau cunoscut publicului transilvănean în preajma declarării independenței țării surburile lui Mihai Kogălniceanu, „Celebrul diplomat român“, ministrul al afacerilor externe în care acesta demonstra că România a fost nevoită să se apere împotriva Turciei, care a atacat trupele române fără nici o declarație prealabilă de război. „Gazeta Transilvaniei“ din 16 mai 1877 scria că „În urma bombardării necalificabile, ce a comis Turcia prin bombardarea orașelor dunărene române, fără a fi fost provocată din partea României și fără vreo declarație de război precisă“, Turcia „a rupt singură vechile legături“ ce o uneau cu România „și s-a pus în stare de război față cu statul român“.

Primele succese ale românilor contra armatelor turce au fost hănat derută în cercurile filo-turce din imperiul habsburgic și „nu de mult se făliau în gura mare, că vreo câteva batalioane de honvezi, au să bage în Dunăre toată oastea română“¹⁾. Acești filo-turci susțineau, relatează „Gazeta Transilvaniei“ că Austria să nu mai piardă nici un moment de-a intra în acțiune, căci România nu glumește cu privire la înființarea „Daco-României“²⁾. În declararea independenței de către România și în eforturile sale pe cimpul de luptă din 1877 cercurile reacționare austro-ungare vedeau o amenințare, considerând, că stimulați de exemplul românilor de peste Carpați, transilvănenii își vor intensifica lupta lor de eliberare națională. „Trufașul“, „Pesti-plö“, îngimfatul aristocrat și reprezentant al partidei cuceritoare, — scria Gazeta Transilvaniei — stă să-și smulgă părul de minie pentru rezultatele decurse la 11 mai nou în Camera de Consiliu a României după aceea și în senat. Triumful pe care-l seceră partidele independenței... înneacă pe toți inimizii României și le ia somnul“³⁾. Pentru a îndepărta acest pericol asupra țării românilor, cercurile reacționare propuneau ca la gura Dunării să nu existe nici un stat românesc independent, ci o armată austro-ungară să atace Rusia și România. Dar o asemenea acțiune, susținea „Gazeta Transilvaniei“ (care sesiza că în acea epocă imperiul habsburgic începea să se descompună), ar fi însemnat o sinucidere pentru imperiu.

Temerile cercurilor reacționare din imperiu, că Românii își vor intensifica agitațiile naționale, „Gazeta Transilvaniei“ le ripostează că aceste mișcări nu sînt de dată recentă. Ele „sînt vechi, și își află expresiune înșutită în adevăr în istoria noastră, în legile ei“⁴⁾. Lupta pentru drepturi naționale a fost oprită cu valori de sînge de-a lungul veacurilor.

Mișcarea națională a românilor transilvăneni, demonstrează că românii, n-a fost prilejuită de războiul de independență. Ea era cu mult mai veche. Românii erau conștienți de unitatea lor, ei erau deja pătrunși de idealurile de cultură și

de civilizație moderne, pătrunși de spiritul de progres și libertate al epocii. Sute de ani românii din Transilvania n-au încetat nici o zi să dea semne de viață națională. Maria Teresa și Iosif al II-lea n-au mai putut nega națiunea românească. Răscoala lui Horea din 1784, instituțiile de cultură din Blaj, apoi din Brașov și Sibiu și din alte orașe demonstrează că exista în Transilvania o veche viață națională românească. „Din aceste considerațiuni văd „Pesti Naplo“ și toți patronii săi, că românii din monarhie n-au așteptat niciodată, ca să se nască un hohenzolern sau Napoleonid spre a-și manifesta viața și voința lor“⁵⁾.

Presa transilvăneană avea de luptat adeseori cu denaturări voite ale evenimentelor și mersului războiului de independență al României din partea presei reacționare din monarhia austro-ungară. Unele ziare scriau foarte puțin despre români. Altele scriau despre „marile catastrofe“ ale armatei ruse în timp ce în realitate acestea repurtau succese importante. Relatînd despre ocuparea pozițiilor de către trupele române în fața Plevnei „Telegraful Român“ scria că „Proba aceasta de foc româniei au făcut-o într-un mod care a stors recunoștințe străinilor. Foile ungurești (cele ale cercurilor reacționare n.n.) se pot dară neconturbate desfăta în batjocurile lor aruncate cu cea mai deosebită, se înțelege pentru ele, trivialitate asupra soldaților români“⁶⁾. La aceasta „Telegraful Român“ adaugă că „Un corp de 6000 turci a plecat dela Vidinu spre a împiedeca trecerea românilor (peste Dunăre n.n.) Acest corp însă a venit prea tîrziu pentru a răspunde problemei sale și așa s-a întors cu treaba neisprăvită înapoi“⁷⁾.

Într-o scrisoare din Nicopole, datată 4/16 august 1877, Moise Grozea, unul din ofițerii ardeleni cu merite dintre cele mai mari în războiul de independență, relatează că zvonurile filo-turcilor despre învingerea armatei românilor de către turci erau complet neintemeiate. „Spuneți-le acelor, cari nascocesc asemenea știri mincinoase, — scria Moise Grozea —, că acei turci, care să dea armata română peste Dunăre nu s-au născut încă“. Admiratorii turcilor „n-o să aibă plăcerea a vedea oștirile române aruncate peste Dunăre“. La care adaugă ironic „De citi aceasta, mai curînd ne pot vedea aruncați peste Carpați“⁸⁾. Răspunzînd unei ironii a ziarului vienez „Neue Freie Presse“ că turcii vor trece Dunărea și-i vor alunga pe dorobanții și călărașii români pînă în Transilvania, „Gazeta Transilvaniei“, recunoscînd că ar fi posibilă aceasta scria printr-o ripostă usturătoare: „tot între marginile posibilității rămînem și atunci cînd admitem că dorobanții și călărașii români pot porni către Transilvania și fără să fie alungați de turci“⁹⁾.

Pentru înlăturarea denaturărilor cu privire la ostașii și oastea românească, ziarele transilvănene au publicat numeroase știri despre eroismul și calitățile ostașilor români, despre actele lor de vitejie. Adeseori, pentru a nu fi învinuiți de părtinire, preluau aceste descrieri din ziare străine. „Telegraful Român“ relatează că un corespondent din Viena al ziarului „Fremden Blatt“ din 4 septembrie 1877 scria despre armata română că are o conducere calmă, cu sînge rece, hotărîtă să-și îndeplinească misiunea. Trupe mici, care au îndeplinit misiuni de recunoaștere, le-au realizat în cel mai strălucit mod. Artileria românească era prevăzută cu materiale și tunuri moderne, era capabilă de manevrare ușoară a bateriilor. Mulți ofițeri aveau cursuri superioare absolvite la Berlin și Fontainebleau, pricepuți în meserie. Infanteria era și ea bine înarmată. Dar ceea ce era foarte im-

portant, armata română avea un moral ridicat. „Acest «testimoniu» al unui străin face onoare armatei române pe care amicii și confrății turcilor... nu de puține ori au persiflat-o de lașă și netrebnică”¹⁰.

Solidaritatea ardelenilor cu războiul de independență s-a manifestat și prin participarea directă la război, prin combatanții și personalul medical ce au trecut munții și au acționat în zona militară și în spatele frontului. Apelului „La arme”¹¹ publicat în presa din România și în „Gazeta Transilvaniei” i-au răspuns numeroși patrioți ardeleni. Un număr însemnat de documente oficiale din perioada războiului de independență aflate în arhiva Institutului de istorie din Cluj ne arată faptul că trecerea munților luase proporții deosebite; nesupunerea la recrutare și sustragerea prin fugă erau frecvente mai ales în comitatele sudice. Comandantul cercului de recrutare al Regimentului 31 Infanterie din Sibiu raporta Comandantului militar din Sibiu cu raportul nr. 134 din 13 iunie 1877 că din circumscripțiile Săliște și Rășinari fugiseră pînă în luna mai, în România, 1657 de tineri ce trebuiau să recruteze. Din alte circumscripții ale comitatului Sibiului fugiseră 2168 „astfel că totalul se ridică la considerabila cifră de 3825 absenți”¹² numai din acel comitat. Raportul prefectului județului Brașov despre nesupunerea la recrutare a românilor din județ, înaintat la 5 iulie 1877, relatează că „din județele Brașov și Făgăraș... sînt numeroși (peste 1000) dezertori obligați la serviciu militar, care... se află probabil în țara valahă”¹³. O situație asemănătoare raporta și comandantul garnizoanei din Făgăraș la 11 iunie 1877, care preciza că într-un interval foarte scurt „au dezertat în România vreo 50 de tineri, mai cu seamă rezerviști și honvezi”. Autoritățile habsburgice se arată preocupate de soluționarea acestei probleme, propunîndu-se luarea unor măsuri împotriva familiilor celor plecați, precum și întărirea cotoarelor ce se făceau la graniță. Înșuși Tisza Kálmán este informat, la cererea sa, despre înrolarea tinerilor ardeleni în armata română. Agenția diplomatică și Consulatul general austro-ungar relatau într-o telegramă din 12 iunie 1877 „către președintele maghiar Tisza Kálmán... „că potrivit unui raport al viceconsulului ces, reg. din Ploiești, într-adevăr mulți tineri români, în cea mai mare parte studenți, venind din Transilvania prin Timișul de Sus și trecînd pe acolo vin aici, ca în București să se înroleze în armata română”¹⁴.

La războiul de independență au participat ca voluntari transilvăneni foști ofițeri în armata austro-ungară, soldați, medici, muncitori. **„Participarea a numeroși voluntari transilvăneni înrolați sub drapelul românesc la războiul pentru cucerirea independenței — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — a constituit o pagină impresionantă de solidaritate națională în realizarea uneia din cele mai de seamă năzuințe ale întregului nostru popor”**¹⁵. Sute și sute de voluntari din Brașov, Sibiu, Timișoara, Oradea, Cluj, din Munții Apuseni, din Suceava și alte localități ale Bucovinei îmbrățișînd cauza libertății României, în ciuda persecuțiilor de tot felul, au trecut granița și au luptat pentru independență. Trimițîndu-și feciorii pe frontul de la Plevna, Grivița și Smirdan românii transilvăneni își exprimau speranța că după victorie aceștia, împreună cu ostașii din Patria Mamă, vor porni către Transilvania.

Numărul celor ce au participat la campania din Balcani nu se cunoaște exact, deoarece numele și cifra lor nu se publicau pentru a-i feri atît pe ei cît și familiile lor de măsurile aspre instituite de autoritățile austro-ungare. Apelului „La arme” i-au răspuns și numeroși specialiști, medici și farmaciști transilvăneni. Li s-au adăugat acestora și un număr de medici sași din Brașov, care s-au angajat de bunăvoie să lucreze în spitalele din țară și un număr de 12—15 medici care se aflau stabiliți dinaintea în România.

Exprimînd starea de spirit caracteristică tuturor transilvănenilor participanți la războiul de independență, ofițerul ardelean Moise Grozea mărturisea într-o scrisoare în ajunul intrării armatei române în război, următoarele: „Astăzi este o zi însemnată în viața mea, adică astăzi sînt 11 ani dela bătălia dela Custozza unde mi-am făcut datoria fără a ști pentru ce. Cu atît mai mult știu acum pentru ce o să mă bat”¹⁶. Mulți transilvăneni au fost distinși cu ordine și decorații ale armatei române, ca și ale armatei ruse pentru acte de eroism în războiul de independență.

Solidaritatea națională s-a concretizat și în acțiunile de ajutorare în bani, medicamente, bandaje, îmbrăcăminte organizate în numeroase orașe, țîrguri și sate din Transilvania, Banat, Bu-

covina și Maramureș. În apelurile către românii de la n. Carpați semnatarii își ridică vocea „întru ajutorul fi care-și varsă singele nobil pentru apărarea umanității, susținerea și ridicarea onoarei numelui de român”¹⁷. Se știe faptul că lumea întreagă era uimită de eroismul armatei române. Victoria de la Grivița, comparată cu victoria de la Terzi din antichitate, a fost udată „cu singele a mii din frații noștri”¹⁸. Mamele, soțiile, surorile sînt îndemnate de Iudita Măcelariu să contribuie cu pinzărie, scame, ștergare, vată, leșchimburi etc. Acest mic sacrificiu, cînd România întreaga dolește — scria Iudita Măcelariu — „ni-l impune umanitatea, cere consingentitatea, îl reclamă recunoștința pentru salvarea rei române”¹⁹. Apelurile erau făcute pentru a-i ajuta pe noștri de dincolo puși în dura necesitate de a-și apăra cu averea și existența”²⁰. Transilvănenii nu puteau să rămîn păsători față de „cei mai de aproape” ai lor, față de cei și-au expus viața pentru legea, onoarea și existența neamului românesc”²¹. Se invoca istoria, martoră de sute de ani „că țiii de dincolo în timpuri nefaste ne-au primit și ne-au adăpostit în căminul lor fără osebite de naționalitate, ne-au ajutat și ne-au alinat durerile”²².

Autoritățile austro-ungare n-au privit cu ochi buni comitetele formate pentru ajutorarea armatei române. Ele au desființat cele 7 comitete din Transilvania, Banat și Viena formate pentru acest scop, la numai după cîteva zile de funcționare. Ministerul de interne de la Buda-Pesta prin ordinul din 24 mai 1877 interzicea înființarea unor astfel de organisme. În schimb cele existente care activau, încă înainte de 1877, puteau funcționa stînjinite. Dar acțiunea românilor a continuat. Colectarea de date despre persoane particulare a ajutoarelor era totuși autorizată, sigur, sub stricta supraveghere a autorităților.

Au funcționat centre de colectare a ajutoarelor la Brașov, Sibiu, la Făgăraș, Turda, Sighișoara, Oravița, Alba-Iulia, Cluj, Beiuș, Băsești, Oradea, Năsăud, Reghin, Hațeg, Hunedoara, Lugoj, Budapesta, Viena. Cifra exactă a localităților unde au existat centre de colectare nu se poate da. Ea poate fi atîngă, după unii istorici, cifra de 400. Ajutoarele acordate erau reprezentate contribuția tuturor straturilor sociale: negușii, meseriași, țărani, muncitori, studenți, elevi, funcționari, avocați, publiciști, profesori, învățători, preoți etc. Se poate afirma că ajutoarele au fost o mișcare generală în care s-au remarcat însă numeroși personalități ale timpului. La Sibiu, au luat ființă și ateliere pentru prelucrarea scamelor. În timp de 11 luni, cît a durat colectarea de ajutoare la Sibiu, listele celor ce au contribuit ating cifra de 1952 persoane (nominalizate și nenominalizate, comunități comunale, bisericești, o organizație muncitorească etc.). În Brașov și 93 localități apropiate ating cifra de 3299 persoane. Cantitățile de ajutoare și sumele colectate au fost importante.

Cucerirea independenței de către România a redeșteptat idealurile și speranța de unire a tuturor românilor într-un stat unitar. Crearea statului național unitar la 1 Decembrie 1918 a fost rezultatul luptei și dorințelor seculare ale românilor: la unitatea și solidaritatea manifestate în timpul războiului de independență din 1877/78 și-au adus o contribuție remarcabilă.

conf. dr. Toader IONESCU
Cluj-Napoca

- 1) Gazeta Transilvaniei nr. 24 din 16/4 mai 1877.
- 2) Ibidem.
- 3) Gazeta Transilvaniei nr. 36 din 24/12 mai 1877.
- 4) Ibidem.
- 5) Ibidem.
- 6) Telegraful Român, nr. 65 din 18/30 august 1877.
- 7) Ibidem.
- 8) Sextil Pușcariu, Douăzeci de scrisori ale lui Moise Grozea din războiul de la 1877, în Anuarul Institutului de Istorie Națională, vol. 1926—1927, pag. 236—237.
- 9) Gazeta Transilvaniei, nr. 28 din 14/26 aprilie 1877.
- 10) Telegraful Român, nr. 68 din 28 august (9 sept.) 1877.
- 11) Gazeta Transilvaniei din 7 iunie/26 mai 1877.
- 12) Documentul este publicat de L. Maior în Studia Universitatis Babeș-Bolyai, series Historia, Fasciculus 1, 1973, pag. 84.
- 13) Idem, pag. 84—85.
- 14) Idem, pag. 83.
- 15) Nicolae Ceaușescu, Expunere la ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată sărbătoririi semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România, 29 noiembrie 1968, București, Ed. Politică, 1968, p. 16.
- 16) Sextil Pușcariu, l. cit. pag. 332.
- 17) Telegraful Român, nr. 73 din 15/27 august 1877.
- 18) Ibidem.
- 19) Ibidem.
- 20) Gazeta Transilvaniei nr. 37 din 27/15 mai 1877.
- 21) Ibidem.
- 22) Ibidem.

UNIFICAREA VAMALĂ A PRINCIPATELOR ROMÂNE, moment remarcabil din lupta pentru unire și independență

ENIMENT de o deosebită importanță în istoria țării noastre deosebi prin urmările pe care le-a avut în evoluția economică românești, unificarea vamală dintre Țara Românească și Oltenia a constituit un pas hotărâtor în înfăptuirea unității economice a principatelor, de care se leagă indisolubil atât înfăptuirea unirii politice a principatelor, cât și independența națională.

Unirea prin tratatul de la Adrianopol a controlului turcesc asupra comerțului nostru și, prin regulamentele organice, a văzută interne din fiecare principat, a deschis posibilități noi de libertate a vechilor legături economice dintre cele două principate. Negocierile în acest sens încep imediat după încheierea Convenției de la Iași, acțiunea fiind accelerată însă și de cereri de libertate de părți de înlăturare a unor nemulțumiri născute din puțin în aplicare a unor prevederi ale regulamentelor care împiedicau buna desfășurare a legăturilor și tranzacțiilor la granița comună. În noile condiții care se creaseră, unificarea vamală apare ca o necesitate pentru înlăturarea oricăror piedici în calea dezvoltării comerțului dintre principate.

Acțiunea pentru înfăptuirea unirii vamale s-a desfășurat de mai mulți ani, cu întreruperi și reluări, și cu obiective diferite în anumite etape, toate ducând însă în final la realizarea unificării vamale a celor două principate, pasul cel mai important pentru formarea pieței naționale românești. Din aceste etape vom puncta pe cele mai importante și cu obiectivele concentrându-ne însă atenția asupra ultimei și celei mai importante etape — cea din anii 1846—1847.

Prima fază a acțiunii se desfășoară în perioada decembrie 1846—20 ianuarie 1847 la Focșani. O comisie mixtă formată din reprezentanți ai Țării Românești și ai Moldovei încheie în această etapă un număr de 18 protocoale, în care sînt trecute deciziunile comisiei, din care consemnăm pe cele mai importante: libertatea în care locuitorii de la granița comună puteau să-și producă produsele strînse din învoielile de pe moșii din celălalt principat; libertatea tranzitului pentru toate mărfurile de strictă necesitate (în primul rînd hrană); înlăturarea unor taxe pentru unele produse și stabilirea unor puncte vamale la granița comună. Aceste puncte vor constitui obiectivele principale ale acțiunii care se vor întocmi.

A doua fază a negocierilor se desfășoară începînd din 28 iulie 1846, avînd ca scop definitivarea cuprinsului proiectului de convenție din anul 1835. O comisie mixtă, formată acum din elinicul Constantin Șuțu, pentru Țara Românească și postelnicul Nicolae Șuțu — viitorul economist — pentru Moldova, prezintă două jurnale, numerotate în continuarea celor din anul 1833, deci cu numerele 19 și 20. Redactarea finală a convenției a fost făcută de o comisie compusă din Al. Ghica, ministru de interne, N. Căntă — ministru de finanțe, N. Șuțu — ministru de stat, din partea Moldovei, și C. Șuțu — președintele comisiei de comerț din Țara Românească, semnarea fiind făcută la Iași la 8 iulie 1846, iar la 22 septembrie, aprobarea de către domnitori și ratificarea ei.

Convenția este formată din 26 de articole, cuprinzînd conținutul protocoalelor încheiate. Atît convenția, cât și actul încheiat al articolului 11 al acesteia, semnat de guvernele principatelor la 20 septembrie 1846, instituiam măsuri de protecție a intereselor principalelor produse ale Principatelor — grîne, vite, seu și altele. Prin cele mai însemnate prevederi ale sale, convenția avea însă un caracter vamal, legat în mod special de trecerea mărfurilor și cu vitele lor dintr-o parte în alta a graniței comune.

În perioada 16 octombrie 1846—4 februarie 1847 se desfășoară a doua etapă a acțiunii de unificare vamală a Principatelor. Pe baza vechiului proiect de convenție, se alcătuieste un nou proiect care creea largi posibilități de dezvoltare a comerțului între principate, dînd libertate să se aprovizioneze de la tirgurile de la graniță, nu numai locuitorilor din apropierea acesteia. Proiectul însă, nu este semnat și astfel nu este transformat în convenție.

La jumătatea lunii noiembrie 1846 începe o nouă etapă a

acțiunii de unificare vamală. Negocierile sînt duse între ministrul de interne al Țării Românești, Barbu Știrbei și Sfatul Administrativ al Moldovei. În urma negocierilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de înțelegere se redactează un nou proiect de convenție²⁾, alcătuit din 37 de articole. Dezbaterea sa în cadrul Sfatului Administrativ al Țării Românești se tergiversează însă pînă în decembrie 1846.

La 2 ianuarie 1847 începe ultima fază a negocierilor. Din partea Țării Românești, Alexandru Vilara este însărcinat să meargă la Iași pentru a duce tratative cu autoritățile moldovene pentru reînnoirea convenției din 1835³⁾. Mai înainte însă de a începe tratativele, Vilara, la indicația domnitorului Țării Românești, trebuia să cunoască opinia moldovenilor cu privire la ideea de unificare a vămilor celor două principate. Domnitorul Moldovei, M. Sturdza este de acord cu propunerea și în acest caz tratativele urmau să ia o altă întorsătură, avînd ca scop nu reînnoirea convenției încheiate în 1835, ci întocmirea unei convenții noi pe baza căreia să se unească vămile celor două principate și să se înlătore bariera vamală de la Milcov. Propunerea este susținută unanim de toate organele politice și administrative atît ale Țării Românești cît și ale Moldovei. Astfel, în raportul său către domnitor, Sfatul Administrativ Extraordinar al Țării Românești, nu numai că se declara de acord cu propunerea făcută, ci sublinia binefacerile unirii vamale pentru ambele principate exprimîndu-se în acest sens astfel: „va fi un izvor de fericire... cînd „se va rădica dintre dinsele cu totul orice barieră pe viitorime și cînd produse, vite, marfă de orice fel și fără excepție, indigenă sau străină, ar fi deopotrivă slobodă de a trece dintr-un principat într-altul...”. Chiar în acest raport, Sfatul Administrativ își exprima părerea asupra modalității de stabilire a taxelor vamale asupra mărfurilor importate sau exportate, acestea urmînd să fie „...sau puse la vamă la granițele numai după sirconferența ce încercuiește ambele principate, sau la intrare, sau la ieșire prin una dintre acele graniți, privindu-se despre acele vămii amîndouă principatele ca unul și același stat” (subl. ns.). Cu acest prilej Sfatul Administrativ arăta că se va întocmi între cele două principate „o singură și uniformă tarifă”.

La 21 ianuarie 1847 Alexandru Vilara și membrii Sfatului Administrativ Extraordinar al Moldovei se înfrunesc la Iași, începînd noile tratative pentru încheierea convenției de unificare a vămilor. În primul jurnal încheiat cu această ocazie, se subliniază că principatele române „legate prin interese comune, prin numeroase relații de vecinătate, prin aceeași legislație și aceeași simpatie politică... „sînt interesate, pentru înlăturarea unor greutăți, să încheie o convenție” „care să aibă statornică urmare și să fie în armonie cu interesele ambelor țări și prin a căria dispoziție să se înlesnească relațiile de negoț, îndemnarea locuitorilor la trebuințele lor, precum și comunicațiile între țările înbele principatului”. Prin același jurnal, delegații fixau prevederile viitorului proiect de convenție: prelungirea aplicării convenției din 1835 pînă la sfîrșitul lui 1848, libera trecere dintr-o parte într-alta a graniței comune a locuitorilor tirgurilor vecine acestei granițe pe o durată de trei zile și fără pașapoarte; desființarea pentru totdeauna începînd de la 1 ianuarie 1848 a taxelor vamale la granița comună, percepute pînă atunci pentru toate mărfurile străine sau indigene și libera trecere peste granița comună a produselor pămîntene cu excepția sării, taxarea numai a singurii dată în ambele principate la punctul de vamă, a mărfurilor de import sau de export, fixarea de către o comisie mixtă a condițiilor vînzării venitului vămilor celor două principate, stabilirea duratei de aplicare a convenției — 10 ani începînd de la 1 ianuarie 1848.

Al doilea jurnal, încheiat la 26 ianuarie 1847 consemna hotărîrea delegaților de a se trece la redactarea finală a proiectului de convenție.

În ultima sedință, ținută în ziua de 30 ianuarie 1847, delegații

Cornel I. SIRBU

(Continuare în pag. 24)

TIPOLOGIA ECONOMIILOR NAȚIONALE

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ, profundă și cuprinzătoare, în spiritul materialismului dialectic și istoric a problemelor cardinale ale economiei mondiale, a mutațiilor profunde care s-au petrecut și se petrec în cadrul acesteia, ca și a tendințelor ce se conturează, constituie în prezent mai mult decât oricând în trecut, una din sarcinile de căpătii ale științei economice. Explicația se află atît în multitudinea și profunzimea mutațiilor care au loc în structura și mecanismul economiei mondiale, cit și în actualitatea practică a cunoașterii lor pentru proiectarea făuririi unei lumi mai drepte și mai bune — imperativ logic al istoriei universale contemporane.

Unei asemenea cerințe îi răspunde întru totul prin titlul, structura, metodologia și conținutul său „Tipologia economiilor naționale(*)” — lucrare care îmbogățește patrimoniul științei economice în general, al teoriei științifice despre economia mondială, în special.

Lucrarea este rodul unei munci de echipă depusă, în cadrul seminarului de economie mondială al Academiei „Ștefan Gheorghiu”, și este concepută și elaborată sub semnul orientărilor din documentele de partid, din Programul Partidului Comunist Român, din scrierile tovarășului Nicolae Ceaușescu privind la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Punctul de plecare în cercetarea problemelor economiei mondiale într-o viziune globală — așa cum, de altfel și-a propus autorii — îl constituie **tipologia economiilor naționale**. Acest punct de pornire are temeiuri principiale care se află în însăși realitatea istoriei contemporane a omenirii, în modificările și mutațiile profunde care au avut loc în structura și mecanismele sale de funcționare. Adevărul este că „afirmarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn unic al destinului său și de a-și organiza viața în mod liber, așa cum dorește, a dus la prăbușirea sistemului colonial al imperialismului”, că „lupta pentru independență și suveranitate națională a transformat majoritatea popoarelor lumii în factori activi ai vieții economice și politice internaționale, a imprimat un curs nou întregii istorii mondiale”, că existența statelor independente și suverane cu economiile lor de sine stătătoare, alcătuiesc, după cum just remarcă autorii „**realitatea fundamentală a lumii contemporane**” și „**baza dezvoltării societății umane în viitorul previzibil**” (pag. 16). De aceea „nici o analiză științifică a economiei mondiale și nici o proiectare serioasă a perspectivelor ei nu se poate face decît dacă se pornește de la această realitate fundamentală”. (pag. 16).

Pornind de la caracterul **complex** al tipologiei economiilor naționale autorii folosesc patru grupe de criterii pentru

a o determina cit mai veridic. Aceste grupe cuprind criteriile social-politice, de nivel de dezvoltare, de potențial și de grad de participare la schimburile internaționale.

Într-adevăr, studiul economiei mondiale nu poate face abstracție de **structura social-politică** a lumii contemporane și de **natura orînduirii economice** din diferitele țări ale planetei. De aceea, incursiunea pe care autorii o fac în cercetarea **sistemului mondial socialist**, a trăsăturilor sale definitorii, ca și a rolului pe care el îl joacă în evoluția societății contemporane, a contradicțiilor ce pot apare între țările socialiste; în cercetarea **sistemului mondial capitalist**, a legităților și contradicțiilor care guvernează evoluția sa în etapa actuală, precum și în studiul **naturii social-economice a statelor aflate într-un stadiu de tranziție** se dovedește a fi absolut necesară pentru a înțelege unele din trăsăturile definitorii ale lumii contemporane, legitățile și contradicțiile care guvernează evoluția ei, precum și tendințele principale ale acestei evoluții pentru un viitor previzibil. În această analiză cititorul va întîlni idei deosebit de profunde despre țările care din punctul de vedere al structurii lor economice și social-politice se află în **stadiu de tranziție**. Distincția pe care autorii o fac între stadiul de tranziție și stadiul de țară în curs de dezvoltare este de natură să deschidă optici, viziuni și căi noi, care să permită aprofundarea cercetării tipologiei economiilor naționale și a economiei mondiale contemporane. În același timp, o asemenea abordare, permite adîncirea cunoașterii și dezvăluirea principalelor tendințe și imperative ale istoriei contemporane și în primul rînd, a necesității și posibilității edificării unei noi ordini economice și politice internaționale.

Determinarea tipologiei economiilor naționale presupune în mod obligatoriu cunoașterea și luarea în considerare a nivelurilor de dezvoltare economică. Așa cum era și firesc, autorii zăbovesc în primul rînd asupra **conceptului și posibilităților de cuantificare**. Efectuînd o cercetare teoretică, politico-economică și metodologică multilaterală și aprofundată, cu ajutorul metodei materialist dialectice și folosind procedee matematice moderne autorii includ în nivelurile de dezvoltare economică gradul de dezvoltare a forțelor de producție în cadrul unui spațiu național, modalitățile de combinare micro și macroeconomică a forțelor de producție și gradul de dezvoltare și calitatea activităților externe și a suporturilor ei materiale (pag. 27). Avînd în vedere complexitatea deosebită a realității economice, lucrarea după ce caracteri-

zează țările lumii luînd ca indica produsul național brut pe locuitor stabilește locul fiecăreia dintre cele de țări studiate, extinde și aprofundează cercetarea nivelului de dezvoltare economică cu ajutorul unui număr de indicatori, dintre cei mai semnificativi și reprezentativi și al unui **indice sintetic** al nivelului de dezvoltare economică elaborat și calculat de autorii. Cu ajutorul acestei analize în premii în literatura științifică din țara noastră autorii reușesc nu numai să stabilească cu mai multă **rigurozitate științifică** nivelul fiecărei țări în graficul dezvoltării economice, ci și un șir de **trăsături sențiale** ale tipologiei economiilor naționale și ale economiei mondiale contemporane. Dintre acestea reținem în părțile lumii actuale, în țări dezvoltate și țări în curs de dezvoltare, în țări bogate și sărace, unele caracteristici comune ale țărilor avansate (primatul industriei, forța tehnologică puternică, nivelul înalt al productivității muncii, dualitatea agriculturii, gradul înalt de organizare a spațiului economic național și o poziție puternică în circuitul economic mondial, pag. 55), trăsături care delinesc țările în curs de dezvoltare (decalaje importante față de nivelurile economice ale țărilor dezvoltate, poziții neavantajoase în diviziunea internațională a muncii, schimburi internaționale neechitabile, dificultăți deosebite în accesul la piețele de mărfuri și capitaluri și tehnologie etc., pag. 58).

Fiînd o cercetare politico-economică profundă, lucrarea asupra căreia referim nu se oprește la simpla determinare a nivelurilor de dezvoltare economică și nici la constatarea existenței unor mari decalaje economice. Ea pune în mod direct și profund în discuție **originea decalajelor și surselor perpetuării lor**. Demonstrînd că decalajele au apărut „în contextul proceselor de formare a diviziunii internaționale a muncii și a fluxurilor de schimb internaționale” deci în contextul constituirii sistemului economic mondial capitalist, exprimînd un rezultat al dezvoltării unor țări pe seama altora”, că „aceste decalaje se reproduc și adîncesc ca rezultat al funcționării sistemului de relații economice și politice internaționale”, autorii pun în lumină, cu argumentele oferite de faptele realității nemijlocite, **răspunderea istorică a imperialismului, colonialismului și neocolonialismului**, pentru apariția, menținerea și adîncirea decalajelor, apreciate pe bună dreptate de lucrare ca „**o anomalie a lumii contemporane**”.

Analizînd cuprinzător, decalajele, natura și rolul lor de izvor permanent de contradicții antagoniste, sursă de instabilitate, convulsivități și perturbări economice, lucrarea de față dezvăluie necesitatea obiectivă a lichidării decalajelor și egalizării relative a nivelurilor de dezvoltare economică a statelor.

est dublu proces, la fel de necesar întru prezentul și viitorul omenirii, prezintă în concepția și viziunea parțială a nostru un **act de echitate, o exesivă a dreptului la dezvoltare și la valorificarea din plin a potențialului național în interesul poporului și a dreptului fiecărei națiuni de a participa la progresul economic, științific, tehnic, cultural pe plan mondial și o cerință obiectivă a dezvoltării economice a lumii în ansamblul său.**

Abordarea problemei decalajelor într-o asemenea optică, permite nu numai lincirea cercetării și cunoașterii fenomenului în sine, a necesității licherării marilor discrepanțe. Ea pune pregnant în lumină **inevitabilitatea istorică a egalității și oferă elemente esențiale de natură conceptuală și operațională pentru definirea conținutului și căilor de realizare a procesului de egalizare relativă care, după părerea noastră înregește și finalizează acest capitol al lucrării.**

Cadrul favorabil al dezvoltării, al eliminării decalajelor și al egalizării relative a nivelurilor de dezvoltare economico-socială îl constituie **economia națională.** Pentru a fi însă un asemenea cadru se cere, așa cum demonstrează autorii, îndeplinirea unor serii de condiții dintre care un rol deosebit revine exercitării depline a suveranității naționale, dezvoltării întemeiate, în primul rând, pe efortul propriu și independența economică.¹⁾

Continuând cercetarea autorii pătrund în universul **potențialului economic al statelor** care dă conținut celui de al III-lea capitol al lucrării. Structurat într-o bună măsură într-un mod analog cu capitolul anterior, sînt analizate în primul rînd problemele teoretice și metodologice ale conceptului și posibilitățile de cuantificare. În acest context cititorul întîlnește reflecții adînci în legătură cu potențialele economice, parțiale specifice, potențialul economic național global și potențialul economic mondial, precum și o expunere sistematică a factorilor naturali geografici, demografici, tehnico-economici, social-economici și cultural-educationali care influențează potențialul economic.

În concordanță cu conținutul său potențialul economic național este măsurat și apreciat cu ajutorul unui **sistem de indicatori** care caracterizează principalele sale aspecte. În rîndul acestora autorii includ, credem îndreptățit, produsul național brut, consumul de energie, exportul, populația, suprafața teritoriului țării. Și aici, autorii construiesc prin agregarea celor 5 indicatori enumerați un indice sintetic al potențialului economic și determină cu ajutorul lui locul pe care fiecare țară, îl ocupă în cadrul economiei mondiale.

Cercetarea potențialului economic în legătură organică cu tipologia economiilor naționale a condus la adîncirea investigațiilor raporturilor dialectice dintre potențialul economic și nivelul de dezvoltare economico-socială. A legăturii dintre acestea și **raportul internațional de forțe** ca și a modificărilor care au survenit și survin în acest raport.

Lichidarea subdezvoltării, presupune, așa cum se demonstrează în lucrare, atît democratizarea relațiilor internaționale, cit și valorificarea cit mai înaltă a potențialului economic național. O condiție a înfăptuirii acestei cerințe generale o constituie instaurarea **egalității în drepturi.**

Participînd la dialogul ce se desfășoară în legătură cu căile și modalitățile de valorificare a potențialului economic național, autorii aduc argumente temeinice și convingătoare care demonstrează conținutul eronat din punct de vedere teoretic, fals din punct de vedere metodologic și inacceptabil din punct de vedere practic-economic și politic, al opiniilor potrivit cărora un asemenea rol ar trebui încredințat corporațiilor capitaliste transnaționale, care în realitate „tînd să reprezinte o amenințare la adresa structurilor naționale constituite, a entităților statale în perimetrul cărora operează, la adresa suveranității lor naționale”²⁾. Totodată, dezvăluie conținutul eronat și caracterul inacceptabil al concepțiilor care pledează pentru crearea de „complexe economice internaționale” și demonstrează că în realitățile istoriei prezente, hotărîtor și determinant este **efortul propriu al fiecărui popor**, care trebuie însoțit de **intensificarea cooperării economice între state, de instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, care să permită o conjugare armonioasă a eforturilor tuturor popoarelor** în opera de valorificare a potențialului economic în interesul dezvoltării fiecărei economii naționale și a economiei mondiale în ansamblul său”³⁾.

Această concluzie care încheie sub raport teoretic, politic și practic capitolul consacrat potențialului economic se va îmbogăți în capitolul următor, în care sînt analizate problemele centrale ale participării statelor la curentul internațional. Cercetarea relațiilor comerciale internaționale întărește constatarea că „în condițiile actuale și pentru încă o foarte îndelungată perioadă istorică, economia națională reprezintă cadrul fundamental al participării țărilor la comerțul internațional”⁴⁾.

Folosind pe lîngă indicatorii cu care se operează în mod frecvent, balanța de tip input-output a comerțului mondial la începutul acestui deceniu, precum și indicele distribuției geografice a exporturilor, autorii reușesc să dezvăluie numeroase caracteristici ale relațiilor economice internaționale și să adîncească analiza raporturilor dintre nivelul dezvoltării economice, potențialul economiilor naționale și comerțul internațional, precum și influența comerțului mondial asupra situației economice a țărilor în curs de dezvoltare. completînd astfel tipologia economiilor naționale.

Conturarea cea mai clară a tipologiei economiilor naționale este însă realizată în ultimul capitol al lucrării, în care autorii, trec în principal de la analiză la sinteză și evidențiază interdependențele dintre nivelul dezvoltării economice, potențialul economic și gradul de participare a fiecărei țări la circuitul economic internațional, tratate distinct în capitolele anterioare. Procedînd astfel, autorii au reușit să stabilească tipurile caracteristice de economii naționale existente în prezent în cadrul țărilor cu nivel de dezvoltare ridicat, — 4 tipuri —, al țărilor cu un nivel de dezvoltare economico-socială mediu și submediu — tot 4 tipuri, și, în cadrul țărilor cu nivel redus de dezvoltare economico-socială — de asemenea 4 tipuri de economii naționale. Continuarea cercetării în acest plan, a îmbogățit concluziile desprinse și formulate deja în capitolele anterioare și a permis desprinderea și formularea altora noi. În felul

acesta, autorii lucrării au pătruns mai adînc în anatomia și fiziologia economiei capitaliste contemporane, punînd în lumină marea diversitate a structurilor ei, și unele din principalele probleme cu care ea se confruntă și pentru care actuala ordine economică și politică internațională este incapabilă să găsească soluții raționale.

Concluzia cea mai cuprinzătoare însă, care le înglobează într-o măsură sau alta pe cele menționate mai înainte este astfel formulată: „Rezolvarea complexelor probleme ale omenirii impune cu necesitate obiectivă, reorganizarea societății pe baze socialiste. Socialismul se dovedește a fi orînduirea capabilă să lichideze exploatarea atît a omului de către om, cit și a unei națiuni de către alta.

Socialismul constituie calea de progres multilateral al tuturor țărilor fie ele dezvoltate sau în curs de dezvoltare, mari sau mici. Trecerea de noi popoare în viitor, pe calea socialismului va cunoaște o și mai mare diversitate de condiții. Tipologia economiilor naționale și tabloul economiei mondiale se vor caracteriza tot mai mult prin transformări socialiste”⁵⁾.

Ideile cuprinse în rîndurile de mai sus nu reflectă decît parțial conținutul și meritele cărții „Tipologia economiilor naționale”. De fapt rîndurile de față nu și-au propus decît modestul scop de a semnala și recomanda pentru lectură o carte pe care atunci cînd am terminat-o de citit am început să o recitesc, o carte a cărei valoare și originalitate deschide noi piste cercetării acestei problematice de o acută însemnătate. Într-adevăr, lecturînd-o cititorul primește o imensă cantitate de materie pentru cercetare; pe tot parcursul ei cartea îndeamnă cititorul să gîndească, să adere la anumite opinii și să respingă altele, să continue investigarea în noi spații ale universului ei problematic, să continue drumul construit de autorii cărții; abordînd într-o manieră originală și științifică problemele cardinale ale omenirii ea îndeamnă la gîndire matură și cultivă sentimentul încrederii în originalitate; folosind cu pricepere procedee moderne de investigare cartea te stimulează să continui cercetarea și îți oferă pentru aceasta nu numai explicația accesibilă a procedeelelor matematice utilizate, ci și o imensă cantitate de material în anexele sale ce așteaptă să fie interpretat și valorificat. Problemele cardinale cuprinse în carte, continuă să stăruie în mintea cititorului și după ce a terminat lectura și îl fac să aștepte cu interes viu și nerăbdare apariții ulterioare în care aceste probleme să se întregască cu noile tendințe ce se vor cristaliza în economia mondială, precum și cu analiza complicatelor mecanisme ale relațiilor economice internaționale.

Aurel NEGUCIOIU

* Cornel Burtică (coordonator), Emilia Dobrescu, Gheorghe Dolgu, Costin Murgescu, Tudorel Postolache, Constantin Moisuc, Iulian Dumitru, Stefan Pătruț, Ilie Șerbănescu (pentru definitivarea părții matematice — Aurora Baci) — Tipologia economiilor naționale. Editura politică București, 1977, 295 pag.

1) — vezi pag. 67 și următoarele

2) — vezi pag. 69

3) — vezi op. cit. pag. 107

4) idem pag. 190

5) idem pag. 110

6) — op. cit. pag. 146—147

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

IN FORMULAREA soluțiilor problemei agrar-tărănești, diferitele curente și orientări de gândire porneau de la extrapolarea raționamentelor privitoare la esența acestei probleme. Exponent nedezmintit, în cuget și în faptă, al intereselor clasei muncitoare și țărănimii muncitoare, **Partidul Comunist a situat studiarea soluțiilor de rezolvare a problemei agrare în centrul preocupărilor**, aceasta constituind obiectul dezbaterilor de pe ordinea de zi a tuturor congreselor sale. Descifrarea a celei soluții, care să corespundă imperativelor perioadei de desăvârșire a revoluției burghezo-democratice în care se afla România, a angajat gânditorii marxști într-o lungă și aprigă confruntare de opinii, atât cu ei înșiși, pentru propria clarificare, cât mai ales, cu doctrinari nemarxști și antimarxști. În opoziție cu aceste ultime concepții care, în vederea rezolvării problemei țărănești avansau numeroase soluții tehnice, organizatorice sau fiscale, formulând în fond „variațiuni pe aceeași temă”, a inexistenței unei probleme agrare în economia României, pentru gândirea agrară marxștă era clar că încă de pe vremea lui Bălcescu se impunea exproprierea feodalilor și improprietărea țăranilor.

După înfăptuirea reformei agrare din 1918-1921, un loc important în gândirea marxștă l-a ocupat evaluarea critică a dimensiunilor, formelor și consecințelor acesteia. Se sublinia **caracterul incomplet, respectiv efectele contradictorii ale acestei reforme**, combătându-se concepțiile burghezo-moșierești care au stat la baza ei și infierându-se abuzurile care s-au manifestat în aplicarea reformei. Deși au fost remarcate și **efectele pozitive ale reformei din 1918-1921** asupra progresului economico-social al țării, în literatura marxștă a epocii a fost **unanimă aprecierea că reforma menționată nu a rezolvat problema agrară și nu a potolit setea de pământ a țăranilor**, iar ca atare nu a rezolvat problema înapoierii tehnice a agriculturii și nici cea a situației țărănimii. „Mai degrabă — scria I. Neagu — Negulescu — această expropriere este un capi-

Problemă AGRARĂ sau problemă AGRICOLĂ? —

temă de aprinse confruntări doctrinare în perioada interbelică (II)

tol din marele șirag de amăgiri, prin care burghezia caută să-și mai prelungească stăpânirea, chitind să abată poporul de la calea cea dreaptă a dezrobirii lui din cătușele economice și politice burghezo-moșierești”).

Arătându-se că prin acest act burghezia a reușit să conserve, prin compromis cu moșierimea, sistemul exploatarei țărănimii în forme noi, se sublinia, totodată că, în urma procesului de concentrare și centralizare a producției agricole și a capitalului, ruinării și pauperizării țărănimii, prin intermediul „Casei Rurale” și al „băncilor populare” — organisme capitaliste înființate prin legiurile reformei — a avut loc de fapt „trecerea unei părți din pământurile marilor proprietari în minile burgheziei sătești, care la rindul ei a mărit exploatarea țăranului”.)

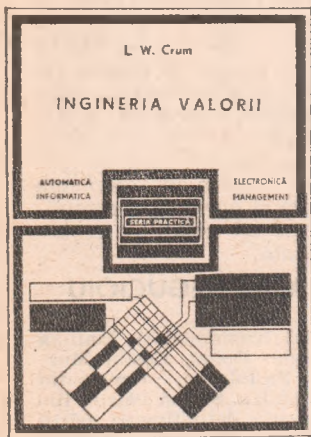
Pe baza unor minuoase investigații sociologice întreprinse în lumea satului românesc de după reformă), gânditorii marxști au pus în evidență existența în continuare a lipsei acute de pământ și a slabului randament al gospodăriilor țărănești din cauza pământurilor proaste cu care au fost improprietărite și a situații acestor pământuri — cel mai adesea — la mare depărtare de gospodărie; manifestarea unei pauperizări continue a țărănimii și persistența pericolului degenerării acesteia. Se învedera, totodată, că nere-

zolvarea problemei agrare, întretinându-se înapoierea stării tehnico-economice agriculturii, cu toate consecințele negative asupra situației țărănimii. Pe constatărilor se conchidea, de ase că numai puține familii de țărani s-au putut întreține din propria gospodărie.

În lumina acestor realități, curentul marxșt — comunist și unitarist — mai apoi și cea social-democrată ridicat împotriva soluțiilor parțiale, caracter conservator, avansate de expoziții moșierilor și capitaliștilor și a soluției revoluționară a expropriării complete a moșierilor. În acest cadru, de primă importanță a fost precizată că o cută la Congresul al V-lea al partidului comunist a fost acordată prin printr-o lege privind „confiscarea proprietății mari și a inventarului proprietății mici”. Este o orientare ce venea în întâmpinarea desăvârșirii revoluției burghezo-democratice în România, în interesul țărănimii muncitoare, al alianței sale cu clasa muncitoare și împotriva rezistențelor făcându-se abil disimulate ale adversarilor soluțiilor radicale, depline și democratice chestiunii agrar-țărănești.

N-a rămas fără riposta convenită, curentul confuz și evaziv soluție **neoliberală** potrivit căreia, cum afirma Ștefan Ștefan, mizeria țărănimii care a avut loc „în regimul economic burghezo-moșierimii”, nu a fost eradicată altfel decât prin „nevoia forța lucrătorii la muncă” în condițiile industrializării țării și ale unui regim politic antipopular, soluție pe baza căreia în mod „miraculos”, „colvarul țărănesc încetează”. Literatura agrară marxștă a demonstrat, convingător, că în nici o țară din lume industria, în sine, nu poate rezolva problema țărănească, iar în România cu atât mai puțin. În al doilea rând, este evident că claritate că burghezia țărănească nu a rezolvat problema agrară în forma de la 1921 problema agrară țărănească, că perpetuarea rămășițelor feudale în economia țării n-a însemnat perpetuarea unor contradicții acute de interese între burghezie și moșierime

FIȘE

● Revista noastră desfășoară de cităva vreme o acțiune menită să ducă la introducerea și extinderea în institutele de proiectare, în întreprinderi, a metodelor denumite „analiza valorii”,

al cărei scop este să dea un **te-meii științific și deci mai multă eficiență eforturilor de reducere a cheltuielilor materiale** — concomitent cu o îmbunătățire funcțional-constructivă a obiectului tehnic.

Cartea lui L.W. Crum **Ingenieria valorii**, tradusă din limba engleză de ing. Ion Tomescu și Marie-Anna Molnar, și apărută în Editura tehnică (272 p.), prezintă în mod sistematic problematica menționată și poate fi utilă atât celor ce se ocupă în institute și întreprinderi de problemele proiectării tehnice, cât și în învățământul superior de specialitate.

Referindu-se în prefața la ediția română la cei doi termeni utilizați — „analiza” și „ingineria” valorii —, ing. I. Tomescu arată că nu este vorba de două tehnici diferite, ci de una și aceeași tehnică aplicată la două momente diferite din curba de viață a unui produs industrial: aplicarea acestei tehnici atunci când produsul se află în faza de concepție, urmărind adoptarea

soluțiilor celor mai raționale din punct de vedere tehnic și economic reprezintă **ingineria valorii**; aplicarea tehnicii la un produs existent, urmărind ameliorarea sa funcțională și constructivă, poartă denumirea de **analiza valorii**. Lucrarea conține și un dicționar bilingv român-englez

Sesiune științifică

● În organizarea colectivului de „Doctrină economică contemporană” de la A.S.E. București, săptămîna trecută s-a desfășurat a V-a sesiune a Seminarului național de doctrină economică moderne și contemporană „Gherea-Pătrășcanu”. Comunicările prezentate de cadre didactice și cercetători din București, Cluj, Iași, Brașov etc. au fost consacrate aniversării a 100 de ani de la cucerirea independenței de stat a României și a 70 de ani de la răscoalele țărănești din 1907.

În comunicări s-au evidențiat :

ideea de independență și suveranitate națională ca trăsătură definitorie a gândirii economice progresiste românești din cea de-a 2-a jumătate a sec. XIX; în care s-au reflectat în gândirea economică a timpului generoasă, urmările marii răscoale țărănești din 1907; confruntările de principii din perioada interbelică privind caracterul, structura și perspectivele economiei românești, se evidențiază niindu-se superioritatea gândirii economice marxște. S-au arătat de asemenea problemele dezvoltării României în perioada revoluției și construcției socialiste și s-au subliniat elementele novatoare intervenite în politica partidului nostru din timpul Congresului nostru din 1947. Congresul al IX-lea, contribuind la deciziivă însemnate a varășului Nicolae Ceaușescu în formularea și aplicarea creșterii economice și a politicii partidului de dezvoltare economico-socială a României.

război mondial. Așa cum sublinia Pătrășcanu, „cu toate că marea parte (din agricultură — n.n.) se găsea în situație de inferioritate față de industrie în ce privește tratamentul (reburgezie — n.n.), totuși ea găsea în feconditatea unei compensații în feconținutul raporturilor ei cu marea țărănimii. Din exploatarea acestor marea proprietate își asigură vesufficient de mari și de sigure, ca marea și nu dușmănia, față de buratotputernică în acest stat să-i perizeze atitudinea”⁵⁾.

„Gândirea agrară marxiste în rînrănimii muncitoare a necesitat o mare și convingătoare activitate productică îndreptată împotriva soluționeșorii derutante și ademenitoare, rănistilor, ale fasciștilor, ca și imo- deilor mic-burgheze privitoare la olul cooperatist”, realizat în condi- echilor relații de producție. Dezvălu- e conținutul neștiințific, esența de cla- nitate de reacționară a acestor teorii, linia, de exemplu, că „țărănismul e o ; sub căciula de oaie a țărănis- se ascund colții lupului capitalist”, du-se astfel că țărănismul nu apă- sele țărănimii muncitoare ci ale bur- ei agrare. Alături de „statul țără- în numele rezolvării problemelor a- turii, țărăniștii au recurs și la aș- politica de conversiune a datorilor ble, după cum se arată în „Știința” șelătoria național-țărănistă privind rsiunea datorilor”, prin aceasta ur- du-se „în realitate deschiderea unui de expropriare accelerată a țără- de pământul ei”⁶⁾.

„Analiza pertinentă făcută de Lucrețiu șcanu acestor măsuri, de care, este , un timp țărănimea s-a simțit atrasă, că „din punctul de vedere al des- rii drumului capitalismului la sate și pceperii unui proces de diferențiere trul păturilor rurale” ele reprezentau pas înainte față de trecut”. Dar cine a acest progres? — se întreba L. Pă- anu — arătînd apoi că „Pământul pătu-

rilor celor mai sărace și mai slabe econo- miceste ale țărănimii a devenit curînd prada asupra căreia s-au aruncat deo- potrivă capitalul bancar orășenesc și bur- ghezia satelor. Țărănimea cu mica și pitica proprietate și-a văzut curînd aca- parate pămînturile. Promisiunea național- țărăniștilor din timpul opoziției că va fi „desființată marea proprietate” s-a trans- format, în realitate, în lichidarea micii și piticeii proprietăți țărănești. Partidul națio- nal țărănesc — partid esențialmente bur- ghez, reprezentînd în conducerea lui in- terese burgheze și nu țărănești, capita- liste și nu muncitorești — procedînd ast- fel, proceda logic și consecvent.”⁷⁾

Un puternic spirit critic au manifestat gînditorii marxști, în deceniile patru și cinci, față de soluțiile ultrareacționare ale fasciștilor. Refractorii la orice efort intel- lectual și bazată pe forță, pe violență, mișcarea fascistă nu și-a pierdut timpul cu cercetarea problemei agrare. Ea nu a acordat nici o atenție intereselor și nevoi- lor țărănimii, cu toate că prin lozinci atrăgătoare, ca „omul și pogonul” — dar pentru a căror transpunere în practică nu întreprindea nimic — a apelat la sprijinul acestei clase. „Citînd presa legionară — scria astfel Lucrețiu Pătrășcanu —... te surprinde puținul interes arătat de cadrele legionare față de chestiunile și proble- mele țărănești, deși sub dictatură mizeria și lipsurile la sate au cunoscut formele cele mai ascuțite...” „...soluția problemei sociale... ei (legionarii — n.n.) nu o pu- teau vedea în înlăturarea regimului ac- tual sau în înlocuirea lui printr-unul so- cialist, ci numai în cadrul celui existent, în care însă situația lor urma să fie schimbată. Ei voiau doar să domine ac- tualul regim social și să poată trăi, aici, ca paraziți ai lui”⁸⁾.

Gînditorii marxști au adoptat o atitu- dine critică și față de concepțiile mic- burgheze privind soluționarea problemei agrar-țărănești prin cooperatie, concepții profesate în epocă atît de către stînga ță- rănistă, cit mai ales de curentul mic- burghez reprezentat de Gromoslav Mia-

denatz. În viziunea acestuia din urmă, cooperatie trebuia să cuprîndă în sfera ei „toată această mare varietate de forme de cooperative existente”, pentru a con- trabalansa în acei ani puterea econo- mică a marii producții, fie ea de natură feudală sau de natură capitalistă. Evi- dențîndu-se neajunsurile acestei orientări, s-a subliniat, în primul rînd, caracterul utopic al ideii de a rezolva problema a- grară prin cooperatie fără să fie înlăturată marea proprietate funciară. S-a relevat tot- odată pericolul pe care îl prezentau a- ceste concepții „cooperatiste”, pentru in- depărtarea țărănimii (și a celorlalți mici producători) de alianță cu clasa muncito- are, singura în măsură să contribuie la rezolvarea deplină a problemei agrare.

În lupta perseverentă împotriva oricărui teorii și concepții economice, care căutau sub diferite forme să eludeze sau să nege existența unei probleme agrare în perioada interbelică și s-o substituie cu problema agricolă, gîndirea marxistă — aflată ea însăși într-o căutare de sine și regăsită apoi pe poziții definitive mar- xist-leniniste — și-a consolidat autoritatea științifică și superioritatea, iar după al doilea război mondial, și-a testat pe de- plin valabilitatea în procesul revoluției popular-democratice și mai apoi în pro- cesul de edificare a noii orînduirii.

prof. dr. Ivanciu NICOLAE VĂLEANU
lector dr. Gheorghe CIULBEA

1) I. Neagu-Negulescu, Exproprierea. În : „Socialismul”, nr. 118, 4 iunie 1920.

2) Al. Dobrogeanu-Gherea, Raportul a- grar la Congresul al III-lea al P.C.R. În : „Socialismul”, nr. 21, 24 febr. 1924.

3) Vezi astfel Stefan Voicu, Contribuții la cunoașterea realității românești. În : „Era nouă” nr. 1, 1936, cu deosebire p. 102—110 și Ion Clopoțel, Societatea românească, Cluj 1928, cu deosebire p. 40.

4) Congresul al V-lea al P.C.R., partea a II-a. Ed. P.C.R., 1932, p. 27.

5) L. D. Pătrășcanu, Sub trei dictaturi, Edi- tura politică, 1970, p. 40—41.

6) Știința, nr. 1 și 2, 1932, „Buletinul C.C. al P.C.R.” nr. 10 și 12 1932.

7) L.D. Pătrășcanu, loc. cit. p. 88.

8) Idem p. 256—257, respectiv p. 235.

Evolution, Welfare, and Time in Economics

Says in Honor of Nicholas Georgescu-Roegen

Edited by
Arthur M. Luce
Fred M. Westfield
James S. Worley
Vanderbilt University

LEIXINGTON BOOKS
Distributed by:
YARFIELD LTD.,
1, Hatfield,
Herts., G.U.14 7AU.

În cinstea profesorului N. Georgescu-Roegen a apărut la Lexington Books, în redactarea Anthony M. Tang, Fred M. Westfield și James S. Worley culeștea Evolution, Welfare, and Time in Economics. Essays in Honor of Nicholas Georgescu-Roe-

gen (Evoluție, bunăstare și timp în științele economice. Eseuri în onoarea lui Nicolae Georgescu-Roegen), S.U.A., 1976, 184 p. Referindu-se la opera profesorului Roegen, Alexander Heard, rectorul Universității Vanderbilt, afirmă în „Cuvînt înainte” că nimeni, nicăieri nu s-a ocupat mai direct și mai pertinent de utilitatea cunoașterii și de consecințele sale. „Îndeosebi în ultimii ani lucrarea sa asupra relației dintre legea entropiei și procesul economic — spune A.H. — a întruchipat viziunea profetică a cercetătorului care se gîndește la viitorul omenirii pe planeta noastră”. Cartea cuprinde eseuri pe teme semnate în titlu, semnate de economiști renumiți, ca Kenneth E. Boulding, Joseph J. Spengler, Simon Kuznets, John S. Chipman și James C. Moore, Jan Tinbergen, John R. Hicks, Paul A. Samuelson. La sfîrșit — o impresionantă listă a lucrărilor lui Nicholas Georgescu-Roegen pînă în 1976.

Ostilitatea față de planificare se atenuază

● Revista PROBLEMES ECONOMIQUES din 2 martie 1977 reproduce un extras din Introducerea la cartea Politiques économiques comparées, de Jacques și Colette Nême, în curs de apariție în ediția Thémis, la Presses Universitaires de France. Autorii se referă, printre altele la orientările economice din țările capitaliste care utilizează sau nu coordonarea prin plan a economiei. După J. și C.N., caracterul imperativ al obiectivelor planului pentru sectorul public îi dau o „eficacitate reală în țările în care acest sector este important (Spania, Franța, Marea Britanie, Norvegia, Turcia...) ...a contrariu, această pirghie are un rol mai mic în țări ca Grecia și Suedia care au un sector public redus”. Referindu-se la unele politici economice „îreductibile la planificarea indicativă”, ca Elveția, R.F.G. și S.U.A.,

FIȘE

autorii afirmă că de fapt în aceste țări ceea ce nu există este o planificare „măturisită”. Bugetele pluriannuale cu orizont glisant, stabilite din 1965 și comportînd indicații anuale dovedesc, spun ei, că ostilitatea față de planificare s-a atenuat în R.F.G. după legea asupra stabilizării și creșterii din 1967 și că programarea financiară poate lumina „à la suédoise” politica economică. Statele Unite beneficiază și ele de diagnosticul global al Consiliului Consilierilor Economici ai Președintelui și de raționalizarea opțiunilor bugetare (Planning Programming Budgeting System = P.P.B.S.), care „nu are de ce invidia organele de planificare străine în materie de contabilitate a obiectivelor și mijloace-

UNIFICAREA VAMALĂ A PRINCIPATELOR ROMÂNE

(Urmare din pag. 19)

au semnat proiectul de convenție, trecînd acest lucru și în jurnalul încheiat cu această ocazie. În același jurnal se stabilea ca pînă la ratificarea convenției de către domni, visteriile să adune datele necesare întocmirii tarifei comune ambelor principate. Conform jurnalului, proiectul este înaintat domnilor pentru îmbunătățiri. Prin ofisul domnesc din 5 decembrie 1846 proiectul este înaintat Obșteștii Adunări a Țării Românești care îl aprobă în 22 decembrie 1846, aducînd însă și unele precizări suplimentare. Obișnuita Obștească Adunare a Moldovei își pronunță acordul față de convenție la 24 ianuarie 1847, cerînd însă ca aceasta să se aplice pe timp de 12 ani începînd de la 1848.

La 31 martie 1847 domnitorul Țării Românești a ratificat convenția, cu propunerea de modificare a articolului 2 în sensul acordării dreptului, pentru flăcăii trecuți dintr-un principat în celălalt, de a se stabili unde vor, cînd se vor căsători.

La 25 aprilie 1847 — domnitorul Moldovei Mihail Sturdza semna convenția. În aceeași zi, la Iași avea loc și schimbul actelor ratificate între reprezentantul Țării Românești, Al. Vilara și reprezentanții guvernului Moldovei. Cu semnarea și ratificarea convenției, se încheia astfel o acțiune începută cu 15 ani în urmă, timp în care interesele celor două principate s-au apropiat tot mai mult, contopindu-se într-un singur — formarea unei singure piețe interne, a Țării Românești și a Moldovei.

Convenția încheiată în anul 1847¹⁾ cuprinde un preambul și 12 articole. Preambulul convenției trece în revistă negocierile întreprinse începînd din anul 1842 pentru încheierea unei noi convenții pe 10 ani după expirarea termenului de 7 ani prevăzut pentru convenția din 1835. Convenția se încheiase, dar după cum se arată în Preambulul convenției din 1847, „s-a amînat pînă acum această folositoare lucrare, fără a-și dobîndi rezultatul dorit“. În preambul se subliniau obiectivele noii convenții, anume „...pentru slobodele relații și tranzacții comerciale ale tuturor locuitorilor dintr-aceste 2 Prințipate... și pentru ca să dea un sfîrșit temeinic și vecinic tuturor păgubitoarelor împiedicări, cit cercarea anilor trecuți au lămurit că ar fi suferit comerțul acestor Prințipate...“.

Primul articol prevede respectarea și păzirea cu „nestrămătură“ a convenției din 1835 pînă la sfîrșitul anului 1847, de la 1 ianuarie 1848 urmînd să intre în vigoare noua convenție.

Articolele 2, 3, 4, 5, 7, 9 și 10 din noua convenție, cu mici modificări, corespund articolelor 1, 2, 3, 4, 12, 17 și 19 din convenția din anul 1835. Prin articolul al doilea era prevăzută și propunerea Țării Românești introdusă în convenție înainte de ratificare, privind libertatea flcăilor de a se stabili la căsătorie în orice principat ar dori.

Articolele 3 și 5 păstrau prevederile din convenția din anul 1835 privind obligația locuitorilor de a purta cu ei pașapoartele sau biletele de trecere eliberate de jurații satelor, la trecerea lor dintr-un principat în celălalt. Prin articolul 5 ocîrmuirile se obligau să apere pe oamenii trecuți temporar în principatul vecin, de obligațiile fiscale. Conform articolului 3, corespunzător articolului 2 din convenția din anul 1835, acești oameni se puteau bucura, ca și locuitorii principatului unde veneau, de toate drepturile civile pe care le putea dobîndi odată cu proprietățile nemîșcătoare, fiind însă supuși la toate „îndatoririle puse asupra proprietăților legiuite de către stăpînirea locului și asupra proprietății a însuși pămîntenilor“.

Cele mai însemnate articole din convenție sînt articolele 6, 7 și 8 în mod deosebit.

Articolul 6 acordă libera trecere fără pașapoarte sau bilete locuitorilor tîrgurilor de la hotar pentru cumpărăturile de care aveau nevoie, sau la proprietățile lor. Prin articolul 7, ambelor Principate li se acordă dreptul de plutire pe apa Siretului „slobodă pentru todeauna de orice dare...“.

Articolul 8 conține cele mai importante prevederi ale convenției, obiectivul principal al acesteia — unificarea vamală a principatelor. Prin acest articol se „desființează pentru todeauna...mărginirile și vămuirile urmate pînă acum... asupra liniei graniței despărțitoare dintre amîndouă Prințipatele...“. În acest sens se stabileau următoarele reguli ce „vor rămîne pentru todeauna statornice și nestrămutate“: a) „mărfurile și produsele pămîntești, lemnăriile, vitele, băuturile și orice alt product al principatelor... sînt slobode prin reciprocitate să intre dintr-un principat în celălalt fără să plătească nimic sub cuvînt de vamă, acciză, taxie sau altă numire și fără să fie supusă la vrea revizie“, de la această regulă făcînd excepție sarea; b) la exportul mărfurilor vama se va plăti o singură dată la granița Principatului pe unde se face exportul; c) pentru mărfurile străine aduse spre vînzare în țară, se va percepe plata vămii o singură dată în principatul în care a intrat,

mărfurile aduse în tranzit dintr-un principat într-altul și supune în primul rînd regulilor de tranzit iar în al doilea plății dreptului de vamă“ la locul unde se vor deschide se vor aduce anume spre vînzare“; d) se va întruni o comisie mixtă care va întocmi condițiile vămilor din ambele Principate și o „asemănată tarifă pentru toate obiectele ce vor supuse la plata de vamă socotită cite trei la sută și ca va reînnoi pe fiecare curs de 6 ani“ — exceptînd din aceasta exportul vitelor și a zaharelelor care au altă plată. Prețul vamă se va lua pe baza prețurilor medii ale produselor ambelor principate pe ultimii trei ani; e) vămile unite ale principatelor se vor vinde la licitație unei singure companii, pe o perioadă în Țara Românească, iar pentru alta în Moldova; f) suma dată pentru vînzarea veniturilor vămilor se va împărți în trei, 2/3 luînd visteria Țării Românești, iar 1/3, visteria Moldovei.

Alte lucrările pentru încheierea convenției cit și convînsăși, au stîrnit un viu interes în țară și străinătate. Într-un număr 10, în 1847, în „Ghica“, de a arăta acest ecou, se impune să subliniem un aspect care nu este lipsit de importanță; la realizarea marelui proiect de unire a vămilor principatelor au lucrat doi din principalii noștri economiști — Nicolae Șuțu, participant activ în tratativele duse în cele mai importante etape ale acțiunii de unire a vămilor și Ion Ghica, cel care a subliniat cu claritate și a păstrat cu hotărîre această unire. În lecția de deschidere a cursului de economie politică, rostită la Academia din Iași din noiembrie 1843⁵⁾, Ghica, după ce sublinia necesitatea unirii, „neam de oameni care vorbesc aceeași limbă și au aceeași origine“, împărțea auditoriului „noutatea că-n zilele noastre se tractează aici la Iași, despre o unitate vămescă între principatele noastre, foloasele ce ar ieși dintr-o asemenea alcătuire nu pot fi măsurate“. Ghica își încheia informația despre această noutate cu considerentul că „astăzi numai interesele materiale, industria (în sens de activități economice, n.a.) pot unirea desface neamurile (sublinierea noastră). O astfel de importanță o acorda autorul convenției „de unitate vămescă“. Continuu să urmărească atent negocierile care aveau loc Ghica în articolul său intitulat „Unirea vămilor între Moldova și Vlahia“, publicat în primul număr nerecenzat al Propășirii și Gazeta de Transilvania în 1844, anticipa calea pe care o vor urma negocierile la sfîrșitul anului 1845. Ion Ghica sublinia necesitatea primirii cu bucurie a oricărei propuneri pentru „o unitate de comerț...“ pentru că aceasta „nu poate fi decît folositoare pentru noi“. Articolul lui Ghica venea în întîmpinarea propunerilor făcute de ocîrmuirea Țării Românești, și nu ar fi greșit să credem, dacă am considera că pledoaria sa pentru unificarea vămilor, a avut o influență favorabilă asupra negocierilor, asupra hotărîrii definitive de unire a vămilor.

Încheierea convenției din 1847 a avut ecou și asupra masei populare. Astfel, într-o corespondență din 5 ian. 1848 către „Albina Românească“, „un Focșenean“ sublinia sîrbătorirea entuziastă de către locuitorii Focșanilor a actului de desființare a „barierelor vămilor între cele 2 principate române“. Corespondența sa se termină prin concluzia că anul 1848 trebuie să fie socotit „anul întîlnirii libertății comerciale“.

Periodice ale vremii ca Albina Românească, Dunărea, Vesterul Român, Journal de Bucarest au urmărit cu interes tratativele duse și acțiunile concrete pentru realizarea în fapt a unirii vămilor.

Încheierea convenției a stîrnit ecou și în străinătate, deteminînd atitudini de aprobare, dezaprobare sau expectativă.

O gazetă din Viena, denumită în Albina Românească „Conservatorul Triestin“, aplauda ridicarea vămilor dintre principatele române. Este explicabilă o astfel de poziție prin interesul pe care Austria îl manifesta în privința încheierii unui tratat comercial cu Principatele Române. Franța, prin consulul Guérault, adopta o poziție de aprobare a actului încheiat. Consulul sublinia însemnătatea pentru principate, a unirii vămilor pentru crearea unei „piețe importante“. Încheierea convenției vamale îi produceau însă consulului Prusiei, teama că Principatele Române, în virtutea prevederilor convenției și-ar manifesta independența și, în consecință, ar putea să manifeste prevederile referitoare la comerțul principatelor din tratatele de comerț încheiate între Turcia și Prusia.

Convenția de unificare vamală dintre principatele românești prin conținutul și semnificația sa, a constituit într-adevăr un act de independență, premergător marilor evenimente — Unirea Principatelor și cucerirea independenței României.

¹⁾ Buletin, Gazetă Administrativă, IV, 1835, supliment la nr. 32, p. 1-2.

²⁾ Arhivele Statului Iași, fond Secretariatul de Stat al Moldovei, dosar nr. 1073, f. 141-164.

³⁾ Arhivele Istoriei Centrale București, fond Visteria Țării Românești, dosar 1 393/1845, f. 9.

⁴⁾ Buletinul Oficial al Principatului Țării Românești, 1847, nr. 19, p. 7, p. 191-197.

⁵⁾ Propășirea, foaie științifică și literară, I, 1844, febr. 27, p. 58.

Sesiunea anuală a C. E. E. / O. N. U.

EVOLUȚII ECONOMICE SENSIBIL DIFERENȚIATE PE PLAN EUROPEAN

LA 19 APRILIE a.c. au început la sediul Organizației Națiunilor Unite din Geneva lucrările celei de a XXXII-a sesiuni plenare a Comisiei Economice a N.U. pentru Europa (C.E.E./O.N.U.). Sesiunea din acest an a Comisiei — interguvernamental la activitatea trebuie să participe toate țările europene, U.A. și Canada — are o semnificație deosebită. Lucrările ei se desfășoară la aproape doi ani de la încheierea Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa și la scurt timp înainte de reuniunea de la Belgrad. Aceste două evenimente sînt de natură, așa cum s-a remarcat de o manieră unanimă încă la sesiunea precedentă a Comisiei, să dea un impuls substanțial activităților C.E.E./O.N.U., eforturilor acesteia în direcția stimulării cooperării bi- și multilaterale în Europa.

Sesiunea din acest an — care coincide cu împlinirea a trei decenii de la crearea Comisiei — reprezintă un cadru optim pentru dezbateri și inițiative vizînd identificarea de noi căi și mijloace practice de largire și diversificare a cooperării economice, comerciale, tehnico-

științifice și în alte domenii de interes pentru țările din regiune. Este de așteptat, și aceasta reprezintă o preocupare constantă a României, ca, prin hotărârile pe care le va adopta, cea de-a XXXII-a sesiune a C.E.E./O.N.U., să marcheze noi pași în direcția sporirii rolului și eficienței Comisiei, a transpunerii în viață a proiectelor care i-au fost încredințate prin Actul final al C.S.C.E. semnat la Helsinki, a înscrierii activităților Comisiei în eforturile generale vizînd instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Conform unei practici devenită tradiție la C.E.E./O.N.U., în cadrul sesiunii se acordă o atenție deosebită examinării situației economice din Europa. La baza dezbaterilor stă „Studiul asupra situației economice din Europa în 1976” pregătit de Secretariatul C.E.E./O.N.U., document care conține o analiză detaliată a evoluțiilor recente din economia țărilor membre. Primul capitol al studiului, consacrat țărilor vest-europene, scoate în evidență climatul de incertitudine din aceste țări, în ceea ce privește perspectivele imediate ale economiei și ca-

pacitatea autorităților de a relansa activitatea fără a provoca un nou puseu inflaționist.

Cea mai profundă criză economică după 1929—1933

CRIZA ECONOMICĂ recentă din țările occidentale dezvoltate are câteva caracteristici care o deosebesc de celelalte crize economice din perioada de după al doilea război mondial. În primul rînd, așa cum se relevă în studiu, ea a fost cea mai profundă criză economică de la cea din 1929—33 încoace. Acest fapt se oglindește între altele în dificultatea de a reveni la nivelurile anterioare de utilizare a capacităților de producție, perioada necesită dovedindu-se considerabil mai lungă. Evoluția producției și a investițiilor (vezi tabelul nr. 1) reflectă și ea durata și adîncimea crizei.

În al doilea rînd, aspectele ciclice ale recente crize sînt diferite față de perioadele anterioare de recesiune și apoi de redresare a producției. Autorii studiului compară evoluția conjuncturii vest-europene în anii cei mai apropiați cu cea din două „cicluri” precedente de recesiune-redresare: anii 1967—1970 și 1971—1974, ajungînd la concluzia că recesiunea din 1975 a fost mult mai severă decît cele din 1967 sau din 1971. Se constată că produsul intern brut (P.I.B.) a stagnat sau și-a încetinit mult ritmul de creștere în 1967 și 1971, dar a înregistrat valori negative în 1975 (vezi tabelul nr. 2).

Tot din compararea celor trei perioade mai rezultă că înviorarea în cazul celei mai recente dintre ele a fost mai lentă decît în celelalte două. În acele perioade, al doilea an al înviorării a fost mai bun decît primul: producția a crescut în 1969 și 1973 mai repede decît în 1968 și respectiv 1972. Care este situația acum? Considerînd că înviorarea a început în ultimul trimestru al anului 1975, se constată că încă în partea a doua a anului 1976 ritmul de creștere al producției s-a încetinit simțitor, fapt ce a determinat ca previziunile pentru anul 1977 să se oprească la un ritm de creștere de numai circa 3%.

Tabel nr. 1

Dinamica producției și a investițiilor în industria prelucrătoare a unor țări din zona CEE/ONU, 1970=100

	Producția				Investițiile			
	1973	1974	1975	1976a	1973	1974	1975	1976
Austria	120,6	125,7	117,0	124,0	125,7	122,9	97,7	105,3
Belgia	122,0	126,0	117,8	129,6	96,9	116,5	104,3	..
Danemarcă	112,7	115,5	109,5	118,3	108,7	115,5
Finlanda	121,9	128,0	122,0	124,5	97,6	120,5	127,6	97,6
Franța	117,8	122,1	115,4	125,8	115,4	121,3	102,0	..
RFG	112,1	112,6	105,7	113,2	82,4	70,8	64,6	65,9
Irlanda	121,4	122,1	114,8	122,3
Italia	115,7	122,9	110,9	124,2	118,6	126,6	104,6	..
Olanda	116,6	118,8	114,6	121,5	92,7	97,3	90,5	83,7
Norvegia	112,8	116,9	114,6	116,7	103,0	134,9	144,2	147,2
Suedia	108,8	113,6	112,4	110,1	115,3	129,3	130,5	132,0
Elveția	109,8	111,2	97,2	97,2
Anglia	110,8	108,2	101,7	103,2	87,9	95,0	81,5	77,5
SUA	120,1	113,9	103,6	115,5	106,9	115,7	106,0	111,9

a. Date preliminare

Șomajul ar putea să depășească cel mai înalt nivel postbelic

AVÎND ÎN VEDERE ritmul lent de creștere a producției prognozat pentru 1977, se constată în studiul C.E.E./O.N.U., se poate presupune că această creștere nu va duce la reducerea șomajului.

În ciclurile conjuncturale anterioare factorul esențial al înviorării au fost investițiile de capital, care au cunoscut cele mai mari creșteri în cel de-al doilea an al ciclului (1969 și respectiv 1973). În prezent ritmurile respective sînt de două ori mai scăzute, și ca urmare ele nu au permis atingerea nivelurilor de producție dinaintea crizei în industriile prelucrătoare de bază. Numai în ramurile alimentară, textilă, chimică și a mijloacelor de transport s-a atins nivelul dinaintea crizei. Or, industriile prelucrătoare de bază sînt cele care au asigurat în trecut 80—90% din sporul miinii de lucru angajate în industrie. Sectorul public nu este așteptat nici el să se dezvolte și ca urmare pare să nu poată constitui o sursă de cerere de mîna de lucru în viitorul imediat.

O trăsătură a șomajului actual din țările vest-europene o constituie creșterea sa în mod deosebit pe seama oamenilor tineri. În 1976, în Marea Britanie 44% din șomeri erau în vîrstă de sub 25 de ani. În Franța acest indicator se ridică la 46%, în Italia la 30%. De asemenea în rîndul șomerilor se înregistrează un mare număr de femei, proporțional mult mai mare deseori decît participarea femeilor în totalul miinii de lucru.

În 1976, totalul miinii de lucru angajate pe ansamblul economiei a scăzut în continuare, după datele cuprinse în studiu, într-o serie de țări vest-europene. În această situație s-au găsit țări ca Finlanda, R.F.G., Italia, Irlanda, Olanda, Elveția, Anglia. În lumina previziunilor actuale referitor la evoluția producției în 1977, se apreciază că anul acesta îmbunătățirile relative ce au putut fi înregistrate pe ansamblu în 1976 pe piața forței de muncă vor fi din nou pierdute. Ca urmare, „șomajul în 1977 ar putea să depășească cele mai înalte niveluri postbelice“.

Inflația se va menține la un nivel ridicat

UNA DIN PROBLEMELE esențiale de politică economică pentru țările occidentale dezvoltate, și a cărei rezolvare devine din ce în ce mai dificilă, o constituie asigurarea stabilității prețurilor, de fapt stăvilirea instabilității lor accentuate. În anii 1975 și 1976 în țări ca Belgia, Danemarca, Franța, Finlanda, Italia, Irlanda, Anglia rata inflației a fost de circa 13%, ajungînd pînă la 19%. Într-o serie de alte țări, ca Austria, R.F.G., Olanda, Norvegia, Suedia, Elveția, rata inflației a fost în aceeași perioadă de sub 10%. Pentru cele două grupuri de țări luate împreună, rata inflației (prețurile bunurilor de consum) a crescut cu circa 10,5%.

Potrivit aprecierilor din studiul C.E.E./O.N.U., rata inflației se va menține înaltă și în 1977. Se apreciază că

Evoluția produsului intern brut (PIB) și a producției industriei prelucrătoare (Prel.) în țările industrializate din Europa occidentală (modificarea anuală în procente)

Anul	PIB	Prel.	Anul	PIB	Prel.	Anul	PIB	Prel.
1967	3,2	0	1971	3,5	2,0	1975	-2,1	-6,7
1968	5,3	7,5	1972	4,3	4,9	1976	4,1	6,9
1969	6,0	10,5	1973	5,4	8,4	1977 ^{a)}	3,0	3,0
1970	5,2	5,3	1974	2,2	0,9			

a) Calculat pe baza previziunilor naționale.

în medie pe cele două grupuri de țări deprecierea monetară va putea să reprezinte circa 9%. Ceea ce preocupă deosebit de mult pe economiști și factorii responsabili de politica economică este combinarea acestui fenomen persistent cu ritmul lent și tendința de încetinire a creșterii economice. Situația actuală este, în orice caz, caracterizată mai mult printr-o stagnare decît printr-o expansiune, concomitent cu o rată înaltă a inflației.

Desigur, efectele generale ale crizei din 1974—1975 și prelungirile lor în 1976 și 1977 sînt diferite în funcție de țară. Astfel, produsul intern brut care a crescut în 1976 pe ansamblul țărilor industrializate vest-europene cu 4,1%, nu a progresat decît cu 1% în Suedia, cu sub 1% în Anglia, iar în Elveția a scăzut cu 0,8% și în Finlanda cu 0,5%. Previziunile pe anul în curs situează sub media de 3% țări ca Danemarca (2,5%), Irlanda (2,5%), Suedia (1,7%), Anglia (1,6%), iar pentru Elveția consemnează o stagnare (mai precis —0,1%).

În toate țările din regiune se elaborează sau se aplică măsuri de politică economică prin care se țintește la realizarea cît mai curînd a unui nou echilibru economic intern și extern. Cît timp însă măsurile de acest fel nu și-au făcut efectul, în ciuda menținerii unei anumite creșteri așa cum se prevede pentru 1977, nu există — astfel cum se desprinde din studiul C.E.E./O.N.U. — baze pentru prea mult optimism. Iar dacă efectele măsurilor respective vor întîrzia, este considerat posibil ca tendința prezentă de încetinire să prevalenze și treptat să crească riscul unei noi recesiuni.

Țările socialiste : realizări în concordanță cu planul

STUDIUL C.E.E./O.N.U. cu privire la situația economică din Europa în 1976 consacră o amplă analiză evoluțiilor din țările socialiste europene, inclusiv Uniunea Sovietică. Aceste evoluții, se constată în studiu, au fost în concordanță cu obiectivele de politică economică stabilite în fiecare țară, în planurile anuale respective, economia dezvoltîndu-se în 1976, în linii mari, în ritmuri similare celor din 1975.

În ceea ce privește România, în studiu se constată că ritmul de creștere a produsului material net — de peste 10% — a fost mai mare decît în 1975, cu spo-

ruri substanțiale atît în domeniul producției industriale cît și în producția gricolă.

Veniturile bănești ale populației țărilor socialiste europene au crescut în 1976 în proporții variînd între 4 și 11,5%, ceea ce reprezintă creșteri foarte importante avîndu-se în vedere prețurile bunurilor de consum au rămas în general stabile.

Creșterea producției și a veniturilor a fost însoțite de sporirea comerțului exterior, al cărui volum s-a mărit în 1976 cu circa 8,7% — în comparație cu 5,9% în 1975. Creșterea exporturilor depășind-o pe cea a importurilor, balanțele comerciale au înregistrat în această perioadă o îmbunătățire substanțială în serie de cazuri. Evoluțiile din domeniul comerțului exterior au fost diferențiate pe țări. Astfel, comerțul exterior al României a crescut în ritmul cel mai înalt, urmat de cel al R.D.G., Bulgariei și Cehoslovaciei.

Pe fondul reluării creșterii economice în țările vest-europene industrializate după recenta criză, relevă experții C.E.E./O.N.U., a căpătat un nou impuls cooperarea între întreprinderi din Est și din Vestul continentului. Între lunile iulie 1975 și iulie 1976 au fost semnate 298 de asemenea acorduri, după o scădere substanțială a numărului de acorduri survenită în 1974.

Printre acordurile de cooperare complexe convenite în ultima perioadă este menționat și acordul de cooperare în producția de automobile dintre firma franceză Citroën și două firme românești.

Și numărul de acorduri de cooperare dintre guvernele țărilor europene a cunoscut o creștere. Pînă în prezent au fost consemnate 128 de asemenea acorduri, menite să faciliteze cooperarea între întreprinderi.

EVOLUȚIA economiei țărilor europene s-a caracterizat în ultimul timp, așa cum reiese și din studiul Secretariatului C.E.E./O.N.U., prin diferențieri sensibile. Totodată, în domeniul schimburilor comerciale și al cooperării economice pe plan european există posibilități mari care încă nu sînt valorificate. Este o speranță îndreptățită că sesiunea a XXXII-a a Comisiei economice a O.N.U. pentru Europa va contribui la accelerarea transunerii în practică a prevederilor Actului final al C.S.C.E. privind lărgirea și întărirea colaborării economice între țările continentului nostru.

I. ȘIMON
N. DINU

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Dinamica prețurilor internaționale

ale produselor de bază în luna martie 1977

TENDINȚA de creștere a prețurilor inter-nationale pe anul produselor de bază de la începutul anului a rămas în continuare în prim-jumătate a anului, după prețurile la produsele au scăzut în luna februarie internat-ionale ale produselor de bază cu- în nomen-tul de export- al R. S. Ro-ma s-au situat în luna martie a.c. 20% peste ni-velul de la luna februarie a.c. În-vizualizarea tendinței de creștere a pre-țurilor din luna februarie a.c. față de luna precedentă crescând prețurile crescând cu 2,9% și s-a datorat creșterii prețurilor înregistrate la ma-terii prime agroalimentare și la produsele industriale. Prețurile produselor agroalimentare crescând pe anul cu 2,9%, în prin-tul majorărilor prețurilor la cafea (27%), cacao (31%) și se-țe oleaginoase și grăsimi (3,4%). Prețu-urile au continuat să scadă la cere-ale (-2,5%) și la produse animale (-0,6%) sub influența dispo-nibilităților excedentare. La combustibili prețurile au scăzut pe ansamblu cu 1,6% în urma-rea a diminuării pre-țurilor la produsele petroliere (3,5%). La cărbuni și cocs prețurile au crescut ușor (0,5%). Prețurile la materii prime și produse fabricate industriale au scăzut pe ansamblu cu 0,6% în urma-rea scăderii prețurilor la metale, respectiv +0,3%. Pre-țurile s-au majorat, în prin-tul, la fibre animale și vege-tale (+2,9%). Creșteri ușoare înregistrat prețurile la mi-nerale (+0,5%). La metale, în situația nefavorabilă din industria siderurgică cât și mă-surile restrictive luate de au-toritățile de la bursa de me-

INDEXUL GENERAL I.E.M. ÎN ANULI 1975-1976 ȘI ÎN PERIOADA TRIMESTRIE-MARTIE 1977

Categoria de produse	Anul	Indici anuali	Febr.	Mart.
INDEX GENERAL				
	1975	213,2	228,5	222,7
	1976	226,3	218,3	221,0
	1977		235,3	236,3
1. Produse alimentare				
	1975	263,7	238,0	212,5
	1976	180,8	185,5	139,1
	1977		197,5	193,5
- cereale	1975	216,7	224,6	211,3
	1976	199,3	210,9	203,6
	1977		190,7	176,2
- seb. oleag., prod. deriv., uleiuri și veg.	1975	195,0	239,6	196,3
	1976	168,7	168,3	166,8
	1977		139,5	216,3
- animale, carne și prod. anim.	1975	159,3	148,3	134,0
	1976	152,5	160,1	139,9
	1977		156,3	155,3
- zahar și produse tropicale	1975	314,0	506,0	336,1
	1976	245,5	245,2	284,0
	1977		289,0	255,2
2. Combustibili				
	1975	343,0	333,9	335,2
	1976	366,7	358,3	360,0
	1977		338,7	332,2
- cărbuni și cocs	1975	260,0	274,8	276,2
	1976	266,5	262,6	262,6
	1977		273,4	281,1
- gaze	1975	461,2	450,3	450,9
	1976	436,7	432,0	432,0
	1977		331,9	331,9
- produse petroliere	1975	375,9	344,4	346,0
	1976	408,4	394,7	399,3
	1977		443,3	433,0
3. Materii prime industriale				
	1975	189,1	194,7	193,9
	1976	202,0	189,6	194,0
	1977		206,1	206,7
- minereuri	1975	178,4	182,8	183,0
	1976	166,0	176,4	169,2
	1977		164,7	165,6
- metale	1975	185,1	195,5	192,2
	1976	194,8	182,3	183,3
	1977		194,7	193,6
- cauciuc	1975	159,8	164,9	162,3
	1976	219,5	201,8	210,2
	1977		231,9	232,4
- lemn și produse din lemn	1975	229,0	239,5	240,1
	1976	222,1	213,0	218,8
	1977		223,3	228,8
- fibre animale și vegetale	1975	162,4	148,2	151,7
	1976	228,4	195,4	196,5
	1977		246,7	253,9
- piele	1975	114,8	72,2	91,5
	1976	169,8	152,9	165,0
	1977		133,1	136,9

*) Date provizorii pentru porci vii, vite, huiță, cocs de furnal, minereu de fier, cromită, minereu de mangan, ferromangan, ferossiliciu, oțel comercial, tablă groasă, tablă subțire, sîră, nerău, țevi din oțel, laminate de cupru, chereștea de rășinoase, celuloză, hîrtie kraftliner.

tale neferoase din Londra împotriva tranzacțiilor speculative au dus la diminuarea prețurilor în luna martie a.c. (-0,6%).

SECTORUL CONJUNCTURA ECONOMICA INTERNAȚIONALĂ ȘI MARKETING - I.E.M.

Încetinire în industria chimică

INCETINIREA pe care o cunoaște în prezent industria chimică din țările capitaliste dezvoltate, care după 1950 s-a

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 12-15. IV. 1977 s-a caracterizat printr-o depreciere de ansamblu a dolarului S.U.A. față de majoritatea valutei occidentale, în ciuda publicării indicelui producției industriale americane pe luna martie a.c. (+1,4%, cea mai mare creștere lunară după august 1975). Presiunile inflaționiste din economia S.U.A. — masa monetară în circulație a crescut cu 6,8 miliarde dolari — continuă să influențeze negativ cursul dolarului.

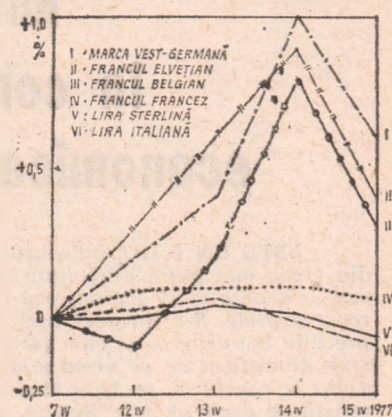
Marca vest-germană a înregistrat cea mai accentuată tendință de depreciere față de dolar, cotind 2,3640 mărci pentru 1 dolar, la 14. IV. 1977 față de 2,3860 mărci la sfîrșitul perioadei precedente (depreciere cu 1%). Francul belgian s-a depreciat cu 0,3%, iar florinul olandez cu peste 0,7% (2,4770 florini pentru 1 dolar la 15. IV. 1977, față de 2,4870 florini la 7. IV. 1977). Valutele nordice recente, „devalorizate” în cadrul „șarpelui” sînt considerate destul de atractive atît ca dobîndă cît și ca evoluție a raportului lor cu marca vest-germană, depreciindu-se și față de dolar.

Francul elvețian și-a menținut raportul față de marca vest-germană, de ușor peste 106 franci pentru 100 de mărci, terminînd intervalul la 2,5280 franci pentru 1 dolar (depreciere cu 0,4%). Valutele franceză, engleză și italiană n-au înregistrat modificări accentuate, cotînd în tot acest interval în jur de 4,97 franci francezi pentru 1 dolar, 1,7185 dolari pentru 1 liră sterlină și 887,80 lire italiene pentru 1 dolar.

Yenul japonez a continuat să se deprecieze față de dolar, cotînd 270,50 yen pentru 1 dolar, cel mai ridicat nivel din noiembrie 1973. Intervențiile pe piața ale Băncii Centrale a Japoniei în vederea opririi deprecierei yenului, nedorită de exportatori, au făcut ca acesta să termine intervalul la nivelul de 273 yen pentru 1 dolar.

Dobînzile la depozite în eurovalute pe termen de 6 luni au cotat în jur de 5,5625% la cele în eurodolari, 4,625% la cele în euro-mărci vest-germane și 2,875% la cele în eurofranci elvețieni.

Prețul aurului la Londra a înregistrat o ușoară creștere, la 150,65 dolari/uncie (al doilea fixing la 15. IV. 1977), după ce autoritățile americane au declarat că nu intenționează să vindă aur pe piața liberă.

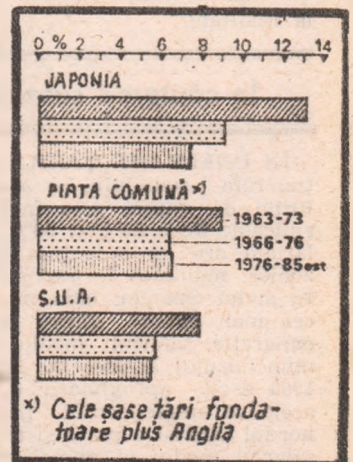
Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 12-15 IV 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 7 IV 1977

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

dezvoltat în multe cazuri într-un ritm dublu față de cel al ansamblului economiei, nu va fi totuși atît de severă încît să coboare curba evoluției ramurii sub cea a întregii economii. Aceasta rezultă din prognoze revizuite efectuate în Japonia, S.U.A. și Europa occidentală, pentru perioada 1976-1985 (vezi graficul). Pentru S.U.A., de pildă, prognozele companiei Du Pont relevă că rata de devansare a creșterii produsului național brut de către cea a producției industriale chimice se va reduce de la 2:1 la circa 1,5:1 în ultimul deceniu al acestui secol, în vreme ce în Europa occidentală același raport urmează să coboare la circa 1,2:1.

Circa o treime din investițiile totale ale industriei chimice avute în vedere în prezent în lumea nesocialistă sînt destinate pentru petrochimie, în legătură și cu efortul intens întreprins pentru valorificarea superioară a petrolului în țările producătoare din

Orientul Mijlociu. Datorită necesităților mari ale pieței lor interne, țările menționate urmează să apară mai tirziu ca exportatori semnificativi.

*) Cele șase țări fondatoare plus Anglia
(După THE ECONOMIST)
Ritmul mediu anual de creștere a producției în industria chimică

MIGRAȚIA MÎINII DE LUCRU — În contradicție cu cerințele ridicării economice a regiunilor mai puțin dezvoltate

ESTE UN FAPT îndeobște recunoscut astăzi că migrația mîinii de lucru din țările mai puțin dezvoltate spre țările capitaliste dezvoltate este un fenomen care a avantajat și avantajează înainte de toate pe acestea din urmă, sub numeroase aspecte. S-a încercat însă nu odată în presa și literatura occidentală să se prezinte lucrurile ca și cum țările în curs de dezvoltare ar avea și ele tot atît de mult de cîștigat de pe urma migrației. Or, chiar cercetători din țări capitaliste au ajuns la concluzia, pe baza studierii faptelor cunoscute, că asemenea afirmații nu constituie decît un mit. Redăm în cele ce urmează o serie de pasaje concludente dintr-un studiu reluat de săptămînalul *Problèmes Economiques* după revista americană *Monthly Review*, studiu semnat de Antony Ward. (Subtitlurile aparțin redacției „Revista economică”).

CA și în legătură cu numeroase aspecte ale exploatarei din societatea capitalistă, recurgerea la mină de lucru migratorie în Europa contemporană a dat naștere unui mit tenace. El provine din reinterpretarea, în limbajul eufemistic al burgheziei liberale, a fenomenului observabil al exploatarei. Mitul la care s-a ajuns astfel, poate fi rezumat după cum urmează: anumitor țări, mai puțin „norocoase” decît altele și care au intrat în era contemporană sărăcite, ca urmare a unor „accidente” ale istoriei, a suprapopulației sau a penuriei de resurse naturale, li se oferă posibilitatea ca, „exportîndu-și” muncitorii, să atenueze suprapopulația și, în același timp, datorită intrărilor de fonduri de la cei emigrați, să obțină capitalul necesar dezvoltării lor economice. În acest fel, mina de lucru migratorie ar deveni o soluție miraculos de eficace pentru problemele care asaltează regiunile slab dezvoltate ale lumii.

Or, este un fapt amplu documentat că realitatea contrazice această teză punct cu punct. Să examinăm deci, ceva mai în amănunt elementele mitului și să vedem cum se abat ele de la realitate.

În căutarea subzistenței

ÎN UNELE DIN ȚĂRILE de emigrație, rata șomajului și a subutilizării forței de muncă este înfricoșător de ridicată: între 20% și 50%. Munca salariată are un accentuat caracter sezonier, mai ales în regiunile agricole. În sudul Spaniei, care nu este totuși cea mai săracă dintre regiunile de emigrație, salariul mediu pe o zi al muncitorului agricol nu reprezenta în 1960 decît aproximativ o treime din acela al muncitorului industrial din nordul țării și o parte și mai mică din salariul mediu al muncitorului industrial din nordul Europei. În cazul acestor țări, este îndeobște recunoscut faptul că motivul principal al emigrării muncitorilor constă în aceea că nu

au altă posibilitate de a cîștiga minimul necesar existenței. În acest sens, se poate afirma că sistemul migrației organizate realizează ceea ce pretinde: permite oamenilor să subziste.

În esență, aceasta, și nu diferitele avantaje presupuse ale migrației, împinge milioane de muncitori să-și abandoneze căminul și viața de familie, pentru a petrece ani de zile într-un mediu care le este străin și nesuferit, printre oameni a căror limbă nu o vorbesc și care se poartă cu ei rece și chiar ostil. Se poate afirma că posibilitatea de a dispune de acești muncitori, posibilitate de importanță vitală pentru supraviețuirea capitalismului nord-european, rezultă întru totul din sărăcia aparent fără speranță a țărilor de origine ale migraților și din diferența considerabilă dintre salariile din țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Dar pentru economia țărilor în curs de dezvoltare, acești muncitori reprezintă o resursă potențială, resursă în care țara, adică populația ei activă, a făcut deja investiții importante.

Dezechilibre demografice agravate

TREBUIE să ne referim aici la noțiunea de costuri sociale. Din copilărie pînă la începutul vârstei adulte, acești muncitori au fost crescuți, hrăniți, îmbrăcați și într-o măsură sau alta educați și îngrijiți. Or, ajunși la vîrsta la care ar putea să înceapă să restituie pe plan economic această investiție, forța lor de muncă este sustrasă în folosul țărilor industrializate. În timp ce, datorită acestei hemorații, ponderea populației active în Europa de Nord este favorabilă, se constată, dimpotrivă, o tendință de degradare în ce privește ponderea respectivă în țările de origine, ca urmare a emigrației pe scară largă.

Rata ridicată a morbidității în țările în curs de dezvoltare trebuie să fie atribuită în mare măsură unei proaste alimentații, insuficienței îngrijirilor medicale etc., dar și procesului de auto-selectare practicat de către muncitorii

migrați și examenelor medicale care recurg sistematic țările industrializate pentru a-i elimina cu grijă a cei candidați la imigrare care s-au mai puțin ași din punct de vedere fizic.

O calificare profesională iluzorie

SE CER făcute cîteva observații în legătură cu un alt argument invocat în sprijinul mitului despre care se vorbea la început, și anume că muncitorii migrați capătă o pregătire profesională prețioasă pe care o pot folosi după ce s-au întors în țara lor. Înaintea de toate, doar arareori există în țările industrializate un program oficial de ucenicie și de pregătire profesională pentru muncitorii migrați. Statisticile arată că în toate țările din Nord-Vestul Europei participarea migraților la aceste programe este foarte redusă. Astfel, în R. F. Germania, din totalitatea muncitorilor migrați bărbați originari din regiunile care făceau obiectul unor acorduri de recrutare, nu mai 4 la sută participau la programul de ucenicie sau de pregătire profesională de vreun fel oarecare. Creditul prevăzute în bugetele țărilor nord-europene pentru programe de pregătire profesională a muncitorilor străini arată destul de corect, după cît se pare, cît de puțină importanță atribuie de fapt autoritățile acestor programe. Astfel, pentru anul 1970, bugetul R.F.G. prevedea 800 000 mărci în acest scop sau o marcă pe an de fiecare 2,5 muncitori migrați. În plus, fondurile au fost alocate în principal predării limbii germane, în consecință erau doar în folosul industriei R.F.G., deoarece cunoașterea limbii germane este practic inutilă pentru muncitorii respectivi după întoarcerea lor în propria țară. Nici o țară industrializată nu a privit încă cu destulă seriozitate întregul rezultat pe care pregătirea profesională îl poate prezenta pentru țările în curs de dezvoltare și nu a cerut, de exemplu, ca oricărui lucrător care deține un permis de muncă să i se asigure o astfel de pregătire. O reglementare de acest fel este întru totul realizabilă, dar este imposibilă din punct de vedere politic și economic în capitalism. Cee ce se cere sînt în realitate muncitori necalificați și cu salarii reduse. Dacă li s-ar asigura o pregătire profesională, ei ar obține o calificare și deci salariile lor ar implica cheltuieli mari.

Deosebit de grav pentru economiile țărilor de emigrație este că genul de pregătire la locul de muncă pe care pot să o capete muncitorii migrați

răspunde nevoilor țărilor respective. Statisticile scot la iveală în mod clar această disparitate între nevoile țărilor industrializate și acelea ale țărilor în curs de dezvoltare. S-a estimat că numai 10 la sută din muncitorii migrați repatriați îndeplinesc o muncă calificată, în locul muncii necalificate care o avuseseră înainte. Dacă muncitorii în străinătate trebuie să fie priviți înlesnind accesul la activități calificate, aceasta înseamnă că în 90 la sută din cazuri rezultatul este un eșec.

„Efectul de investiții” la „efectul de consum”

ALTE pretense avantaje ale sistemului migrării organizate a mîinii de lucru ar consta în aceea că intrările de muncitori de la muncitori ar contribui la neutralizarea deficitului cronic al balanței de plăți a țărilor lor de origine — că acești bani ar putea fi utilizați pentru investiții în vederea dezvoltării industriei în țările respective. Este indiscutabil că transferurile despre care se vorbește reprezintă sume ridicate. În medie lucrătorul migrant transferă în țara sa un procent important din ceea ce câștigă în străinătate: conform unei anchete făcute în Elveția, procentul mediu reprezintă 28,3% din resursele nete ale lucrătorilor respectivi.

Dar, din mai multe motive, transferurile nu au în ultimă instanță decât o puțină utilitate pentru țările în curs de dezvoltare. În primul rînd, dacă suma lor globală poate părea importantă, ele nu reprezintă practic decît o sumă redusă raportat la numărul lucrătorilor lor emigrați. Procentul de 28,3% menționat mai înainte reprezintă o povară grea pentru fiecare lucrător migrant; acești lucrători primesc salariile cele mai scăzute din industrie și în consecință un sfert din resursele lor anuale nu reprezintă foarte mult. Su-

mele transferate de ei nu sînt destinate economiilor și investițiilor, ci mai curînd întreținerii familiilor rămase în țara de origine: o mare parte din sumele expediate este cheltuită pentru a face față nevoilor de bază privind hrana, îmbrăcămîntea și locuința.

Pe de altă parte, aceste transferuri pot prejudicia țările în curs de dezvoltare. Nikolinos a scris că ele tind să aibă în țările în curs de dezvoltare mai curînd un „efect de consum”, decît un „efect de investiții”. Prin aceasta trebuie să înțelegem că respectivele transferuri sînt de fapt de natură să dezvolte piața produselor de consum în mod disproporționat față de posibilitățile țării de a satisface cererea. În această situație țara în curs de dezvoltare este pusă în fața alternativei de a crea industria de bunuri de consum în locul industriilor grele de bază, sau de a importa mai multe produse de consum agravînd astfel deficitul balanței de plăți și sporind dependența țării față de țările industrializate.

Efectele migrării mîinii de lucru asupra economiei țărilor de emigrație au fost bine rezumate încă acum cîva timp în l'Observateur de l'OCDE (nr. 47, 1970): „Nici unul (din cercetătorii care au participat la o anchetă) nu a putut cita măcar un singur exemplu cu adevărat concludent de utilizare a mîinii de lucru revenită în țară, în condiții cît de cît favorabile dezvoltării. După întoarcerea lor migrații nu au ajutat în nici un fel la creșterea țării lor, fie prin utilizarea economiilor realizate, fie prin experiența profesională dobîndită”.

Migrația — factor de perpetuare a dezechilibrelor

DIN CELE SPUSE cu privire la migrația mîinii de lucru se pot trage cî-

teva concluzii. În primul rînd, putem conchide că utilizarea mîinii de lucru migratorii în lumea capitalistă este sortită să continue în viitorul previzibil. Nu este vorba nicidecum de un fenomen trecător, de deplasări momentane ale populației pentru a corecta anumite dezechilibre în raportul dintre populație și resurse. Dimpotrivă, migrațiile de mîină de lucru sînt un factor determinant al perpetuării dezechilibrelor pe care, la prima vedere, par de natură să le corecteze. În acest sens, se poate afirma că avem de-a face în mare măsură cu un mecanism care se autoalimentează.

Aceasta nu înseamnă că nu ar putea avea loc o încetinire temporară sau chiar o dare înapoi ocazională în utilizarea mîinii de lucru migratorii în perioadele de criză economică, căci, în definitiv, aceasta este însuși scopul sistemului.

Ca și în timpul crizelor precedente, orice reducere a numărului lucrătorilor migrați în viitor va avea loc probabil prin jocul forțelor „naturale”, adică prin încurajarea întoarcerii în țara de origine și prin frînarea recrutării de noi lucrători. Fără îndoială criza economică nu ar putea decît să mărească gradul de exploatare a țărilor în curs de dezvoltare deoarece vor reveni în țările lor în primul rînd lucrătorii cei mai puțin calificați. În cazul unei crize mai grave este de așteptat însă ca țările industrializate să treacă la expulzarea chiar și a lucrătorilor stabiliți de mult timp pe teritoriul lor.

Este de așteptat ca lucrătorii migrați să fie lăsați pe timp nedefinit în această situație incertă „între două țări”, putîndu-se afla zeci de ani și poate chiar pentru generații întregi într-o stare de nesiguranță extremă. Oricare ar fi progresele iluzorii care vor fi fost realizate, marea majoritate a lucrătorilor migrați, care se numără cu milioanele, vor rămîne o categorie marginală și exploataată.

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Un flagel social crescînd: șomajul

INSOȚITOR permanent al economiei capitaliste, șomajul devine — în perioade de criză sau recesiune — o problemă acută, cu ample implicații și rezonanțe sociale. Se constată că în ultimii ani acest flagel a lovit intens majoritatea țărilor capitaliste dezvoltate, afectînd condițiile de existență ale unor categorii largi de oameni ai muncii. Conform datelor Biroului Internațional al Muncii, la sfîrșitul anului trecut erau peste 7 mil. de șomeri în S.U.A., aproape 1,4 mil. în Anglia, peste un milion în R.F.G. sau Franța, circa un milion în Japonia ș.a.m.d.

În pofida deosebirilor — de la o țară la alta — în ceea ce privește sistemul de evidență a șomerilor și deci a unei relative incomparabilități a statisticilor naționale, tendința către agravarea fenomenului șomajului este evidentă. Datele din tabelul alăturat, cuprînzînd țările capitaliste dezvoltate pentru care au fost publicate statistici comparabile de-a lungul ultimilor 6—7 ani, sînt elocvente. Se observă

că — cu excepția Irlandei — ponderea șomerilor în ansamblul populației ocupate n-a depășit 4% în 1969, iar în perioada următoare (pînă în 1973) a cunoscut o mișcare oscilatorie, variațiile fiind de regulă de mică amplitudine. Din 1974, pe măsura accentuării fenomenelor de criză în economia capitalistă, extinderea șomajului tinde să se generalizeze, atînzînd valori ridicate în marea majoritate a țărilor examinate. Este cazul Belgiei, Danemarcei, Irlandei, Statelor Unite, Angliei, Olandei etc., unde măsurile de combatere a șomajului figurează totuși printre stipulațiile prioritare ale diferitelor programe guvernamentale „antieriză”. Dar, înseși prognozele optimiste ale experților economici din S.U.A. sau R.F.G., de pildă, relevă că — chiar în condițiile unei evoluții favorabile a economiei — rata șomajului nu va putea fi redusă în cursul acestui an decît cu cel mult 1,5 puncte procentuale.

N. P.

Ponderea șomerilor în populația activă

Tara	1969	1971	1973	1975	1976 (noiembrie)
Austria	2,8	2,1	1,6	2,0	2,0
Belgia	3,6	2,9	3,6	6,7	9,4
Danemarca	3,9	3,7	2,4	11,1	10,0
Finlanda	2,8	2,3	2,3	2,2	3,5 ^x
R.F.G.	0,9	0,8	1,2	4,7	4,8 ^{xx}
Irlanda	6,4	7,2	7,2	12,2	...
Italia	3,4	3,2	3,5	3,3	...
Japonia	1,1	1,2	1,3	1,9	1,8 ^x
Olanda	1,4	1,6	2,7	4,7	5,0
Norvegia	1,0	0,8	1,5	2,3	...
Suedia	1,9	2,5	2,5	1,6	1,5
Anglia	2,5	3,5	2,7	4,2	5,8 ^x
S.U.A.	3,5	5,9	4,9	8,5	7,4

^x Octombrie 1976. ^{xx} Decembrie 1976.
Sursa: Monthly Bulletin of Statistics, februarie 1977.

Mașini de precizie pentru activitate de precizie – produse ale industriei cehoslovace de mecanică de precizie – livrează KOVO

Întreprinderea pentru comerțul exterior KOVO se ocupă, în activitatea ei comercială, cu exportul și importul de produse ale industriei mecanice de precizie din sectoarele următoare :

- tehnica de calcul, de birou, de laborator și atomică;
- mașini pentru industria poligrafică, tehnică de măsură și de pompat carburanți lichizi ;
- aparate de măsură electrice și electronice, utilaje de reglaj ;

- piese pentru industria electronică, surse de lumină
- instalații pentru telecomunicații;

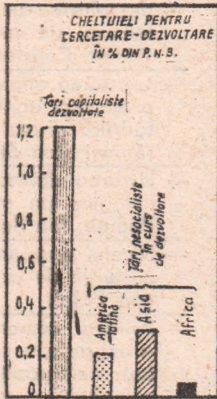
Satisfacția beneficiarilor constituie cea mai mare apreciere pentru colectivul I.C.E. KOVO, ca și un îndemn pentru a propaga cât mai bine și în sfertul de secol următor, mărcile MADE IN CZECHOSLOVAKIA și KOVO EXPORT IMPORT.

EXPORT KOVO
IMPORT PRAHA CZECHOSLOVAKIA

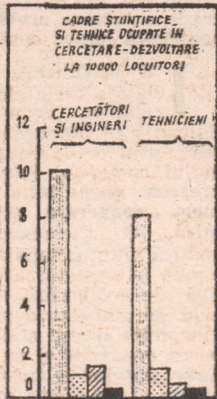
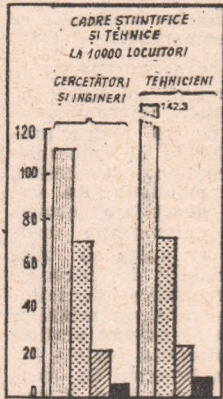
PZO KOVO, Soudružská 2081, 100 00 PRAHA 10
CSSR

Parametri ai dependenței tehnologice

ÎN ȚĂRILE în curs de dezvoltare nu se efectuează în prezent decât circa 2% din totalul cercetărilor științifice și se produc numai 1% din inovațiile tehnologice originale. Aceste evaluări, cunoscute în ultimul număr al buletinelui lunar **Development Forum** (iulie 1977) care apar sub auspiciile O.N.U., pun în lumină una din problemele de bază ale rezistenței subdezvoltării în lume. Comentând implicațiile serioase ale decalajului existent în acest domeniu între țările occidentale dezvoltate, și țările în curs de dezvoltare, publicația accentuează că el împiedică dezvoltarea unor resurse de creștere

economică din aceste din urmă țări, perpetuează dependența lor tehnologică, frinează eforturile lor de industrializare și inhibează economia în ansamblul ei. Graficul pe care îl reproducem după același buletin și care prezintă câțiva parametri ai decalajelor tehnologice moștenite de țările în curs de dezvoltare, ilustrează gradul de dependen-

ță în care au fost menținute acestea în trecut de dominația colonială. Reiese totodată amploarea efortului necesar în aceste țări pentru reducerea și lichidarea rămănerii în urmă.

Subvenții și incriminări

CRIZA ECONOMICĂ din Occident a determinat, în ultimii ani, între altele, intensificarea acțiunilor de subvenționare a exporturilor de către statele capitaliste, avându-se în vedere accentuarea concurenței pe piețele internaționale. Folosirea în mod diferențiat (pe țări) a diferitelor forme de subsidii la export pentru firmele naționale stârșește, însă, serioase confruntări și controverse.

Un studiu realizat sub auspiciile Departamentului comerțului din S.U.A. pentru principalele țări membre ale O.C.D.E. relevă că, în 1975, aceste subsidii au însumat 91,8 mil. dolari în Anglia, 39,9 mil. în Italia, 31,5 mil. în Japonia, 27,3 mil. în Franța, 23,7 mil. în S.U.A., 10,8 mil. în R.F.G. și 10,7 mil. dolari în Canada. În cercurile de specialitate se apreciază că datele studiului menționat ar putea servi unor țări, ca — de pildă — S.U.A. și R.F.G., drept argumente pentru incriminarea, la următoarele negocieri în cadrul G.A.T.T., a subvenționării excesive a exporturilor.

Șomajul: la nivelul anilor '30

ÎN MAI MULTE ȚĂRI CAPITALISTE numărul șomerilor a atins pentru prima dată sau chiar a depășit în 1976 nivelul înregistrat la sfârșitul deceniului al patrulea, subliniază un studiu publicat la Geneva de Biroul internațional al muncii (B.I.T.), cuprinzând date referitoare la circa 50 țări. În An-

glia, de pildă, numărul șomerilor totali a întrecut lună de lună pragul de 1 milion, ceea ce nu se mai întâmplase din 1939. În Spania, nivelul actual al șomajului nu a fost întrecut decât în decembrie 1941. În Franța numărul celor în căutare de lucru era în noiembrie 1976 apropiat de nivelul său maxim înregistrat în această țară în octombrie 1940 (1 059 200), o situație similară semnăându-se în Irlanda.

Ceea ce reține în mod deosebit atenția prin consecințele sale deosebit de dureroase pe plan social-uman este și faptul că în mai multe țări industrializate, în special în Canada, S.U.A., Franța și Suedia, peste o treime din șomerii sunt tineri în vârstă de sub 25 de ani. De asemenea, așa cum se relevă în studiu, chiar când efectivul total al șomerilor a început să scadă, numărul femeilor în căutare de lucru a continuat să crească datorită discriminărilor la angajare (de exemplu, în S.U.A. și R.F.G.). În octombrie 1976, peste jumătate din șomerii înregistrați în țări ca Austria, Belgia, Franța și Suedia erau femei.

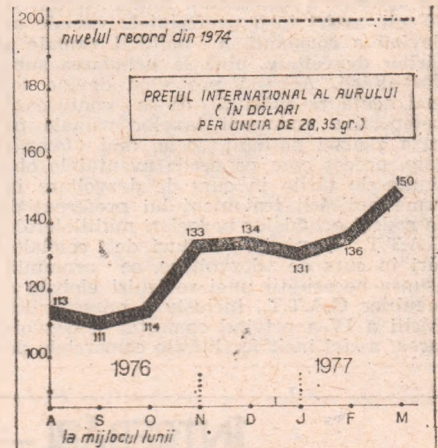
Cărbune brun valorificat complex

ZĂCĂMINTUL de cărbune brun de la Kansk-Acinsk, ținutul Krasnoïarsk (U.R.S.S.) este evaluat la sute de miliarde de tone, iar volumul anual al extracției urmează să ajungă la 50 mil. tone în 1980. Utilizarea lui ridică însă probleme, deoarece puterea calorică a cărbunelui brun este redusă, transportul la distanțe mari este nerentabil, iar prin ardere (în termocentrale) se pierd o serie de componenți chimici prețioși.

O soluție cu perspective favorabile a fost elaborată de oamenii de știință sovietici, ea concretizându-se, deocamdată, într-o instalație industrială-pilot de prelucrare prealabilă a cărbunelui, după procedeul de cocsificare prin contact termic. Rezultă semicocs — produs cu multiple utilizări (la îmbogățirea minereurilor, în siderurgie, termocentrale etc.), gudron (materie primă pentru obținerea benzenului, fenolului și altor produse chimice), gaze combustibile și vapori de apă. Datele experimentale ale prelucrării cărbunelui brun în instalația-pilot de la Verh-Isejk vor constitui baza pentru crearea, în viitor, a unor mari întreprinderi prelucrătoare care vor asigura valorificarea complexă, la locul de extracție, a zăcămintelor — larg răspândite — de acest tip de cărbune.

Previziuni răsturnate

BAZINDU-SE pe preluarea rolului aurului în sistemul monetar internațional de către un „coș” de valute occidentale, și pe începerea — din iunie 1976 — a vânzării din rezervele de aur la F.M.I., specialiștii preziceau o tendință de scădere continuă a prețului acestui metal până la 90—100 dolari/uncia în cursul anului 1977 și stabilirea lui în jurul a 70 dolari/uncia în perioada următoare. Evoluția reală a

răsturnat, însă, aceste pronosticuri. Căderea globală de aur a sporit în cursul anului trecut cu 34%, ceea ce a determinat urcarea prețului până în jur de 150 dolari/uncia la sfârșitul trimestrului I a.c. (vezi graficul).

Printre explicațiile avansate figurează, de pildă, nesiguranța în privința strategiei financiare a noii Administrații americane. Alta se referă la cumpărările masive de aur efectuate de țările producătoare de petrol, precum și de țări care se pronunță în continuare pentru menținerea rolului aurului în cadrul sistemului monetar internațional.

Explicația cea mai plauzibilă pare să o constituie însă neîncrederea generată de evoluția majorității monedelor occidentale, ale căror fluctuații sensibile determină o anumită instabilitate a în-suși „coșului” de valute folosit pentru stabilirea cursului D.S.T.

POLITICA COMERCIALĂ A ROMÂNIEI

(Urmare din pag. 9)

a situației economice a țărilor în curs de dezvoltare.

PENTRU CA ȚĂRILE în curs de dezvoltare să devină parteneri viabili în cadrul comerțului internațional, prin punerea treptată în valoare a potențialului lor de import și export, România apreciază necesar ca în actuala etapă să fie acordat acestor țări un tratament preferențial în toate domeniile colaborării economice internaționale, atât în ce privește accesul la piețele țărilor dezvoltate economic, precum și accesul la tehnica și tehnologia modernă.

Pentru ca tratamentul preferențial comercial să nu aibă doar un caracter formal, el trebuie susținut — în cadrul politicilor economice ale țărilor dezvoltate — prin măsuri concrete și eficiente, vizând reajustarea structurilor economice și comerciale, acolo unde țările în curs de dezvoltare au devenit competitive, pentru a li se putea oferi acestora șansa unui loc stabil în cadrul pieței mondiale, al diviziunii internaționale a muncii.

Față de sistemul generalizat de preferințe, ca primă formă de concretizare în practica relațiilor economice internaționale a tratamentului preferențial, necreciproc, în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, România se pronunță constant — în cadrul U.N.C.T.A.D. și G.A.T.T. — pentru **extinderea preferințelor la întreaga gamă de produse industriale și agricole** care prezintă un interes actual sau potențial la exportul țărilor în curs de dezvoltare și accesul acestora cu scutire totală de taxe vamale; **suprimarea oricăror forme de limitare cantitativă a accesului mărfurilor în regim preferențial; prelungirea duratei de aplicare a sistemului, fixată inițial la 10 ani, astfel încât preferințele vamale să devină o constantă a politicii vamale a țărilor dezvoltate, până la lichidarea subdezvoltării.** Această problemă devine tot mai acută pe măsură ce se conturează perspectiva reducerii taxelor vamale pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate, proces care va eroda avantajele obținute de țările în curs de dezvoltare în urma aplicării tratamentului preferențial. În cadrul actualelor negocieri multilaterale G.A.T.T., România, alături de celelalte țări în curs de dezvoltare, se pronunță asupra necesității unei revizuirii globale a regulilor G.A.T.T., inclusiv a prevederilor Partii a IV-a privind comerțul și dezvoltarea, astfel încât facilitățile comerciale pe

care țările dezvoltate le acordă țărilor în curs de dezvoltare și avantajele comerciale pe care aceste din urmă țări doresc să și le acorde între ele să nu mai apară ca excepții de la clauza națiunii celei mai favorizate, ci să fie prevăzute în conținutul acestora, ca **regim comercial preferențial menit să contribuie la reducerea și eliminarea decalajelor economice.**

Un alt deziderat al politicii comerciale a României îl constituie **examinarea și soluționarea într-un cadru și spirit democratic a tuturor problemelor economice ce confruntă lumea contemporană.**

IN VEDEREA TRANSPUNERII în viață a cerințelor unei noi ordini în relațiile economice internaționale, România se pronunță pentru restructurarea formelor instituționale ale mecanismului comercial internațional și pentru **crearea organizației mondiale de comerț, cooperare și dezvoltare economică.** O asemenea organizație economică internațională ar putea să răspundă exigențelor actuale și de perspectivă ale colaborării economice internaționale, să stăteze democratizarea relațiilor economice dintre state, să asigure participarea crescândă și cu drepturi egale a tuturor statelor la întreg procesul de dezbateri și de adoptare a deciziilor, în vederea identificării și aplicării unor soluții viabile, luând în considerație interesele și cerințele țărilor în curs de dezvoltare.

În concepția României, o asemenea organizație — cu caracter universal nu numai din punctul de vedere al problematicii ei, ci și al participării tuturor țărilor lumii — ar urma să fie axată pe următoarele direcții principale de acțiune: **sprijin financiar și comercial pentru țările în curs de dezvoltare; concertarea politicilor comerciale și financiare ale țărilor; negocieri multilaterale pentru dezvoltarea liberă, neîngrădită a schimburilor comerciale internaționale, a cooperării internaționale; asigurarea stabilității financiare și monetare pe plan internațional; perfecționarea fluxului informațional asupra situației economice, financiare și comerciale pe plan mondial.**

După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, **„Țara noastră își va amplifica participarea la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale, în interesul propriei dezvoltări, precum și al cauzei destinderii și păcii generale”.** Aceasta exprimă cu deosebită profunzime obiectivele și finalitatea politicii comerciale a României.

INTREBĂRI — RĂSPUNSURI

GHEORGHE I. STĂNESCU, Băilești, Dolj — Trecerea dv. din funcția de economist principal în aceea de economist s-a făcut din motive organizatorice independente de activitatea dv. Atunci când, prin transfer în interesul serviciului, ați trecut în funcția de șef birou, vi se putea stabili retribuirea tarifară avută, ținându-se seama de necesitatea unei juste corelări cu retribuirea tarifară de încadrare a restului personalului care ocupă funcții similare.

VASILE HUȚANU și MIRCEA GRINDINA, Suceava — Potrivit celor relatate de dv., fiind încadrați ca ingineri proiectanți principali gradul III, clasa de retribuție 29, menținuți în aceeași funcție după reorganizare, puteți să fiți încadrați la clasa 30 de retribuție, conform art. 194 din Legea nr. 57/1974.

GHEORGHE D. BOIAN, Roman — La ambele lucrări puteți face abonament la oficiul poștal sau le puteți cumpăra în momentul apariției.

K. MICHAEL KLUSCH, Făgăraș — Vă mulțumim pentru aprecieri și urări. Spa-

țiul rezervat lecțiilor nu ne permite să mai publicăm și alte teme din obiectele de studiu ale A.S.E.

DUMITRU ȚIFUI, Piatra Neamț — N-am înțeles ce doriți. O copie de pe o hotărâre judecătorească nu ne spune prea mult.

ARPAD TOLLAS, Singeorgiu de Pădure — Decontarea cheltuielilor de transport pe calea ferată la clasa a I-a se face numai pe distanțe de peste 300 km.

VASILE COLEȘNIUC, Comuna Cristinești, județul Botoșani; ANNA KONTOR, Tirgu Mureș — V-am trimis materialele solicitate. Pentru lecțiile de anul trecut studiați manualul.

C. POPA, elev Liceul „Nicolae Bălcescu”, Craiova — Ați omis să ne indicați adresa.

I.P.L. „23 AUGUST”, Tirgu Mureș — Adresați-vă secției de difuzare a presei din localitate.

ALEXANDRU SIMIONESCU, Comuna Cernișoara, județul Vâlcea — Tema indicată de dv. depășește cu mult cadrul preocupărilor noastre.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 16 din 22 aprilie 1974

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Program amplu, concret pentru dezvoltarea unei agriculturi intensive, de mare productivitate (Marin Constantin)
- Creșterea eficienței economice a producției agricole — esența hotărârilor primului Congres al țărănimii (Ion Stanciu)
- Livrarea ritmică a utilajelor tehnologice pe șantier (Bogdan Fădure, Ion Soare)
- Nivelul consumurilor specifice și costurile de producție (III) (Mircea Firjol)
- Politica comercială a României — expresie a cerinței de dezvoltare neîngrădită și echitabilă a comerțului mondial (dr. Aurel Ion)

CONDUCERE-ORGANIZARE

- Generalizarea acordului global (I) (Dorin Constantinescu)

CONSULTAȚII

- În sprijinul celor care studiază în învățământul politico-ideologic de partid. Coordonate ale politicii economice externe a României (prof. dr. Alexandru D. Aibu)

LECTII

- În ajutorul candidaților la examenul de admitere în învățământul economic superior. Lupta pentru independență economică a tinerelor state (conf. dr. Ghiță Paul Tănase)

TEORII-IDEI

- Contribuția românilor transilvăneni la războiul de independență (conf. dr. Toader Ionescu)
- Unificarea vamală a principatelor române, moment remarcabil din lupta pentru unire și independență (Cornel I. Sirbu)
- Tipologia economiilor naționale (Aurel Negucioiu)
- Școli ● curente ● economiști. Problema agrară sau problema agricolă? (II) (prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu, lector dr. Gheorghe Ciulbea)

ECONOMIE MONDIALĂ

- Sesiunea anuală a CEE O.N.U. Evoluții economice sensibil diferențiate pe plan european (I. Șimon, N. Dinu)
- Tendințe-conjuncturi
- Migrația mîinii de lucru — în contradicție cu cerințele ridicării economice a regiunilor mai puțin dezvoltate
- Mondorama

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25, 71131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scriitorilor”

DE LA ADAS

Printre numeroasele forme de asigurări facultative puse la dispoziția cetățenilor de către ADAS este și „asigurarea mixtă de viață”.

Această asigurare constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează sau pentru familia sa în cazul survenirii unor evenimente neprevăzute asigurate și, totodată, dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea poliței.

Asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin majorarea cuantumului sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

Astfel, în „asigurarea familială mixtă de viață” se cuprind toți membrii familiei în vîrstă de la 5 ani la 60 de ani, oricare dintre aceștia pufind în-casa suma asigurată.

Prin „asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente”, în cazul urmărilor accidentelor cuprinse în asigurare, suma înscrisă în poliță se plătește majorată de 6 ori.

Prin „asigurarea mixtă de viață cu pensie pen-tru urmași” se garantează primirea eșalonată a

unor sume de bani de către urmașii asiguratului.

Asigurările menționate prezintă o serie de avantaje, dintre care enumerăm :

- Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 ani pînă la 60 de ani.

- Se pot contracta pe termene de la 5 la 20 de ani.

- Primele de asigurare sînt convenabile, diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata asigurării și de suma asigurată și pot fi achitate și în rate.

- La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se majorează cu 10⁰/₀.

- Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale.

- Sumele convenite pentru cazurile de invaliditate permanentă parțială se plătesc majorate cu 25⁰/₀.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

Pentru relații suplimentare și contractarea de asigurări, cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

The logo for ADAS features the word "adas" in a bold, lowercase, sans-serif typeface. The letters are white and are enclosed within a white, thick, oval-shaped border that has a slight 3D effect, appearing to float above the red background. The overall design is clean and modern.

LITORAL '77

OFICIILE județene de turism și filialele Întreprinderii de turism hoteluri și restaurante din București, au pus în vânzare bilete pentru odihnă în toate stațiunile de pe litoral, pentru perioada 1 mai - 15 iunie. Tariful este de 50 lei/zi/persoană în care se include cazarea și masa.

Se pot procura bilete și pentru un sejur mai scurt decât seriile complete de 12 zile.

Posesorii билетelor beneficiază de o reducere de 50% la tariful de transport pe C.F.R.

Pe toată perioada sejurului se organizează din fiecare stațiune numeroase excursii pe litoral, în Delta Dunării, Nordul Dobrogei precum și la Varna (R.P. Bulgaria).